अमरसिह्मविरचितः

अमरकोशः

அமரகோசம்

(தமிழ்க் குறிப்புரையுடன்)

ஐந்தாம் தொகுதி

பதிப்பாசிரியர்

என். ஸ்ரீநிவாசன்



தஞ்சாவூர் மகாராஜா சரபோஜியின்
சரசுவதி மகால் நூலகம்
தஞ்சாவூர்

Thanjavur Sarasvati Mahal Series No. : 547

अमरसिंहविरचितः

अमरकोशः

அமரகோசம்

(தமிழ்க் குறிப்புரையுடன்)

ஐந்தாம் தொகுதி

மூன்றாவது காண்டம்

(1வது வர்கம் முதல் 3 வது வர்கம்-பகுதி வரை)

பதிப்பாசிரியர்
வேதாந்த சிரோமணி, தமிழ் வித்வான்,
என். ஸ்ரீநிவாசன்
முன்னாள் ஸம்ஸ்கிருத பண்டிட்
சரசுவதி மகால் நூலகம், தஞ்சாவூர்.



தஞ்சாவூர் மகாராஜா சரபோஜியின்
சரசுவதி மகால் நூலகம்
மற்றும்
ஆய்வு மையம்
தஞ்சாவூர்.

2013] [விலை: ரூ. 150-00



நூற்பதிப்பு விளக்கக் குறிப்பு

நூற்பெயர்	:	**அமரகோசம்** ஐந்தாம் தொகுதி - மூன்றாவதுகாண்டம்
பதிப்பாசிரியர்	:	என். ஸ்ரீநிவாசன்
வெளியிடுபவர்	:	இயக்குநர், சரசுவதி மகால் நூலகம்
வெளியீட்டு எண்.	:	547
மொழி	:	ஸம்ஸ்கிருதம், தமிழ்
பதிப்பு	:	முதற்பதிப்பு
வெளியீடு	:	2013
தாள்	:	T N P L 18.6 kg.
நூல் அளவு	:	21 செ. மீ. X 14. செ. மீ.
பக்கங்கள்	:	188
படிகள்	:	500
எழுத்து	:	16 மற்றும் 12 புள்ளி
அச்சிட்டோர்	:	ஒளி அச்சுக்கோப்பு மற்றும் ஒளி அச்சு, சரசுவதி மகால் நூலகம்
புத்தகக்கட்டு	:	மெலிந்த அட்டை
பொருள்	:	நிகண்டு
விலை	:	ரூ. 150-00

வெளியீட்டாளர் முகவுரை

அமரகோசம் என்பது அமரசிம்மனின் நூலாகையால் ஆசிரியரின் பெயரினையே கொண்டு திகழ்கிறது. நூலாசிரியர் 'நாமலிங்கானுசாஸனம்' என்று இந்நூலைக் குறிப்பிடுகிறார். சம்ஸ்க்ருதச் சொற்களை உரிய முறையில் பயன்படுத்த அதன் விதிமுறைகளை எளிதாகச் செய்யுள் வடிவிலமைத்து இயற்றப்பெற்றதே 'அமரகோசம்' என்பதாகும்.

இந்நூல் சொற்களுக்குப் பொருள் உரைக்கும் நிகண்டு மட்டுமல்ல; நூலியற்றப்பட்ட காலத்தில் நிலவிய பல்வகைச் சமயம் சார்ந்த செய்திகளும் ஆங்காங்கே பொருத்தியமைக்கப்பட்டமை காணக்கிடைக்கிறது. நிகண்டு நூல் என்றாலே அமரகோசம்தான் சிறந்தது என்ற அளவிற்கு இந்நூல் புகழையும் பெற்றுள்ளது.

அமரகோசம் மொத்தம் 3 காண்டங்களைப் பெற்றுள்ளதாய் கடந்த நான்கு தொகுதிகளில் இரண்டு காண்டங்கள் தமிழாக்கத்துடன் வெளிவந்துள்ளன. இந்நிலையில் மூன்றாவது காண்டத்தின் 1 முதல் 2 வர்கங்கள் ஐந்தாம் தொகுதியாகத் தமிழாக்கத்துடன் தற்போது சரசுவதி மகால் நூலகம் வெளியிடுகின்றது.

இந்த ஐந்தாம் தொகுதியின் தமிழாக்கப் பதிப்புப் பணிகளை சரசுவதி மகால் நூலக முன்னாள் ஸம்ஸ்க்ருத பண்டிட் ஆக பணிபுரிந்தவரும், வேதாந்தத்தில் சிரோமணி பட்டமும், தமிழில் வித்வான் பட்டமும் பெற்று விளங்கும் நமது நூலக சிறப்புக்கேண்மை பதிப்பாசிரியர் திரு. என். ஸ்ரீநிவாசன் அவர்கள் திறம்படச் செய்தளித்துள்ளார். அன்னாருக்கு எனது பாராட்டுகள்.

சிறப்பு மிக்க இந்நூல் வெளிவர நிதியுதவி நல்கிய நடுவண் அரசுக்கு எனது மனமார்ந்த நன்றியைத் தெரிவித்துக்கொள்கிறேன். இந்நூல் வெளிவர ஆவன செய்துள்ள மாவட்ட ஆட்சித் தலைவர் அவர்களின் நேர்முக உதவியாள (கணக்குகள்) மற்றும் நூலக நிருவாக அலுவலர் (பொ.) திரு. எஸ். நடராஜன், அவர்களுக்கும் மற்றும் இந்நூலக நூலகர் திரு. Dr. S. சுதர்சன் அவர்களுக்கும், இந்நூலை நன்றாக அச்சிட்டுத் தந்துள்ள நூலக கணினிப் பிரிவினருக்கும் என் மனமார்ந்த பாராட்டுக்கள்.

இந்நூல் மாணவர்களுக்கும், ஆராய்ச்சியாளர்களுக்கும் சம்ஸ்க்ருத ஆர்வலர்களுக்கும் பெரிதும் பயனளிக்கும்.

கா. பாஸ்கரன், இ. ஆ. ப.,
மாவட்ட ஆட்சித்தலைவர்
மற்றும் இயக்குநர்,
சரசுவதிமகால் நூலகம்

தஞ்சாவூர்,
03-06-13



முகவுரை

வடமொழி **நிகண்டு இலக்கியத்தில்** மிகவும் புகழ் வாய்ந்தது **அமரகோசம்.** இந்த நூல் **அமரசிம்மன்** என்னும் சைன மொழிப்புலவரால் இயற்றப்பெற்றது. இந்த நூலுக்கு ஆசிரியரிட்ட பெயர் **நாமலிங்கானு சாஸநம்** என்பதாகும்

பொதுவாக ஸம்ஸ்கிருத மொழிச்சொற்களில் லிங்கம் எனப்படும் பால் அரிதல் மிகவும் கடினமானது. ஸம்ஸ்கிருத மொழிச்சொல்லை உபயோகப்படுத்தும்போது அச்சொற்களின் பால் (ஆண்பால்-பெண்பால்-நபும்ஸகம்போன்ற) அறிந்த பின்னரே அவற்றைப் பயன்படுத்தமுடியும். இதற்காகவே எளிதில் அறியும் வகையில் இந்நூலாசிரியர் இயற்றியுள்ளார்.

மேலும் அமரகோசம் தோன்றுவதற்கு முன்னரே பலகோசங்கள் தோன்றியுள்ளன. இருப்பினும் அவை வழக்கொழிந்துவிட்டன என்பதே உண்மை. காரணம் நூலாசிரியர் சமண மதத்தைச் சார்ந்தவராயினும் **இந்து மதத்தில்** புழக்கத்திலுள்ள பல கர்மாக்களைப் பற்றியுள்ள செய்திகளையும் இந்த கோசத்தில் குறிப்பிட்டுள்ளார். இதனால், இந்து சமயத்தைச் சார்ந்த பலரும் ஸம்ஸ்கிருத மொழி நூல்களை அதிக அளவில் பயன்படுத்தியதால் அவர்களுக்கு அமரகோசம் மிகவும் பயன்பட்டது. இதன் காரணமாகவும் இந்தக் கோசம் புகழ் பெற்றது. இதன் பிறகும், பல கோசங்கள் தோன்றிய போதிலும் அமரகோசம் போன்று புகழடையவில்லை என்பது குறிப்பிடத்தக்கது.

அமரகோசம் என்ற இந்த நிகண்டுத் தொடரில் தற்போது மூன்றாம் காண்டம் தொடர்கிறது. முதல் இரண்டு காண்டங்களில் பொருள்களின்(விலங்குகள், மனிதன், தேவர்

போன்று) வகைகளும், அதன் உட் பிரிவுகளும் - உதாரணமாக செய் தொழிலால் மக்களை வரிசைப்படுத்தி அந்தணர், அரசர், வணிகர் போன்ற உட்பிரிவுகளையும் கூறி, அவர்களின் முக்கிய தொழில், அவர்கள் கையாளும் தொழில் சிறப்புகள் ஆகியவற்றை பிரத்யேக சொற்களாகவும், அதன் மாற்றுச் சொற்களாகவும் கூறப்பட்டுள்ளன. இந்தத் தொகுதியில் கீழேகாணும் வர்கங்கள் இடம்பெற்றுள்ளன. அவை :-

1. விசேஷ்யவர்கம் :

இந்தத தொகுதியில் முதல் இரண்டு காண்டங்களில் கூறிய சொற்களைத் தவிர வகையோ இனமோ பார்க்க முடியாத பொதுவான சொற்கள் தொகுத்துக் கொடுக்கப் பட்டும், அவற்றுக்கான லிங்கங்களின் குறிப்புக்களும், இப்படியும் வகைப்படுத்த முடியாத கலப்படமான சொற்கள் அவ்யங்கள் ஆகியவை கூறப்பட்டுள்ளன.

2. ஸங்கீர்ணவர்கம் :

இந்த வர்கத்தில் முதலிரண்டு காண்டங்களில் கூறிய சொற்களின் **அடைமொழிகளாக வரக்கூடிய சொற்கள் தொகுத்துக் கூறப்பட்டுள்ளன.** ஆயினும் இந்த ஸங்கீர்ண வர்கத்திலேயே மேலே சொன்னவாறு வகைப்படுத்த முடியாத சொற்களும் தொகுத்துக் கூறப்பட்டுள்ளன.

3. நாநார்த்தவர்கம் :

இந்த அமரகோசத்தில் முதல் காண்டம் தொடங்கி கூறப்பட்ட சொற்கள், **ஒரு பொருள் பல சொற்கள்** (பொருள் ஒன்றாகவும் பல சொற்களாகவும் தொகுத்துக் கூறியுள்ளார்) ஆனால் இந்த வர்கத்தில் **ஒரு சொல் பல பொருள்** உதாரணமாக **ஜம்புக:** என்ற சொல்லுக்கு **நரி** என்றும் **வருணன்** என்றும் பொருள் கொள்ளப்படும். இப்படி கூறப்படும் சொற்களை சொல்லின் இறுதி எழுத்தின்படி

அமைக்கப்பட்டுள்ளது என்பது குறிப்பிடத்தக்கது. இது பெரியதொரு வர்க்கமானபடியால் இத்தொகுதியில் ண' (ண) எழுத்து வரை எடுத்துக்கொள்ளப்பட்டுள்ளது. பிற சொற்கள் அடுத்த தொகுதியில் வெளிவரும்.

இந்தத் தொகுதிக்குரிய அமரகோசத்தின் மூன்றாம் காண்டம் 'ண' (ண) காராந்தம் வரையுள்ள மூலமும் அனுபந்தமாக வெளிவருகிறது. .

தொடர்ந்து இப்பணியை எனக்கு நல்கிய மாவட்ட ஆட்சித்தலைவர் மற்றும் சரசுவதி மகால் நூலக இயக்குநர் திரு. கா. பாஸ்கரன், இ.ஆ.ப., அவர்களுக்கும், மாவட்ட ஆட்சித் தலைவரின் நேர்முக உதவியாளர் (கணக்குகள்) மற்றும் நூலக நிருவாக அலுவலர் திரு. S. நடராஜன், .B.Sc., அவர்களுக்கும், இந்நூலக நூலகர் திரு. Dr. S. சுதர்சன் M.A.,B.Lit.M.L.I.S.Phd., அவர்களுக்கும் என் நன்றியைத் தெரிவித்துக்கொள்கிறேன்.

இந்நூலை நன்முறையில் அச்சிட்டுத் தந்த நூலக கணினி பிரிவினருக்கும், நூற்கட்டுப் பிரிவினருக்கும் என் நன்றியைத் தெரிவித்துக்கொள்கிறேன்.

இந்நூலை வாங்கிப் பயன்படுத்தும் மாணவர்களுக்கும், ஆராய்ச்சியாளர்களுக்கும் இந்நூல் உதவும் என்று நம்புகிறேன். இதுபோன்ற பணியைத் தொடர்ந்து செய்ய இறையருளை வேண்டுகிறேன்.

என். ஸ்ரீநிவாசன்.

தஞ்சாவூர்,
10-5-2013

निशेषवनिर्ज्जैः संकीर्णनार्थैरव्ययैरपि ।
लिङ्गादिसंग्रहैर्वर्गाः सामान्ये वर्गसंश्रयाः ॥ 1047

அவற்றிலும் பகுதி-விகுதி இலக்கணங்களுக்குக் கட்டுப்பட்ட சொற்கள் सुबन्त (ஸுபந்த)ங்கள், பிறகு பலபொருள்களுடைய சொற்கள், அவ்யயங்கள் என்ற வரிசையைக் காணலாம்.

स्त्रीदाराद्यैर्यद्विशेष्यं यादृशैः प्रस्तुतं पदैः ।
गुणद्रव्यक्रियाशब्दाः तथा स्युः तस्य भेदकः ॥

ஸ்த்ரீ, தார என்ற சொற்கள் பெண் வர்க்கத்தைக் கூறினாலும் ஸ்த்ரீ என்பது ஈகாராந்தமான பெண்பால். மனைவியைக் குறிக்கின்ற दार சப்தம் புல்லிங்கம். कलत्र என்ற சப்தம் (பன்மையில் மட்டும் வரும்) நபும்ஸக லிங்கம். இப்படியெல்லாம் கலப்படமான சொற்கள் இவற்றின் அடைமொழிகள் அந்தந்த சொற்களுக்குரிய லிங்கத்திலேயே வரும். அது பருப்பொருள் தன்மை செய்கை முதலிய பொருளுடைய சொற்கள் புல்லிங்க மாறுபாடுகள் உண்டு. இந்த வேறுபாடுகளுடன் கூறப்படும்.

सुकृती पुण्यवान् धन्यो ....

1. सुकृती (पुं), 2. पुण्यवान् (पुं), 3. धन्यः (पुं).

1. ஸுக்ருதீ (பு-ந்) புண்ணியம் செய்தவன்
2. புண்யவாந் (பு-த்) „
3. தன்ய: (பு-அ) „

.... महेच्छस्तु महाशयः ।

1. महेच्छः (पुं), 2. महाशयः (पुं)

1. மஹேச்ச: (பு-அ) சிறந்த விருப்பமுடையவன்
2. மஹாசய: (பு-அ) சிறந்த கருத்துடையவன்

हृदयालुः सुहृदयो ....

1. हृदयालुः (पुं.), 2. सुहृदयः (पुं)

1. ஹ்ருதயாலு: (பு-அ) நல்ல எண்ணம் உடையவன்
2. ஸுஹ்ருதய: (பு-அ) ,,

......................महोत्साहो महोद्यमः ॥ 1049

1. महोत्साहः (पुं), 2. महोद्यमः (पुं)

1. மஹோத்ஸாஹ: (பு-அ) பெரிய காரியத்தில் ஊக்கமுடையவன்
2. மஹோத்யம: (பு-அ) பெரிய காரியத்தில் முயற்சி உடையவன்

प्रवीणे निपुणाभिज्ञविज्ञनिष्णातशिक्षिताः ।
वैज्ञानिकः कृतमुखः कृती कुशल इत्यपि ॥ 1050

1. प्रवीणः (पुं), 2. निपुणः (पुं), 3. अभिज्ञः (पुं), 4. विज्ञः (पुं), 5. निष्णातः (पुं), 6. शिक्षितः (पुं), 7. वैज्ञानिकः (पुं), 8. कृतमुखः (पुं), 9. कृती (पुं), 10. कुशलः (पुं)

1. ப்ரவீண: (பு-அ) செயல் திறனுடையவன்
2. நிபுண: (பு-அ) ,,
3. அபிக்ஞ: (பு-அ) விஷயத்தை நன்கு அறிந்தவன்
4. விக்ஞ: (பு-அ) விஷயத்தை நன்கு அறிந்தவன்

5. ஸ்நாத: (பு-அ) கற்ற விஷயத்தில் தேர்ச்சி பெற்றவன்
6. சிக்ஷித: (பு-அ) பயிற்சி பெற்றவன்
7. வைஞாநிக: (பு-அ) பூவியல், உயிரியல் போன்ற விஞ்ஞானக் கல்வி பெற்றவன்
8. க்ருதமுக: (பு-அ) கற்றதை நன்கு விளக்குபவன்
9. க்ருதீ (பு-ந்) ஏற்றுக்கொண்ட பணியை நிறைவேற்றுபவன்
10. குசல: (பு-அ) ஏற்றுக்கொண்ட பணியில் செயல்திறம் பெற்றவன்

पूज्यः प्रतीक्ष्यः ....

1. पूज्यः (पुं), 2. प्रतीक्ष्यः (पुं)

1. பூஜ்ய: (பு-அ) போற்றத்தக்கவன்
2. ப்ரதீக்ஷ்ய: (பு-அ) எதிர்பார்க்கத்தக்கவன்

.... सांशयिकः संशयापन्नमानसः ।

1. सांशयिकः (पुं), 2. संशयापन्नमानसः (पुं)

1. ஸாம்சயிக: (பு-அ) எதிலும் சந்தேகமுள்ளவன்
2. ஸம்சயாபன்னமானஸ: (பு-அ) ,,

दक्षिणीयो दक्षिणार्हस्तत्र दाक्षिण्य इत्यपि ॥ 1051

1. दक्षिणीयः (पुं), 2. दक्षिणार्हः (पुं), 3. दाक्षिण्यः (पुं)

1. தக்ஷிணீய: (பு-அ) ஸந்மானத்துக்குரியவன்
2. தக்ஷிணார்ஹ: (பு-அ) ,,
3. தாக்ஷிண்ய: (பு-அ) ,,

स्युर्वदान्यस्थूललक्षदानशौण्डा बहुप्रदे ।

1. वदान्यः (पुं), 2. स्थूललक्षः (पुं), 3. दानशौण्डः (पुं), 4. बहुप्रदः (पुं)

1. வதாந்ய: (பு-அ) பெரும் வள்ளல்
2. ஸ்தூலலக்ஷ்ய: (பு-அ) ,,
3. தானசௌண்ட: (பு-அ) ,,
4. பஹுப்ரத: (பு-அ) ,,

जैवातृकः स्यादायुष्मान् ....

1. जैवातृकः (पुं), 2. आयुष्मान् (पुं)

1. ஜைவாத்ருக: (பு-அ) நீண்ட ஆயுள் உள்ளவன்
2. ஆயுஷ்மாந் (பு-அ) ,,

.... अन्तर्वाणिस्तु शास्त्रवित् ॥ 1052

1. अन्तर्वाणिः (पुं), 2. शास्त्रवित् (पुं)

1. அந்தர்வாணி: (பு-இ) சாஸ்திரமறிந்தவன்
2. சாஸ்த்ரவித் (பு-த்) ,,

परीक्षकः कारणिको ....

1. परीक्षकः (पुं), 2. कारणिकः (पुं)

1. பரீக்ஷக: (பு-அ) திறன் ஆய்பவன்
2. காரணிக: (பு-அ) ,,

.......................वरदस्तु समर्थकः ।

1. वरदः (पुं), 2. समर्थकः (पुं)

1. வரத: (பு-அ) வரமளிப்பவன்
2. ஸமர்த்தக: (பு-அ) தேவையை ஸாதித்துக் கொடுப்பவன்

हर्षमाणो विकुर्वाणः प्रमना हृष्टमानसः ॥ 1053

1. हर्षमाणः (पुं), 2 विकुर्वाणः (पुं), 3. प्रमनाः (पुं), 4. हृष्टमानसः (पुं)

1. ஹர்ஷமாண: (பு-அ) உற்சாகமும் எழுச்சியும் கொண்டவன்
2. விகுர்வாண: (பு-அ) மாற்றுக் கருத்துக்களை ஆராய்பவன்
3. ப்ரமநா: (பு-ஆ) பரந்த உள்ளமுடையவன்
4. ஹ்ருஷ்டமானஸ: (பு-அ) கிடைத்ததில் திருப்தி அடைபவன்

दुर्मना विमना अन्तर्मना स्यात् ....

1. दुर्मनाः (पुं), 2. विमनाः (पुं), 3. अन्तर्मनाः (पुं)

1. துர்மனா: (பு-ஸ்) கெட்ட எண்ணம் கொண்டவன்
2. விமநா: (பு-ஸ்) மாற்றுக் கருத்து உடையவன்
3. அந்தர்மநா: (பு-ஸ்) சூழ்ச்சி செய்பவர்

....................................उत्कः उन्मनाः ।

1. उत्कः (पुं), 2. उन्मनाः (पुं)

1. உத்க: (பு-அ) பதட்டமும், பரபரப்பும் கொண்டவன்
2. உன்மனா: (பு-ஸ்) ,,

दक्षिणः सरलोदारौ ....

1. दक्षिणः (पुं), 2. सरलः (पुं), 3. उदारः (पुं)

1. தக்ஷிண: (பு-அ) செயல்திறன் பெற்று கைவினையை எளிதாகச் செய்பவன்
2. ஸரல: (பு-அ) கபடமில்லாத வெகுளி
3. உதார: (பு-அ) பெரிய மனது படைத்தவன்

........................सुकलो दातृभोक्तरि ॥ 1054

1. सुकलः (पुं)

1. ஸுகல: (பு-அ) போகங்களைப் பிறருடன் பகிர்ந்து கொள்பவன்

तत्परे प्रसितासक्ता ....

1. तत्परः (पुं)

1. தத்பர: (பு-அ) தான் கொண்ட கருத்தில் உறுதியுடையவன் (அடுத்த சொல் இந்த விளக்கம் தருகிறது)

............................विद्यार्थोद्युक्त उत्सुकः ।

1. उत्सुकः (पुं)

1. உத்ஸுக: (பு-அ) விருப்பம் நிறைவேற 'என்ன செய்யலாம்' என்று முனைந்தவன்

प्रतीते प्रथितख्यातवित्तविज्ञातविश्रुताः ॥ 1055

1. प्रतीतः (पुं), 2. प्रथितः (पुं), 3. ख्यातः (पुं):, 4. वित्तः (पुं),
5. विज्ञातः (पुं), 6. विश्रुतः (पुं)

1. ப்ரதீத: (பு-அ) தன் செயலால் பிறரைத் தன்பால் ஈர்ப்பவன்

2. ப்ரதித: (பு-அ) புகழ்பெற்றவன்

3. க்யாத: (பு-அ) ,,

4. வித்த: (பு-அ) ,,

5. விக்ஞாத: (பு-அ) ,,

6. விச்ருத: (பு-அ) ,,

गुणैः प्रतीते तु कृतलक्षणाहतलक्षणौ ।

1. कृतलक्षणः (पुं), 2. आहतलक्षणः (पुं)

1. க்ருதலக்ஷண: (பு-அ) தன் நற்பண்பினால் பிறரை ஈர்ப்பவன்
2. ஆஹதலக்ஷண: (பு-அ) ,,

इभ्य आढ्यो धनी ....

1. इभ्यः (पुं), 2. आढ्यः (पुं), 3. धनी (पुं)

1. இப்ய: (பு-அ) செல்வந்தன்
2. ஆட்ய: (பு-அ) ,,
3. தநீ (பு-இ) ,,

................स्वामी त्वीश्वरः पतिरीशिता ॥ 1056

अधि भूर्नायको नेता प्रभुः परिबृढोऽधिपः ।

1. स्वामी (पुं), 2. ईश्वरः (पुं), 3. पतिः (पुं), 4. ईशिता (पुं), 5. अधिभूः (पुं), 6. नायकः (पुं), 7. नेता (पुं), 8. प्रभुः (पुं), 9. परिबृष्टः (पुं), 10. अधिपः (पुं)

1. ஸ்வாமீ (பு-ந்) ஆள்பவன்
2. ஈஸ்வர: (பு-அ) ,,
3. பதி: (பு-இ) ,,
4. ஈசிதா (பு-ர்ரு) ,,
5. அதிபூ: (பு-ஊ) ,,
6 நாயக: (பு-அ) ,,
7. நேதா (பு-ர்ரு) ,,
8. ப்ரபு: (பு-உ) ,,
9. பரிப்ருஷ்ட: (பு-அ) ,,
10. அதிப: (பு-அ) ,,

अधिकर्धिः समृद्धः स्यात् ....

1. अधिकर्धिः (पुं), 2. समृद्धः (पुं)

1. அதிகர்த்தி: *(பு-இ)* அதிகமான செல்வமுள்ளவன்
2. ஸமிருத்த: *(பு-அ)* நிறைந்த மனமுடையவன்

........................कुटुम्बव्यापृतस्तु यः ॥1057

स्यादभ्यागारिकस्तस्मिन्नुपाधिश्च पुमानयम् ।

1. अभ्यागारिकः (पुं), 2. उपाधिः (पुं)

1. அப்யாகாரிக: *(பு-அ)* குடும்பத்தில் அக்கரை உள்ளவன்
2. உபாதி: *(பு-இ)* குடும்பத்தில் சிக்கியவன்

वराङ्गरूपोपेतो यः सिंहसंहननो हि सः ॥ 1058

1. सिंहसंहननः (पुं)

1. ஸிம்ஹஸம்ஹநந: *(பு-அ)* உடல் உறுப்புக்களில் திடம் பெற்றவன்

निर्धार्यः कार्यकर्ता यः संपन्नः सत्त्वसंपदा ।

1. निर्धार्यः (पुं)

1. நிர்தார்ய: *(பு-அ)* மனோபலமும் உடல் திடமும் பெற்றுச் செயல்களை ஆற்றுபவன். தேர்ச்சி பெற்றவன்

अवाचिमूकः ....

1. मूकः (पुं)

1. மூக: (பு-அ) ஊமை

...............अथ मनोजवसः पितृसन्निभः ॥ 1059

1. मनोजवसः (पुं)

1. மனோஜவஸ: (பு-ஸ்) தன்மையில் தந்தையைக் கொண்டவன்

सत्कृत्यालंकृतां कन्यां यो ददाति स कूकुदः ।

1. कूकुदः (पुं)

1. கூகுத: (பு-அ) பெண்ணுக்கு பண்பையும், திறமையையும் வளர்த்து அவளுக்குத் திருமணம் செய்து வைப்பவன்

लक्ष्मीवाँल्लक्ष्मणः श्रीलः श्रीमान् ....

1. लक्ष्मीवान् (पुं), 2. लक्ष्मणः (पुं), 3. शीलः (पुं), 4. श्रीमान् (पुं)

1. லக்ஷ்மீவாந் (பு-த்) செல்வம் (ஸம்பத்தை) உள்ளவன்
2. லக்ஷ்மண: (பு-அ) ,, ,,
3. சீல: (பு-அ) ,, ,,
4. ஸ்ரீமாந் (பு-அ) ,, ,,

.........................स्निग्धस्तु वत्सलः ॥ 1060

1. स्निग्धः (पुं), 2. वत्सलः (पुं)

1. ஸ்நிக்த: (பு-அ) கொஞ்சுதலுக்குரியவன்
2. வத்ஸல: (பு-அ) ,,

स्याद् दयालुः कारुणिकः कृपालुः सूरतः समाः ।

1. दयालुः (पुं), 2. कारुणिकः (पुं), 3. कृपालुः (पुं),
4. सुरतः (पुं)

1. தயாலு: (பு-அ) இரக்க மனம் கொண்டவன்
2. காருணிக: (பு-அ) ,,
3. க்ருபாலு: (பு-அ) ,,
4. ஸுரத: (பு-அ) ,,

स्वतन्त्रोऽपावृतः स्वैरी स्वच्छन्दो निरवग्रहः ॥ 1061

1. स्वतन्त्रः (पुं), 2. अपावृतः (पुं), 3. स्वैरी (पुं), 4. स्वच्छन्दः (पुं)
5. निरवग्रहः (पुं)

1. ஸ்வதந்த்ர: (பு-அ) பிறர் உதவியின்றி தானே செயல்படுபவன்
2. அபாவ்ருத: (பு-அ) பிறருடைய ஆளுகைக்கு அகப்படாதவன்
3. ஸ்வைரீ (பு-ஈ) தான்தோன்றி
4. ஸ்வச்சந்த: (பு-அ) தன் இஷ்டம் போல் நடப்பவன்
5. நிரவக்ரஹ: (பு-அ) அடக்குவார் இல்லாதவன்

परतन्त्रः पराधीनः परवान् नाथवानपि ।
अधीनो निघ्न आयत्तोऽस्वच्छन्दो गृह्यकोऽप्यसौ ॥1062

1. परतन्त्रः (पुं), 2. पराधीनः (पुं), 3. परवान् (पुं) 4. नाथवान् (पुं)
5. अधीनः (पुं), 6. निघ्नः (पुं), 7. आयत्तः (पुं), 8. अस्वच्छन्दः (पुं),
9. गृह्यकः (पुं)

1. பரதந்த்ர: (பு-அ) பிறர் உதவியை நாடுபவன்
2. பராதீந: (பு-அ) பிறரை அண்டியிருப்பவன்
3. பரவாந் (பு-த்) ,,
4. நாதவாந் (பு-த்) நற்றுணை பெற்றவன்

5. அதீந: *(பு-அ)* பிறருக்குக் கட்டுப்பட்டவன்
6. நிக்ந: *(பு-அ)* ,,
7. ஆயத்த: *(பு-அ)* பிறர் உதவிக்குச் சென்றவன்
8. அஸ்வச்சந்த: *(பு-அ)* தன்னிஷ்டப்படி நடக்க இயலாதவன்
9. க்ருஹ்யக: *(பு-அ)* கட்டுப்பட்டவன்

खलपूः स्याद् बहुकरो ....

1. खलपूः (पुं), 2. बहुकरः (पुं)

1. கலபூ: *(பு-ஊ)* விளை நிலத்தை நம்பி இருப்பவன்
2. பஹுகர: *(பு-அ)* பலவிதமான பயிர்களை விளைவிப்பவன்

........................दीर्घसूत्रश्चिरक्रियः।

1.दीर्घसूत्रः (पुं), 2. चिरक्रियः (पुं)

1. தீர்க ஸூத்ர: *(பு-அ)* ஒரு செயலிலும் ஈடுபடாமல் கவலைப் பட்டுக் கொண்டிருக்கின்ற கோழை
2. சிரக்ரிய: *(பு-அ)* செயல் ஊக்க மில்லாதவன்

जाल्मोऽसमीक्ष्यकारी स्यात् ....

1. जाल्मः (पुं), असमीक्ष्यकारी (पुं)

1. ஜால்ம: *(பு-அ)* ஆலோசியாமல் செயலில் இறங்குபவன்
2. அஸமீக்ஷ்யகாரீ *(பு-ஈ)* ,,

........................कुण्ठो मन्दः क्रियासु यः ॥1063

1. कुण्ठः (पुं)

1. குண்ட: (பு-அ) செயல்களை தாமதமாகச் செய்பவன்

कर्मक्षमोऽलंकर्मीणः ....

1. कर्मक्षमः (पुं), 2. अलंकर्मीणः (पुं)

1. கர்மக்ஷம: (பு-அ) செயல் திறம் பெற்றவன்
2. அலங்கர்மீண: (பு-அ) அழகாக செயல் வடிப்பவன்

...................क्रियावान् कर्मसूद्यतः ।

1. क्रियावान् (पुं)

1. க்ரியாவாந் (பு-அ) செயல் செய்ய முனைபவன்

स कार्मः कर्मशीलो यः ....

1. कार्मः (पुं)

1. கார்ம: (பு-அ) தொழிலாளி

.........................कर्मशूरस्तु कर्मठः ॥ 1064

1. कर्मशूरः (पुं), 2. कर्मठः (पुं)

1. கர்மசூர: (பு-அ) செயல்திறம் பெற்றவன்
2. கர்மட: (பு-அ) 1. செயலாற்றிக்கொண்டே இருப்பவன்
2. வைதிக கர்மாக்களில் ஈடுபட்டவன்

कर्मण्य भुक् कर्मकरः ....

1. कर्मण्यभुक् (पुं), 2. कर्मकरः (पुं)

1. கர்மண்ய புக் (பு-ஜ்) கூலிக்கு வேலை செய்பவன்
2. கர்மகர: (பு-அ) ,,

.........................कर्मकारस्तु तत्क्रियः।

1. कर्मकारः (पुं)

1. கர்மகாரः (பு-அ) ஒரே தொழிலைச் செய்பவன்

अपस्नातो मृतस्नात ....

1. उपस्नातः (पुं), 2. मृतस्नातः (पुं)

1. அபஸ்நாதः (பு-அ) குளிப்பாட்டப்பட்ட சவம்
2. ம்ருஸ்நாதः (பு-அ) ,,

......................आमिषाशी तु शौष्कलः ॥1065

1. आमिषाशी (पुं), 2. शौष्कलः (पुं)

1. ஆமிஷாசீ (பு-ந்) புலால் உண்பவன்
2. சௌஷ்கலः (பு-அ) ,,

बुभुक्षितः स्यात् क्षुधितो जिघत्सुरशनायितः।

1. बुभुक्षितः (पुं), 2. क्षुधितः (पुं), 3. जिघत्सुः (पुं), 4. अशनायितः (पुं)

1. புபுக்ஷிதः (பு-அ) பசியுள்ளவன்
2. க்ஷுதிதः (பு-அ) ,,
3. ஜிகத்ஸுः (பு-அ) பசியின்றி விரும்பியதெல்லாம் உண்பவன்
4. அசநாயிதः (பு-அ) ,,

पराज्ञः परपिण्डादो ....

1. पराज्ञः (पुं), परपिण्डादः (पुं)

1. பரான்னः (பு-அ) பிறர் வீட்டில் சாப்பிடுபவன்
2. பரபிண்டாதः (பு-அ) பிறருக்குரியதை உண்பவன்

........................भक्षको घस्मरोऽद्मरः ॥ 1066

1. भक्षकः (पुं), 2. घस्मरः (पुं), अद्मरः (पुं)

1. பக்ஷகः (பு-அ) பெருந்தீனியுண்பவன்
2. கஸ்மரः (பு-அ) ,,
3. அத்மரः (பு-அ) ,,

आघूनः स्यादौदरिको विजिगीषाविवर्जिते ।

1. आघूनः (पुं), 2. औदारिकः (पुं)

1. ஆத்யூநः (பு-அ) எந்தத்தொழிலையும் செய்யாது சாப்பிடுவதையே தொழிலாகக் கொண்டவன்
2. ஔதாரிகः (பு-அ) தான் மட்டும் சாப்பிட்டால் போதுமென நினைப்பவன்

उभौ त्वात्मंभरिः कुक्षिंभरिः स्वोदरपूरके ॥ 1067

1. आत्मंभरिः (पुं), 2. कुक्षिंभरिः (पुं)

1. ஆத்மம்பரிः (பு-அ) குடும்பத்தில் மற்றவர் உண்ணாமல் இருக்கும்போது தன்வயிற்றை நிறப்புபவன்
2. குக்ஷிம்பரிः (பு-அ) ,,

सर्वान्नीनस्तु सर्वान्नभोजी ....

1. सर्वान्नीनः (पुं), 2. सर्वान्नभोजी (पुं)

1. ஸர்வான்னீனः (பு-அ) கட்டுப்பாடின்றி எதையும் எல்லாவற்றையும் உண்பவன்
2. ஸர்வான்னபோஜீ (பு-அ) ,,

..........................गृध्नुस्तु गर्धनः ।

लुब्धोऽभिलाषुकस्तृष्णक् ....

1. गृध्नुः (पुं), 2. गर्धनः (पुं), 3. लुब्धः (पुं), 4. अभिलाषुकः (पुं)
5. तृष्णक् (पुं)

1. க்ருத்நு: (பு-உ) நப்பாசையுள்ளவன்
2. கர்தந: (பு-அ) பசிக்காமல், கிடைத்ததைவிடாமல். சாப்பிடுபவன்
3. லுப்த: (பு-அ) ,,
4. அபிலாஷுக: (பு-அ) ,,
5. த்ருஷ்ணக் (பு-ஜ்) ,,

.......................समौ लोलुपलोलुभौ ॥ 1068

1. लोलुपः (पुं), 2. लोलुभः (पुं)

1. லோலுப: (பு-அ) விஷய சுகங்களில் மிகுந்த விருப்பமுள்ளவன்
2. லோலுப: (பு-அ) ,,

सोन्मादस्तून्मदिष्णुः स्याद् ....

1. सोन्मादः (पुं), 2. उन्मदिष्णुः (पुं)

1. ஸோன்மாத: (பு-அ) குடியினால் திமிர் பிடித்தவன்
2. உன்மதிஷ்ணு: (பு-அ) ,,

..............................अविनीतः समुद्धतः ।

1. अविनीतः (पुं), 2, समुद्धतः (पुं)

1. அவிநீத: (பு-அ) பண்பற்றவன்
2. ஸமுத்தத: (பு-அ) ,,

मत्ते शौण्डोत्कटक्षीबाः ....

1. मत्तः (पुं), 2. शौण्डः (पुं), 3. उत्कटः (पुं), 4. क्षीबः (पुं)

1. மத்த: (பு-அ) திமிர் பிடித்தவன்
2. சௌண்ட: (பு-அ) ,,
3. உத்கட: (பு-அ) ,,
4. க்ஷீப: (பு-அ) ,,

.......................कामुके कमितानुकः ॥ 1069

क्रमः कामयिताभीकः कमनः कामनोऽभिकः ।

1. कामुकः (पुं), 2. कमिता (पुं), 3. अनूकः (पुं) क्रमः (पुं), 5. कामयिता (पुं), 6. अभीकः (पुं), 7. कमनः (पुं), 8. कामनः (पुं), 9. अभिकः (पुं)

1. காமுக:(பு-அ) முறையற்று புலனின்பம் தேடுபவன்
2. கமிதா (பு-ர்ரு) ,,
3. அநூக: (பு-அ) ,,
4. கம்ர: (பு-அ) ,,
5. காமயிதா (பு-ர்ரு) ,,
6. அபீக: (பு-அ) ,,
7. கமந: (பு-அ) ,,
8. காமந: (பு-அ) ,,
9. அபிக: (பு-அ) ,,

विधेयो विनयग्राही वचनेस्थित आश्रवः ॥ 1070

वश्यः प्रणेयो निभृतविनीत प्रश्रिताः समाः ।

1. विधेयः (पुं), 2. विनयग्राही (पुं), 3 आश्रवः (पुं), 4. वश्यः (पुं), 5. प्रणेयः (पुं), 6. निभृतः (पुं), 7. विनीतः (पुं), 8. प्रश्रितः (पुं)

1. விதேய: (பு-அ) பெரியோர் ஆணைக்குக் கட்டுப்பட்டவன்
2. விநயக்ராஹீ (பு-ந்) பெரியோர் ஆணையைப் பணிவோடு ஏற்பவன்
3. ஆச்ரவ: (பு-அ) சொன்னபடி நடப்பவன்
4. வச்ய: (பு-அ) ,,
5. ப்ரணேய: (பு-அ) ,,
6. நிப்ருத: (பு-அ) ,,
7. விநீத: (பு-அ) ,,
8. ப்ரச்ரித: (பு-அ) ,,

विधेयः முதல் प्रश्रितः வரையுள்ள சொற்கள் **பர்யாய** சப்தங்கள்

धृष्टे धृष्णग् वियातश्च ....

1. धृष्टः (पुं), 2. धृष्णः (पुं), 3. वियातः (पुं)

1. த்ருஷ்ட: (பு-அ) ஆணைக்குக் கட்டுப்படாதவன்
2. த்ருஷ்ண: (பு-அ) ,,
3. வியாத: (பு-அ) ,,

.... प्रगल्भः प्रतिभान्विते ॥ 1071

1. प्रगल्भः (पुं)

1. ப்ரகல்ப: (பு-அ) தன்னுடைய மதி ஆற்றலால் பெற்ற செயல்திறம் உடையவன்

स्यादधृष्ठे तु शालीनो ....

1. अधृष्टः (पुं). 2. शालीनः (पुं)

1. அத்ருஷ்ட: (பு-அ) சபைக்கோழை
2. சாலீந: (பு-அ) சபைக்கோழை

......................विलक्षो विस्मयान्विते ।

1. विलक्षः (पुं)

1. விலக்ஷ: (பு-அ) கூச்சமுடையவன்

अधीरे कातरस्त्रस्नौ भीरुभीरुक भीलुकाः ॥ 1072

1. कादरः (पुं), 2. त्रस्नु (पुं), 3. भीरुः (पुं), 4. भीरुकः (पुं), 5. भीलुकः (पुं)

1. காதர: (பு-அ) கோழை

2. த்ரஸ்நு: (பு-உ) ,,

3. பீரு: (பு-உ) ,,

4. பீருக: (பு-அ) ,,

5. பீலுக: (பு-அ) ,,

आशंसुराशंसितरि ....

1. आशंसुः (पुं)

1. ஆசம்ஸு: (பு-உ) கோரிக்கை உடையவன்

...................गृहयालुर्ग्रहीतरि ।

1. ग्रहयालुः (पुं)

1. க்ரஹயாலு: (பு- உ) ஏற்பவன்

श्रद्धालुः श्रद्धया युक्ते ....

1. श्रद्धालुः (पुं)

1. ச்ரத்தாலு: (பு-உ) ஊக்கமுடையவன்

......................पतयालुस्तु पातुके ॥ 1073

1. पतयालुः (पुं), 2. पातुकः (पुं)

1. பதயாலு: (பு-உ) வீழ்பவன்
2. பாதுக: (பு-அ) ,,

लज्जाशीलेऽपत्रपिष्णुः ....

1. लज्जाशीलः (पुं), 2. अपत्रपिष्णुः (पुं)

1. லஜ்ஜாசீல: (பு-அ) வெட்கப்படுகின்றவன்
2. அபத்ரபிஷ்ணு: (பு-அ) ,,

......................वन्दारुरभिवादके ॥

1. वन्दारुः (पुं), 2. अभिवादकः (पुं)

1. வந்தாரு: (பு-உ) நமஸ்கரிப்பவன் - வணங்கும் இயல்பினன்
2. அபிவாதக: (பு-அ) ,,

शरारुर्घातुको हिंस्रः ....

1. शरारुः (पुं), 2. घातुकः (पुं), 3. हिंस्रः (पुं)

1. சராரு: (பு-உ) கொடுமை புரிபவன்
2. காதுக: (பு-அ) ,,
3. ஹிம்ஸ்ர: (பு-அ) ,,

..................स्याद् वर्द्धिष्णुस्तु वर्धनः ॥ 1074

1. वर्धिष्णुः (पुं), 2. वर्धनः (पुं)

1. வர்த்திஷ்ணு: (பு-அ) மேன்மேலும் புகழ்பெறும் இயல்பினன்
2. வர்தந: (பு-அ) ,,

उत्पतिष्णुस्तूत्पतिता ....

1. उत्पतिष्णुः (पुं), 2. उत्पतिता (पुं)

1. உத்பதிஷ்ணு: (பு-உ) எழும்பிவிழும் இயல்பினன்
2. உத்பதிதா (பு-ரு) ,,

.....................अलङ्करिष्णुस्तु मण्डनः ।

1. अलंकरिष्णुः (पुं), 2. मण्डनः (पुं),

1. அலங்கரிஷ்ணு: (பு-உ) அலங்காரம் செய்து வைப்பவன்
2. மண்டன: (பு-அ) ,,

भूष्णुर्भविष्णुर्भविता ....

1. भूष्णुः (पुं), 2. भविष्णुः (पुं), 3. भविता (पुं)

1. பூஷ்ணு: (பு-அ) உண்டாகப்போகிறவன்
2. பவிஷ்ணு: (பு-உ) ,,
3. பவிதா (பு-ரு) ,,

.....................वर्तिष्णुर्वर्तनः समौ ॥ 1075

1. वर्तिष्णुः (पुं), 2. वर्तनः (पुं)

1. வர்த்திஷ்ணு: (பு-உ) இருப்பவன்
2. வர்தந: (பு-அ) ,,

निराकरिष्णुः क्षिप्नुः स्यात् ....

1. निराकरिष्णुः (पुं), 2. क्षिप्नुः (पुं)

1. நிராகரிஷ்ணு: (பு-அ) மறுக்கும் இயல்பினன்
2. க்ஷிப்நு: (பு-அ) ,,

................सान्द्रस्निग्धस्तु मेदुरः ।

1. सान्द्रस्निग्धः (पुं), 2. मेदुरः (पुं)

1. ஸாந்த்ரஸ்நிக்த: (பு-அ) ஆழ்ந்த நட்புடையவன்
2. மேதுர: (பு-அ) ,,

ज्ञाता तु विदुरो विन्दुः ....

1. ज्ञाता (पुं), 2. विदुरः (पुं), 3. विन्दुः (पुं)

1. க்ஞாதா (பு-ஆ) அறிவாளி - பண்டிதர்
2. விதுர: (பு-அ) ,,
3. விந்து: (பு-உ) ,,

..................विकासी तु विकस्वरः ॥

1076

1. विकासी (पुं), 2. विकस्वरः (पुं)

1. விகாஸீ (பு-ந்) மலரும் தன்மையுடையது (மலர்)
2. விகஸ்வர: (பு-அ) ,,

विसृत्वरो विसृमरः प्रसारी च विसारिणि ।

1. विसृत्वरः (पुं), 2. विसृमरः (पुं) 3. प्रसारी (पुं), 4. विसारी(पुं)

1. விஸ்ருத்வர: (பு-அ)நீரில் பரவுந் தன்மை - தைலம்போல்
2. விஸ்ருமர: (பு-அ) ,,
3. ப்ரஸாரீ (பு-ந்) ,,
4. விஸாரீ (பு-ந்) ,,

सहिष्णुः सहनः क्षन्ता तितिक्षुः क्षमिता क्षमी ॥ 1077

1. सहिष्णुः (पुं), 2. सहनः (पुं), 3. क्षन्ता (पुं),

4. तितिक्षुः (पुं), 5. क्षमिता (पुं), 6. क्षमी (पुं)

1. ஸஹிஷ்ணு: (பு-உ) தன் நோயின் துயரைப் பொறுத்துக்கொள்பவன்
2. ஸஹந: (பு-அ) ,,
3. க்ஷந்தா (பு-ஆ) பிறர் அளிக்கும் தீங்கை பொறுத்துக் கொள்பவன்
4. திதிக்ஷு: (பு-உ) ,,
5. க்ஷமிதா (பு-ஆ) ,,
6. க்ஷமீ (பு-ஈ) ,,

क्रोधनोऽमर्षणः कोपी ....

1. क्रोधनः (पुं), 2. अमर्षणः (पुं), 3. कोपी (पुं)

1. க்ரோதந: (பு-அ) இயல்பாகவே கோபமுள்ளவன்
2. அமர்ஷண: (பு-அ) ,,
3. கோபீ (பு-ஈ) ,,

.........................चण्डस्त्वत्यन्तकोपनः ।

1. चण्डः (पुं), 2. अत्यन्तकोपनः (पुं)

1. சண்ட: (பு-அ) மிகுந்த கோபமுள்ளவன்
2. அத்யந்தகோபன: (பு-அ) ,,

जागरूको जागरिता ....

1. जागरूकः (पुं), 2. जागरिता (पुं)

1. ஜாகரூக: (பு-அ) கவனமுள்ளவன்
2. ஜாகரிதா (பு-ஆ) எச்சரிக்கையுள்ளவன்

.........................घूर्णितः प्रचलायितः ॥ 1078

1. घूर्णितः (पुं), 2. प्रचलायितः (पुं)

1. கூர்ஸித: (பு-அ) உட்கார்ந்துகொண்டே தூங்குபவன்
2. ப்ரசலாயித: (பு-அ) ,,

स्वप्नक् शयालुर्निद्रालु.............

1. स्वप्नक् (पुं), 2. शयालुः (पुं), 3. निद्रालुः (पुं)

1. ஸ்வப்நக் (பு-ஜ்) எப்போதும் தூங்கும் இயல்பினன்
2. சயாலு: (பு-உ) ,,
3. நித்ராலு: (பு-உ) ,,

.........................निद्राणशयितौ समौ ।

1. निद्राणः (पुं), 2. शयितः (पुं)

1. த்ராண: (பு-அ) தூங்குபவன்
2. சயித: (பு-அ) ,,

पराङ्मुखः पराचीनः स्यात् ....

1. पराङ्मुखः (पुं), 2. पराचीनः (पुं)

1. பராங்முக: (பு-அ) முகத்தைத் திருப்பிக்கொண்டிருப்பவன்
2. பராசீந: (பு-அ) ,,

...........................अवाङ्प्यधोमुखः ॥ 1079

1. अवाङ् (पुं), 2. अवाचीनः (पुं), 3. अधोमुखः (पुं)

1. அவாங் (பு-ச்) தலையைத் தொங்கவிட்டுக்கொண்டிருப்பவன்
2. அவாசீன: (பு-அ) ,,
3. அதோமுக: (பு-அ) ,,

देवानञ्चति देवद्र्यङ् ....

1. देवद्र्यङ् (पुं)

1. தேவத்ரயஞ் (பு-ச்) தேவதைகளை பூஜிப்பவன்

......................विष्वद्र्यङ् विष्वगञ्चति ।

1. विष्वद्र्यङ् (पुं)

1. வேத்ரயங் (பு-ச்) நாற்புரமும் எச்சரிக்கையோடு இருப்பவன்

यः सहाञ्चति सध्र्यङ् स ....

1. सध्र्यङ् (पुं)

1. ஸத்ரயஞ் (பு-ச்) துணைவனோடு உதவியாக - எச்சரிக்கையாக - இருப்பவன்

..................स तिर्यङ् यस्तिरोऽञ्चति ॥ 1080

1. तिर्यङ् (पुं)

1. திர்யங் (பு-ச்) குறுக்கே செல்பவன்

वदो वदावदो वक्ता ....

1. वदः (पुं), 2. वदावदः (पुं), 3. वक्ता (पुं)

1. வத: (பு-அ) பேச்சாளன்
2. வதாவத: (பு-அ) ,,
3. வக்தா (பு-ர்ரு) ,,

....................वागीशो वाक्पतिः समौ ।

1. वागीशः (पुं), 2. वाक्पतिः (पुं),

1. வாகீச: (பு-அ) சொல்லின் செல்வன்
2. வாக்பதி: (பு-இ) ,,

वाचोयुक्तिपटुर्वाग्मी वावदूकोऽतिवक्तरि ॥ 1081

1. वाचोयुक्तिपटुः (पुं), 2. वाग्मी (पुं),3. वावदूक:(पुं)

1. வாசோயுக்திபடு: (பு-உ) எதிராளியின் பேச்சை உடன் மடக்குபவன்

2. வாக்மீ (பு-ஈ) ,,

3. வாவதூக: (பு-அ) ,,

स्याज्जल्पाकस्तु वाचालो वाचाटो बहुगर्ह्यवाक् ।

1. जल्पाकः (पुं), 2. वाचालः (पुं), 3. वाचाटः (पुं), 4. बहुगर्ह्यवाक् (पुं)

*1. ஜல்பாக: (பு-அ)*அரட்டை அடிப்பவன்-பொருத்தமில்லாமல் பேசுபவன்

2. வாசால: (பு-அ) ,,

3. வாசாட: (பு-அ) ,,

3. வஹுகர்ஹ்யவாக் (பு-அ) ,,

दुर्मुखे मुखराबद्धमुखौ.................

1. दुर्मुखः (पुं), 2. मुखरः (पुं), 3. अबद्धमुखः (पुं)

1. துர்முக: (பு-அ) கடிந்துபேசுபவன்

2. முகர: (பு-அ) ,,

3. அபத்தமுக: (பு-அ) தவறான கருத்தை சத்தம் போட்டுப் பேசி சாதிப்பவன்

..........................श्लक्ष्णः प्रियंवदे ॥ 1082

1. श्लक्षणः (पुं), 2. प्रियंवदः (पुं)

1. ச்லக்ஷ்ண: (பு-அ) பேச்சில் கவர்ச்சியுள்ளவன்

2. ப்ரியம்வத: (பு-அ) ,,

लोहलः स्यादस्फुटवाग्............

1. लोहलः (पुं), 2. अस्फुटवाक् (पुं)

1. லோஹல: (பு-அ) உளருபவன்

2. அஸ்புடவாக் (பு-அ) ,,

.........................गर्हावादी कद्वदः ।

1. गर्हावादी (पुं), 2. कद्वदः (पुं)

1. கர்ஹாவாதீ (பு-ஈ) நிந்திப்பவன்-கசப்பாகப்பேசுபவன்

2. கடுவத: (பு-அ) ,,

समौ कुवादकुचरौ स्यात्.......

1. कुवादः (पुं), 2. कुचरः (पुं)

1. குவாத: (பு-அ) கோள் சொல்பவன்

2. குசர: (பு-அ) ,,

.........................असौम्यस्वरोऽस्वरः ॥1083

1. असौम्यस्वरः (पुं), 2. अस्वरः (पुं)

1. அஸௌம்யஸ்வர: (பு-அ) குரலினிமையற்றவன்

2. அஸ்வர: (பு-அ) ,,

रवणः शब्दनो...............

1. रवणः (पुं), 2. शब्दनः (पुं)

1. ரவண: (பு-அ) கூச்சலிடுபவன்

2. சப்தந: (பு-அ) ,,

.......................नान्दीवादी नान्दीकरः समौ ।

1. नान्दीवादी (पुं), 2. नान्दीकरः (पुं)

1. நாந்தீவாதி (பு-ஈ) சுபமான வார்த்தைகளாகப் பேசுபவன்-மங்கள சுலோகம் கூறுபவன்

2. நாந்தீகர: (பு-அ) ,,

जडोऽज्ञः ....

1. जडः (पुं), 2. अज्ञः (पुं)

1. ஜட: (பு-அ) மூடன் (இன்பம்-துன்பம், நன்மை-தீமை ஆகிய ஒன்றும் தெரியாதவன்)

2. அக்ஞ: (பு-அ) ,,

............नेडमूकस्तु वक्तुं श्रोतुमशिक्षिते ॥ 1084

1. नेडमूकः (पुं)

1. நேடமூக: (பு-அ) செவிட்டு ஊமை

तूष्णीं शीलस्तु तूष्णीको ....

1. तूष्णीं शीलः (पुं), 2. तूष्णीकः (पुं)

1. தூஷ்ணீம்சீல: (பு-அ) வாயடைத்து நிற்பவன்

2. தூஷ்ணீக: (பு-அ) ,,

........................नग्नोऽवासा दिगम्बरे ।

1. नग्नः (पुं), 2. अवासाः (पुं), 3. दिगम्बरः (पुं)

1. நக்ந: (பு-அ) ஆடையற்றவன்

2. அவாஸா: (பு-அ) ,,

3. திகம்பர: (பு-அ) ,,

निष्कासितोऽवकृष्टः स्यात् ....

1. निष्कासितः (पुं), अवकृष्टः (पुं)

1. நிஷ்காஸித: (பு-அ) வீட்டைவிட்டு துறத்தப்பட்டவன்
2. அவக்ருஷ்ட: (பு-அ) ,,

.................अपध्वस्तस्तु धिक्कृतः ।। 1085

1. अपध्वस्तः (पुं), 2. धिक्कृतः (पुं)

1. அபத்வஸ்த: (பு-அ) அவமானப்பட்டவன்
2. திக்க்ருத: (பு-அ) ,,

आत्तगर्वोऽभिभूतः स्याद् ....

1. आत्तगर्वः (पुं), 2. अभिभूतः (पुं)

1. ஆத்தகர்வ: (பு-அ) செருக்குடையவன்
2. அபிபூத: (பு-அ) அலட்சியப்படுத்தப்பட்டவன்

.........................दापितः साधितः समौ ।

1. दापितः (पुं), 2. साधितः (पुं)

1. தாபித: (பு-அ) அரசனால் தண்டிக்கப்பட்டவன்
2. ஸாதித: (பு-அ) ,,

प्रत्यादिष्टो निरस्त : स्यात् प्रत्याख्यातो निराकृतः।। 1086

1. प्रत्यादिष्टः (पुं), 2. निरस्तः (पुं),3. प्रत्याख्यातः (पुं), 4. निराकृतः (पुं)

1. ப்ரத்யாதிஷ்ட: (பு-அ) விரட்டப்பட்டவன்
2. நிரஸ்த: (பு-அ) வெளியேற்றப்பட்டவன்
3. ப்ரத்யாக்யாத: (பு-அ) ,,
4. நிராக்ருத: (பு-அ) ,,

निकृतः स्याद् विप्रकृतो ....

1. निकृतः (पुं), 2. विप्रकृतः (पुं)

1. நிக்ருத: *(பு-அ) அவமானப்பட்டவன்*
2. விப்ரக்ருத: *(பு-அ)* ,,

...........विप्रलब्धस्तु वञ्चितः ।

1. विप्रलब्धः (पुं), 2. वञ्चितः (पुं)

1. விப்ரலப்த: *(பு-அ) ஏமாற்றப்பட்டவன்*
2. வஞ்சித: *(பு-அ)* ,,

मनोहतः प्रतिहतः प्रतिबद्धो हतश्च सः ।। 1087

1. मनोहतः (पुं), 2. प्रतिहतः (पुं), 3. प्रतिबद्धः (पुं), 4. हतः(पुं)

1. மநோஹத: *(பு-அ) வாதத்தில் தோற்றவன்*
2. ப்ரதிஹத: *(பு-அ)* ,,
3. ப்ரதிபத்த: *(பு-அ)* ,,
4. ஹத: *(பு-அ)* ,,

अधिक्षिप्तः प्रतिक्षिप्तो............

1. अधिक्षिप्तः (पुं), 2. प्रतिक्षिप्तः (पुं)

1. அதிக்ஷிப்த: *(பு-அ) ஏச்சுக்கு ஆளானவன்*

2. ப்ரதிக்ஷிப்த: *(பு-அ) மறுக்கப்பட்டவன்*

...................बद्धे कीलितसंयतौ ।

1. बद्धः (पुं), 2. कीलितः (पुं), 3. संयतः (पुं)

1. பத்த: (பு-அ) கைது செய்யப்பட்டவன்
2. கீலித: (பு-அ) ,,
3. ஸம்யத: (பு-அ) ,,

आपन्न आपत्प्राप्तः स्यात् ....

1. आपन्नः (पुं), 2. आपत्प्राप्तः (पुं)

1. ஆபன்ன: (பு-அ) ஆபத்தை அடைந்தவன்
2. ஆபத்ப்ராப்த: (பு-அ) ,,

.......................कान्दिशीकः भयद्रुतः ॥ 1083

1. कान्दिशीकः (पुं), 2. भयद्रुतः (पुं)

1. காந்திசீக: (பு-அ) திசைதெரியாமல் பயந்து ஓடுபவன்
2. பயத்ருத: (பு-அ) ,,

आक्षारितः क्षारितोऽभिशस्ते ....

1. आक्षारितः (पुं), 2. क्षारितः (पुं), 3. अभिशस्तः (पुं)

1. ஆக்ஷாரித: (பு-அ) பழி ஏற்பட்டு சமூகத்திலிருந்து விலக்கப்பட்டவன்
2. க்ஷாரித: (பு-அ) ,,
3. அபிசஸ்த: (பு-அ) ,,

.... सङ्कसुकोऽस्थिरे ।

1. सङ्कसुकः (पुं), 2. अस्थिरः (पुं)

1. ஸங்கஸுக: (பு-அ) எதிலும் உறுதியில்லாதவன்
2. அஸ்திர: (பு-அ) ,,

व्यसनार्तोपरक्तौ द्वौ ....

1. व्यसनार्तः (पुं), 2. उपरक्तः (पुं)

1. வ்யஸநார்த: (பு-அ) தெய்வத்தாலோ, மனிதராலோ ஏற்பட்ட உடற்பீடை உள்ளவன்

2. உபரக்த: (பு-அ) ,,

.....................विहस्तव्याकुलौ समौ ॥ 1089

1. विहस्तः (पुं), 2. व्याकुलः (पुं)

1. விஹஸ்த: (பு-அ) எடுத்ததற்கெல்லாம் கவலைப்படுபவன்

2. வ்யாகுல: (பு-அ) ,,

विक्लवो विह्वलः ....

1. विक्लवः (पुं), 2. विह्वलः (पुं)

1. விக்லவ: (பு-அ) உழைத்து அயர்ந்தவர்கள்

2. விஹ்வல: (பு-அ) ,,

................स्यात् तु विवशोऽरिष्टदुष्टधीः ।

1. विवशः (पुं), 2. अरिष्टदुष्टधीः (पुं)

1. விவச: (பு-அ) கஷ்ட காலத்தில் என்ன செய்வது என்று தெரியாமல் திகைப்பவர்கள்

2. அரிஷ்டதுஷ்டதீ: (பு-ஈ) ,,

कश्यः कशार्हे ....

1. कश्यः (पुं), 2. कशार्हः (पुं)

1. கச்ய: (பு-அ) சாட்டையடி பெறத்தக்கவன்

2. கசார்ஹ: (பு-அ) ,,

..................सन्नद्धे त्वाततायी वधोद्यते ॥ 1090

1. आततायी (पुं)

1. ஆததாயீ (பு-ந்) அநியாயமாகக் கொலை செய்யத் துணிந்தவன்

द्वेष्ये त्वक्षिगतो ....

1. द्वेष्यः (पुं), 2. अक्षिगतः (पुं)

1. த்வேஷ்ய: (பு-அ) வெறுக்கத்தக்கவன்
2. அக்ஷிகத: (பு-அ) கண்ணில் விழுந்த தூசி போல் தொந்தரவு கொடுப்பவன்

..................वध्यः शीर्षच्छेद्य इमौ समौ ।

1. वध्यः (पुं), 2. शीर्षच्छेद्यः (पुं)

1. வத்ய: (பு-உ) தலையை வெட்டிக் கொல்லப்படத் தக்கவன்
2. ஶீர்ஷச்சேத்ய: (பு-அ) ,,

विष्यो विषेण यो वध्यो ....

1. विष्यः (पुं)

1. விஷ்ய: (பு-அ) விஷத்தால் கொல்லப்படத்தக்கவன்

......................मुसल्यो मुसलेन यः ॥ 1091

शिश्विदानोऽकृष्णकर्मा ....

1. मुसल्यः (पुं), 2. शिश्विदानः (पुं), 3. अकृष्णकर्मा (पुं)

1. முஸல்ய: *(பு-அ) வெளிப்படையாக - நல்லொழுக்கம்*
2. ஶிச்விதான: *(பு-அ) உடையவன் போன்று வேஷம் போடும் பாபி - கொலைகாரன்*
3. அக்ருஷ்ண கர்மா *(பு-அ) ,,*

........................चपलश्चिकुरः समौ ।

1. चपलः (पुं), 2. चिकुरः (पुं)

1. சபல: *(பு-அ) ஆராயாமல் தண்டிப்பவன்*
2. சிகுர: *(பு-அ) ,,*

दोषैकदृक् पुरोभागी ....

1. दोषैकदृक् (पुं), 2. पुरोभागी (पुं)

1. தோஷைகத்ருக் *(பு-ச்) பிறரிடம் குற்றத்தையே தேடுபவன்*
2. புரோபாகீ *(பு-ந்) வீணாகத் தலையிடுபவன்*

......................निकृतस्त्वनृजुः शठः ॥ 1092

1. निकृतः (पुं), 2. अनृजुः (पुं), 3. शठः (पुं)

1. நிக்ருத: *(பு-அ) நேர்மையற்றவன்*
2. அந்ருஜு: *(பு-உ) ,,*
3. சட: *(பு-அ) ,,*

कर्णेजपः सूचकः स्यात् पिशुनो ....

1. कर्णेजपः (पुं), सूचकः (पुं), 3. पिशुनः (पुं)

1. கர்ணேஜப: *(பு-அ) கோள் சொல்பவன்*
2. ஸூசக: *(பு-அ) காட்டிக் கொடுப்பவன்*
3. பிசுந: *(பு-அ) ,,*

..........................दुर्जनः खलः ।

1. दुर्जनः (पुं), 2. खलः (पुं)

1. துர்ஜந: (பு-அ) கெட்டவன்
2. கல: (பு-அ) ,,

नृशंसो घातुकः क्रूरः पापो ....

1. नृशंसः (पुं), 2. घातुकः (पुं), 3. क्रूरः (पुं), 4. पापः (पुं)

1. ந்ருசம்ஸ: (பு-அ) கொடியவன்
2. காதுக: (பு-அ) கொலைகாரன்
3. க்ரூர: (பு-அ) ,,
4. பாப: (பு-அ) ,,

..........................धूर्तस्तु वञ्चकः ॥ 1093

1. धूर्तः (पुं), 2. वञ्चकः (पुं)

1. தூர்த்த: (பு-அ) நம்பினவர்க்கு மோசம் செய்பவன்
2. வஞ்சக: (பு-அ) ,,

अज्ञे मूढयथाजातमूर्खवैधेयबालिशाः ।

1. अज्ञः (पुं), 2. मूढः (पुं), 3. यथाजातः (पुं), 4. मूर्खः (पुं), 5. वैधेयः (पुं), 6. बालिशः (पुं)

1. அக்ஞ: (பு-அ) அறிவில்லாதவன்
2. மூட: (பு-அ) தவறாகக் கருதுபவன்
3. யதாஜாத: (பு-அ) வயதிற்கேற்ற அறிவற்றவன்
4. மூர்க்க: (பு-அ) தவறில் பிடிவாதம் உடையவன்
5. வைதேய: (பு-அ) பாடம் கற்பிக்கப்படவேண்டியவன்
6. பாலிச: (பு-அ) சிறுபிள்ளைத்தனம் உள்ளவன்

कदर्ये कृपणक्षुद्रकिंपचानमितंपचाः ॥ 1094

1. कदर्यः (पुं), 2. कृपणः (पुं), 3. क्षुद्रः (पुं), 4. किंपचानः (पुं), 5. मितंपचः (पुं)

1. கதர்ய: (பு-அ) பரிதாபத்துக்குரியவன்-கஞ்சன்
2. க்ருபண: (பு-அ) ,,
3. க்ஷுத்ர: (பு-அ) ,,
4. கிம்பசாந: (பு-அ) ,,
5. மிதம்பச: (பு-அ) ,,

निः स्वस्तु दुर्विधो दीनो दरिद्रो दुर्गतोऽपि सः ।

1. निःस्वः (पुं), 2. दुर्विधः (पुं), 3. दीनः (पुं), 4. दरिद्रः (पुं), 5. दुर्गतः (पुं)

1. நிஸ்வ: (பு-அ) உடமையற்றவன்
2. துர்வித: (பு-அ) கெட்டு அழிந்தவன்
3. தீன: (பு-அ) ஏழை
4. தரித்ர: (பு-அ) ,,
5. துர்கத: (பு-அ) நல்ல நிலையிலிருந்து வீணாகப் போனவன்

वनीयको याचको मार्गणो याचकार्थिनौ ॥ 1095

1. वनीयकः (पुं), 2. याचनकः (पुं), 3. मार्गणः (पुं), 4. याचकः (पुं) 5. अर्त्थी (पुं).

1. வநீயக: (பு-அ) பிச்சயெடுப்பவன்
2. யாசநக: (பு-அ) யாசிப்பவன்
3. மார்கண: (பு-அ) ,,
4. யாசக: (பு-அ) ,,
5. அர்த்தீ (பு-ந்) தேவைக்கு அதிகமாக பிறரிடம் உதவியை எதிர்பார்ப்பவன்

अहंकारवानहंयु.................

1. अहंयुः (पुं), 2. अहंकारी (पुं)

1. அஹம்யு: (பு-உ) அகம்பாவம் / அஹங்காரம் உள்ளவன்
2. அஹம்காரீ (பு-ந்) ,,

.................शुभंयुस्तु शुभान्वितः।

1. शुभंयुः (पुं), 2. शुभान्वितः (पुं)

1. சுபம்யு: (பு-அ) மங்களம் (சுபம்) பொருந்தியவன்
2. சுபாந்வித: (பு-அ) பார்வையினால் மங்களத்தை அளிப்பவன்

दिव्योपपादुका देवा ....

1. दिव्योपपादुका (पुं)

1. திவ்யோபபாதுகா: (பு-ஆ) பரம்பொருளின் ஸங்கல்பத்தால் உண்டானவர்கள். (இவர்களைத் தவிர கச்யப அதிதி தம்பதிகளுக்குப் பிறந்தவர்களும் ஸ்வர்கத்தில் உண்டு)

..........................नृगवाद्या जरायुजाः॥ 1096

1. जरायुजः (पुं)

1. ஜராயுஜ: (பு-ஜ்) தாயின் கருவில் வளர்ந்து பிறந்த மனிதன் உள்பட ஸகல உயிரினங்கள்

स्वेदजाः कृमिदंशाद्याः ....

1. स्वेदजाः (पुं), 2. कृमिदंशाः (पुं)

1. ஸ்வேதஜா: (பு-ஆ) புழுக்கத்தால் உண்டான புழுக்கள்
2. க்ருமிதம்சா: (பு-அ) ,,

उद्भिदस्तरुगुल्माद्या उद्भिदुद्भिज्जमुद्भिदम् ॥ 1097

1. उद्भित् (पुं), 2. उद्भिज्जं (न), 3. उद्भिदं (न)

1. உத்பித் (பு-அ) விதை பிளந்து துளிர்விட்டு வளர்ந்த செடி கொடிகள், மரங்கள்
2. உத்பிஜ்ஜம் (ந-அ) ,,
3. உத்பிதம் (ந-அ) ,,

सुन्दरं रुचिरं चारु सुषमं साधु शोभनम् ।
कान्तं मनोरमं रुच्यं मनोज्ञं मञ्जु मञ्जुलम् ॥ 1098

1. सुन्दरं (न), 2. रुचिरं (न), 3. चारु(पुं) 4. सुषमं (न), 5. साधुः (पुं), 6. शोभनं (न), 7. कान्तं (न), 8. मनोरमं (न), 9. रुच्यं (न), 10. मनोज्ञं (न), 11. मञ्जु (पुं), 12. मञ्जुलम् (न)

இந்தச்சொற்கள் அனைத்தும் அடைமொழிகள்

1. ஸுந்தரம் (ந-அ) அழகானவை
2. ருசிரம் (ந-அ) ,,
3. சாரு (பு-உ) ,, - மனம் கவர்வது
4. ஸுஷமம் (ந-அ) ,,
5. ஸாது (பு-உ) ,, - சுபம் அளிப்பது
6. சோபநம் (ந-அ) ,,
7. காந்தம் (ந-அ) அழகானவை

8. மநோரமம் (ந-அ) அழகானவை - மனம் கவர்வது
9. ருச்யம் (ந-அ) ,,
10. மநோக்ஞம் (ந-அ) ,,
11. மஞ்ஜு (பு-உ) ,,
12. மஞ்ஜுலம் (ந-அ) ,,

तदासेचनकं तृप्तेर्नास्त्यन्तो यस्य दर्शनात् ।

1. आसेचनकं (न)

1. ஆஸேசநகம் (ந-அ) அநுபவிக்க - அனுபவிக்கத் திகட்டாதவை

अभीष्टेऽभीप्सितं हृद्यं दयितं वल्लभं प्रियम् ॥ 1099

1. अभीष्टं (न), 2. अभीप्सितं (न), 3. हृद्यं (न), 4. दयितं (न), 5. वल्लभं (न), 6. प्रियं (न)

1. அபீஷ்டம் (ந-அ) விரும்பிய பொருள்
2. அபீப்ஸிதம் (ந-அ) ,,
3. ஹ்ருத்யம் (ந-அ) ,,
4. தயிதம் (ந-அ) ,,
5. வல்லபம் (ந-அ) ,,
6. ப்ரியம் (ந-அ)/ ,,

निकृष्टप्रतिकृष्टार्वरेफयाप्यावमाधमाः ।
कुपूयकुत्सितावद्यखेटगर्ह्याणकाः समाः ॥ 1100

1. निकृष्टः (पुं/स्त्री/न), 2. प्रतिकृष्टः (पुं/स्त्री/न), 3. अर्वा (पुं/स्त्री/न), 4. रेफः (पुं/स्त्री/न), 5. याप्यः (पुं/स्त्री/न), 6. अवमः (पुं/स्त्री/न), 7. अधमः (पुं/स्त्री/न), 8. कुपूयः (पुं/स्त्री/न), 9. कुत्सितः (पुं/स्त्री/न), 10. अवद्यः (पुं/स्त्री/न), 11. खेटः (पुं/स्त्री/न), 12. गर्ह्यः (पुं/स्त्री/न), 13. आणकः (पुं/स्त्री/न)

1. நிக்ருஷ்ட: (பு/பெ/ந-அ) தாழ்ந்தவன்/தாழ்ந்தது
2. ப்ரதிக்ருஷ்ட: (பு/பெ/ந-அ) ,,
3. அர்வா (பு/பெ/ந-அ) ,,
4. ரேப: (பு/பெ/ந-அ) ,,
5. யாப்ய: (பு/பெ/ந-அ) ,,
6. அவம: (பு/பெ/ந-அ) ,, - நிந்திக்கத்தக்கவன்
7. அதம: (பு/பெ/ந-அ) ,,
8. க்ஷுல்லக: (பு/பெ/ந-அ) ,,
9. குத்ஸித: (பு/பெ/ந-அ) ,,
10. அவத்யா: (பு/பெ/ந-அ) ,, - தோஷமுடையது
11. கேட: (பு/பெ/ந-அ) ,,
12. கர்ஹ்ய: (பு/பெ/ந-அ) ,, - வெறுக்கத்தக்கது
13. அணக: (பு/பெ/ந-அ) ,,

मलीमसं तु मलिनं कच्चरं मलदूषितम् ।

1. मलीमसं (न), 2. मलिनं (न), 3. कच्चरः (न), 4. मलदूषितम् (न)

1. மலீமஸம் (ந-அ) அழுக்கடைந்தது
2. மலினம் (ந-அ) ,,
3. கச்சரம் (ந-அ) ,,
4. மலதூஷிதம் (ந-அ) ,,

पूतं पवित्रं मेध्यं च ....

1. पूतं (न), 2. पवित्रं (न), 3. मेध्यं (न).

1. பூதம் (ந-அ) தூய்மையானது
2. பவித்ரம் (ந-அ) ,,
3. மேத்யம் (ந-அ) ,,

......................वीध्रं तु विमलार्थकम् ॥ 1101

1. वीध्रं (न)

1. வீத்ரம் (ந-அ) களங்கமற்றது - ஸ்படிகம் போன்ற தூய்மையானது (இங்கே நபும்ஸக லிங்கத்தில் கூறுப்பட்டாலும் மூன்று லிங்கங்களிலும் அடைமொழிகள்)

निर्णिक्तं शोधितं मृष्टं निःशोध्यमनवस्करम् ।

1. निर्णिक्तं (न), 2. शोधितं (न), 3. मृष्टं (न), 4. निःशोध्यं (न),
5. अनवस्करं (न)

1. நிர்ணிக்தம் (ந-அ) துடைக்கப்பட்டது
2. சோதிதம் (ந-அ) தூய்மைபடுத்தப்பட்டது
3. ம்ருஷ்டம் (ந-அ) ,,
4. நிச்சோத்யம் (ந-அ) ,,
5. அநவஸ்கரம் (ந-அ) அழுக்கு சேராதது

असारं फल्गु ....

1. असारं (न), 2. फल्गु (न)

1. அஸாரம் (ந-அ) அற்பம்
2. பல்கு (பு-உ) ,,

................शून्यं तु वशिकं तुच्छरिक्तके ॥ 1102

1. शून्यं (न), 2. वशिकं (न), 3. तुच्छं (न), 4. रिक्तकं (न),

1. சூன்யம் (ந-அ) பொருளற்றது
2. வசிகம் (ந-அ) ,,
3. துச்சம் (ந-அ) ,,
4. ரிக்தகம் (ந-அ) ,,

क्लीबे प्रधानं प्रमुखप्रवेकानुत्तमोत्तमाः ।
मुख्यवर्यवरेण्याश्च प्रबर्होऽनवरार्ध्यवत् ॥ 1103
परार्ध्याग्रप्राग्रहरप्राग्र्याग्र्याग्रीयमग्रियम् ।

1. प्रधानं (नित्यनपुंसकं), 2. प्रमुखः (पुं/स्त्री/न), 3. प्रवेकः (पुं/स्त्री/न), 4. अनुत्तमः (पुं/स्त्री/न), 5. उत्तमः (पुं/स्त्री/न), 6. मुख्यः (पुं/स्त्री/न), 7. वर्यः (पुं/स्त्री/न), 8. वरेण्यः (पुं/स्त्री/न), 9. प्रबर्हः (पुं/स्त्री/न), 10. अनवरार्ध्यः (पुं/स्त्री/न), 11. परार्ध्यः (पुं/स्त्री/न), 12. अग्रं (पुं/स्त्री/न), 13. प्राग्रहरं (पुं/स्त्री/न), 14. प्राग्र्यं (पुं/स्त्री/न), 15. अग्रीयं (पुं/स्त्री/न), 16. अग्रियं (पुं/स्त्री/न),

1. ப்ரதாநம் (நித்யநபும்சகம்-அ) முக்கியமானது
2. ப்ரமுக: (பு/பெ/ந-அ) ,,
3. ப்ரவேக: (பு/பெ/ந-அ) ,,
4. அநுத்தம: (பு/பெ/ந-அ) ,,
5. உத்தம: (பு/பெ/ந-அ) ,,
6. முக்ய: (பு/பெ/ந-அ) ,,
7. வர்ய: (பு/பெ/ந-அ) ,,
8. வரேண்ய: (பு/பெ/ந-அ) ,,
9. ப்ரபர்ஹ: (பு/பெ/ந-அ) ,,
10. அநவரார்த்ய: (பு/பெ/ந-அ) ,,
11. பரார்த்ய: (பு/பெ/ந-அ) ,,
12. அக்ரம் (பு/பெ/ந-அ) ,,
13. ப்ராக்ரஹரம் (பு/பெ/ந-அ) ,,
14. ப்ராக்ர்யம் (பு/பெ/ந-அ) ,,
15. அக்ரீயம் (பு/பெ/ந-அ) ,,
16. அக்ரியம் (பு/பெ/ந-அ) ,,

புருஷப்ரதானம் மனிதர்களிடையே முக்கியமானவன். ஸமஸ்த பதத்தில் இந்த அடைமொழிகள் சொல்லுக்குப் பின்னால் வருபவை. புருஷோத்தம: = உத்தம: புருஷ: ஆசார்ய அக்ரிய: - சிறந்த ஆசிரியர்

श्रेयान् श्रेष्ठः पुष्कलः स्यात् सत्तमश्चातिशोभने ॥ 1104

1. श्रेयान् (पुं), 2. श्रेष्ठः (पुं), 3. पुष्कलः (पुं), 4. सत्तमः (पुं), 5.अतिशोभनः (पुं)

1. ச்ரேயாந் (பு-ஸ்) மிகச் சிறந்தவன்
2. ச்ரேஷ்ட: (பு-அ) ,,
3. புஷ்கல: (பு-அ) ,,
4. ஸத்தம: (பு-அ) ,,
5. அதிசோபந: (பு-அ) ,,

स्युरुत्तरपदे व्याघ्रपुंगवर्षभकुञ्जराः ।
सिंहशार्दूलनागाद्याः पुंसि श्रेष्ठार्थगोचराः ॥ 1105

1. व्याघ्रः (पुं), 2. पुंगवः (पुं), 3. ऋषभः (पुं), 4. कुञ्जरः (पुं), 5. सिंहः (पुं), 6. शार्दूलः (पुं), 7. नागः (पुं)

1. வ்யாக்ர: (பு-அ) புலி
2. புங்கவ: (பு-அ) சிரேஷ்டமான
3. ர்ருஷப: (பு-அ) காளை
4. குஞ்ஜர: (பு-அ) யானை
5. ஸிம்ஹ: (பு-அ) சிங்கம்
6. சார்தூல: (பு-அ) ,,
7. நாக: (பு-அ) குன்று - மலை

இந்தச் சொற்கள் ஸமஸ்த பதத்தில் சொல்லுக்குப் பின்னால் சேரும். புருஷ புங்கவ:. पुंसि என்று கூறப்பட்டுள்ளதற்குப் பொருள்:- स्त्री–नपुंसक लिङ्गशब्द (பெண்பால்- நபும்ஸக லிங்கச்) சொற்களும் புல்லிங்கங்களாகவே இருக்கும் योषिद्व्याघ्रः, अपत्यसिंहः முதலியன.

अप्राग्र्यं द्वयहीने द्वे अप्रधानोपसर्जने ।

1. अप्राग्र्यं (न), 2. अप्रधानं (नित्यनपुंसकं), 3. उपसर्जनं (नित्य. न)

1. அப்ராக்ர்யம் (ந-அ) முக்கியமற்றது
2. அப்ரதாநம் (நித்ய-நபும்-அ) ,,
3. உபஸர்ஜநம் (,, - அ) ,,

த்யஹீன மென்றால் புருஷ ஸ்த்ரீ லிங்கங்களில் வராது என்று பொருள்.

विशङ्कटं पृथु बृहद् विशालं पृथुलं महत् ॥ 1106

रुन्द्रोरुविपुलं ....

1. विशङ्कटं (न), 2. पृथु (वि), 3. बृहत् (वि), 4. विशालं (न), 5. पृथुलं (न), 6. महत् (न), 7. रुन्द्रं (न), 8. उरु (न), 9. विपुलं (न)

1. விசங்கடம் (ந-அ) பரந்திருப்பது - அகன்றிருப்பது, விசாலமானது
2. ப்ருது (வி-) ,,
3. ப்ருஹத் (வி-) ,, -
4. விசாலம் (ந-அ) ,, -
5. ப்ருதுலம் (ந-அ) ,, -
6. மஹத் (ந-அ) ,,
7. ருந்த்ரம் (ந-அ) ,,
8. உரு (ந-உ)
9. விபுலம் (ந-அ) ,,

இவை மூன்று லிங்கங்களுக்கான அடைமொழிகள் மஹாந் புருஷ: மஹதீ தேவீ, மஹத் ஸதநம்

.....................पीनपीव्नी तु स्थूलपीवरे ।

1. पीनं (पुं/स्त्री/न), 2. पीवं (पुं/स्त्री/न), 3. स्थूलं (पुं/स्त्री/न), 4. पीवरं (पुं/स्त्री/न),

1. **பீநம்** (பு/பெ/ந-அ) பெருத்துள்ள - வலிமையால் விரிவடைந்த
2. **பீவம்** (பு/பெ/ந-அ) ,,
3 **ஸ்தூலம்** (பு/பெ/ந-அ) ,,
4. **பீவரம்** (பு/பெ/ந-அ) ,,

स्तोकाल्प क्षुल्लकाः श्लक्ष्णं सूक्ष्मं दभ्रं कृशं तनु ॥ 1:07

1. स्तोकः (पुं/स्त्री/न), 2. अल्पः (पुं/स्त्री/न), 3. क्षुल्लकः (पुं/स्त्री/न), 4. सूक्ष्मः (पुं/स्त्री/न), 5. श्लक्ष्णः (पुं/स्त्री/न), 6. दभ्रं (पुं/स्त्री/न), 7. कृशं (पुं/स्त्री/न), 8. तनु (पुं/स्त्री/न)

1. **ஸ்தோக:** (பு/பெ/ந-அ) சிறியது
2. **அல்ப:** (பு/பெ/ந-அ) ,,
3. **க்ஷுல்லக:** (பு/பெ/ந-அ) ,,
4. **ஸூக்ஷ்ம:** (பு/பெ/ந-அ) நுண்ணியது
5. **ஶ்லக்ஷ்ண:** (பு/பெ/ந-அ) ,,
6. **தப்ரம்** (பு/பெ/ந-அ) ,,
7. **க்ருசம்** (பு/பெ/ந-அ) இளைத்தது
8. **தநு** (பு/பெ/ந-அ) சிறியது

இவையனைத்தும் மூன்று லிங்கங்களிலும் வரும்

स्त्रियां मात्रा त्रुटिः पुंसि लवलेशकणाणवः ।

1. मात्रा (नित्य स्त्री), 2. त्रुटिः (नित्य स्त्री), 3. लवः (पुं), 4. लेशः (पुं), 5. कणः (पुं)

1. **மாத்ரா** (நித்ய-பெ- ஆ) சிறியது (உருவத்தின் அளவைக் குறிப்பது)
2. **த்ருடி:** (நித்ய-பெ- இ) ,,

3. லவ: (பு- அ) ,,
4. லேச: (பு- அ) லேசானது
5. கண: (பு-அ) ,, துளி

உருவத்தின் அளவைக் குறிப்பதால் சொல்லின் பின்னால் வரும்.

क्षणमात्रा, क्षण कालः, गिरित्रुटिः மலைத்துண்டு धान्यलवा, धान्यकणः

अत्यल्पेऽल्पिष्ठमल्पीयः कनीयोऽणीय इत्यपि ॥1108

1. अल्पिष्ठं (न), 2. अल्पीयः (पुं), 3. कनीयः (पुं), 4. अणीयः (पुं)

1. அல்பிஷ்டம் *(ந-அ) மிகவும் சிறியதான*
2. அல்பீய: *(ந-ஸ்) இரண்டு பங்குகளில் ஒன்று குறைவான*
3. கநீய: *(பு-அ)* ,,
4. அணீய: *(பு-அ)* ,,

अल्पीयात् (पुं), अल्पीयसि (स्त्री), अल्पीयः (न), अल्पिष्टः (पुं), अल्पिष्टा (स्त्री), अल्पिष्टं (न)

अपि - *அபி என்ற சொல்லினால்* (कनिष्ठं, अनिष्ठं) *கநிஷ்டம், அநிஷ்டம் என்ற சொற்களும், பலவற்றில் மிகக் குறைந்தது.* (कनियान् कनीयसि कनीयः ; अणीयान्, अणीयसी, अणीयः) *என்ற பொருளில் வரும்.*

प्रभूतं प्रचुरं प्राज्यमदभ्रं बहुलं बहु ।
पुरुभू पुरु भूयिष्ठं स्फारं भूयाश्च भूरि च ॥ 1109

1. प्रभूतं (न), 2. प्रचुरं (न), 3. प्राज्यं (न), 4. अदभ्रं (न), 5. बहुलं (न), 6. बहु (न), 7. पुरुभूः (पुं), 8. पुरुः (पुं), 9. भूयिष्ठं (न), 10. स्फारं (न), 11. भूयः (पुं)

1. ப்ரபூதம் (ந-அ) அதிகமானது
2. ப்ரசுரம் (ந-அ) ,, - தான்யங்களின் அளவையில் அதிகமானது
3. ப்ராஜ்யம் (ந-அ) ,,
4. அதப்ரம் (ந-அ) ,, - கொள்ளளவையில் அதிகமானது
5. பஹுலம் (ந-அ) ,,
6. பஹு (ந-உ) ,,
7. புருஹ: (பு-ஊ) ,,
8. புரு: (பு-உ) ,,
9. பூயிஷ்டம் (ந-அ) ,,
10. ஸ்பாரம் (ந-அ) ,,
11. பூய: (பு-அ) ,,

परः शताद्यास्ते येषां परा संख्या शतादिकम् ।

1. परश्शतम् (न)

1. பரச்சதா (பெ-ஆ) எண்ணிக்கையில் நூற்றுக்கு மேற்பட்டவை (இது எண்ணிக்கையில் மட்டுமே வரும்)

परः शता पुरुषाः, परः शतं स्त्रिया, परं शतं वस्तूनि । द्विवचनं, बहुवचनं கிடையாது. அது போல परः सहस्रम् போன்றவற்றைக் கொள்ளலாம்.

गणनीये तु गणेयं ....

1. गणनीयं (न), 2. गाणेयं (न), 3. गणेयं (न)

1. கணநீயம் (ந-அ) எண்ணத்தக்கது (गाणेयं என்றும் சொல்லுண்டு)
2. கணேயம் (ந-அ) ,, - ஒன்றாவது, இரண்டாவது, மூன்றாவது என்ற வரிசை எண்கள்.

................संख्याते गणितं ....

1. संख्यातं (न), 2. गणितं (न)

1. ஸம்க்யாதம் (ந-அ) பெருக்கல், வகுத்தல் முதலிய கணக்கு வகைகள்

2. கணிதம் (ந-அ) ,, ,,

........................अथ समं सर्वम् ॥ 1110

विश्वमशेषं कृत्स्नं समस्तनिखिलाखिलानि निःशेषम् ।

समग्रं सकलं पूर्णमखण्डं स्यादनूनके ॥ 1111

1. समं (न), 2. सर्वं (न), 3. विश्वं (न), 4. अशेषं (न), 5. कृत्स्नं (न), 6. समस्तं (न), 7. निखिलं (न), 8. अखिलं (न), 9. निश्शेषं (न), 10. समग्रं (न), 11. सकलं (न), 12. अखण्डं (न), 13. पूर्णं (न), 14. अनूनकं (न)

1. ஸமம் (ந-அ) அனைத்தும் - என்ற பொருளில்

2. ஸர்வம் (ந-அ) ,, - எண்ணிக்கைக்கு உட்படாத எல்லாம்

3. விச்வம் (ந-அ) ,,

4. அசேஷம் (ந-அ) ,, ஒன்றுகூட விடுபடாத அனைத்தும்

5. க்ருத்ஸ்நம் (ந-அ) ,,

6. ஸமஸ்தம் (ந-அ) ,,

7. நிகிலம் (ந-அ) ,,

8. அகிலம் (ந-அ) ,,

9. நிச்சேஷம் (ந-அ) ,, - மீதி இல்லாதது

10. ஸமக்ரம் (ந-அ) அனைத்தும் - ஒன்றும் விடுபடாத எல்லாம்

11. ஸகலம் (ந-அ) ,,

12. அகண்டம் (ந-அ) ,, - துண்டுபடாதது

13. பூர்ணம் (ந-அ) அனைத்தும் நிறைவானது
14. அநூநகம் (ந-அ) ,, - குறைவற்றது

ஆதி என்ற சொல்லால் 1. संपूर्णं (न), 2. अखिलं (न), 3. अभिन्नं (न), 4. पुष्कलं (न), 1) ஸம்பூர்ணம் (ந-அ), 2. அகிலம்(ந-அ) 3. அபிந்நம்(ந-அ), 4. புஷ்கலம்(நஅ) முதலிய சொற்களும் எண்ணத்தக்கது.

घनं निरन्तरं सान्द्रं ....

1. घनं (न), 2. निरन्तरं (न), 3. सान्द्रं (न)

1. கநம் (ந-அ) இடைவெளியற்றது - நெருக்கமானது
2. நிரந்தரம் (ந-அ) ,,
3. ஸாந்த்ரம் (ந-அ) ,,

.......................पेलवं विरलं तनु ।

1. पेलवं (न), विरलं (न), 3. तनु (न)

1. பேலவம் (ந-அ) கலகலத்தது
2. விரலம் (ந-அ) ,,
3. தநு (ந-அ) மெல்லியது

समीपे निकटासन्नसंनिकृष्टसनीडवत् ॥ 1112

सदेशाभ्याशसविधसमर्यादसवेशवत् ।
उपकण्ठान्तिकाभ्यर्णाभ्यग्रा अप्यभितोऽव्ययम् ॥1113

1. समीपं (न), 2. निकटं (न), 3. आसन्नं (न), 4. सन्निकृष्टं (न), 5. सनीडं (न), 6. सदेशं (न) 7. अभ्याशं (न),

8. सविधं (न), 9. समर्यादं (न), 10. संवेशं (न), 11. उपकण्ठः(पुं), 12. अन्तिकः (पुं), 13 अभ्यर्णः (पुं), 14. अभ्यग्रः (पुं), 15. अभितः (अव्ययं)

1. ஸமீபம் (ந-அ) அருகில் - அருகே
2. நிகடம் (ந-அ) ,,
3. ஆஸந்நம் (ந-அ) ,,
4. ஸந்நிக்ருஷ்டம் (ந-அ) ,,
5. ஸநீடம் (ந-அ) ,,
6. ஸதேசம் (ந-அ) ,,
7. அப்யாஸம் (ந-அ) ,,
8. ஸவிதம் (ந-அ) ,,
9. ஸமர்யாதம் (ந-அ) ,,
10. ஸம்வேசம் (ந-அ) ,,
11. உபகண்ட: (பு-அ) ,,
12. அந்திக: (பு-அ) ,,
13. அப்யர்ண: (பு-அ) ,,
14. அப்யக்ர: (பு-அ) ,,
15. அபித: (அவ்யயம்) ,, - இச்சொல் மட்டும் அவ்யம் மற்றவை வேற்றுமை விகுதிகளுக்கு உட்பட்டவை

संसक्ते त्वव्यवहितमपदान्तरमित्यपि ।

1. संसक्तं (न), 2. अव्यवहितं (न), 3. अपदान्तरं (न)

1. ஸம்ஸக்தம் (ந-அ) இடைவெளியின்றி கூடியிருப்பது
2. அவ்யவஹிதம் (ந-அ) ,,
3. அபதாந்தரம் (ந-அ) ,,

नेदिष्ठमन्तिकतमं ....

1. नेदिष्ठं (न), 2. अन्तिकतमं (न)

1. நேதிஷ்டம் (ந-அ) மிகவும் அருகில்
2. அந்திகதமம் (ந-அ) ,,

......................स्याद् दूरं विप्रकृष्टकम् ॥ 1114

1. दूरं (न), 2. विप्रकृष्टकम् (न)

1. தூரம் (ந-அ) தொலைவு
2. விப்ரக்ருஷ்டகம் (ந-அ) ,,

दवीयश्च दविष्ठं च सुदूरे ....

1. दवीयः (पुं), 2. दविष्ठं (न), 3. सुदूरं (न)

1. தவீய: (பு-அ) இரண்டில் ஒன்று எட்டியிருப்பது
2. த்விஷ்டம் (ந-அ) பலவற்றில் ஒன்று மிகவும் எட்டியிருப்பது
3. ஸுதூரம் (ந-அ) ,,

.... दीर्घमायतम् ।

1. दीर्घं (न), 2. आयतं (न)

1. தீர்கம் (ந-அ) நீளமானது
2. ஆயதம் (ந-அ) ,,

वर्तुलं निस्तलं वृत्तं ....

1. वर्तुलं (न), 2. निस्तलं (न), 3. वृत्तं (न)

1. வர்துலம் (ந-அ) குண்டானது - பருத்தது
2. நிஸ்தலம் (ந-அ) ,,
3. வ்ருத்தம் (ந-அ) ,,

......................बन्धुरं तून्नतानतम् ॥ 1115

1. बन्धुरं (न)

1. பந்துரம் (ந-அ) உயர்ந்து வளைந்தது

उच्चप्रांशून्नतोदग्रोच्छ्रितास्तुङ्गे ....

1. उच्चः (पुं), 2. प्रांशुः (पुं), 3. उन्नतः (पुं), 4. उदग्रः (पुं), 5. उच्छ्रितः (पुं), 6. तुङ्गः (पुं)

1. உச்ச: (பு-அ) உயர்ந்தது - மேலே வளர்வது
2. ப்ராம்சு: (பு-உ) ,, - உயர்ந்த கிளைகளுடையது
3. உந்நத: (பு-அ) ,, - உயர்ந்து போகிறது
4. உதக்ர: (பு-அ) ,, - உயர்ந்த நுனியுள்ளது
5. உச்ரித: (பு-அ) ,,
6. துங்க: (பு-அ) ,, - காற்றால் பீடிக்கப்படுவது

.... अथ वामने ।

न्यङ्नीचखर्वह्रस्वाः स्युः ....

1. वामनः (पुं), 2. न्यङ् (पुं), 3. नीचः (पुं), 4. खर्वः (पुं), 5. ह्रस्वः (पुं)

1. வாமன: (பு-அ) குள்ளமானது
2. ந்யஞ் (பு-அ) ,,
3. நீச: (பு-அ) தாழ்ந்தது
4. கர்வ: (பு-அ) ,,
5. ஹ்ரஸ்வ: (பு-அ) ,,

.............................अवाग्रेऽवनतानतम् ॥ 1116

1. अवाग्रं (न), 2. अवनतं (न), आनतं (न)

1. அவாக்ரம் (ந-அ) வணங்கி - குனிந்தது
2. அவநதம் (ந-அ) ,,
3. ஆநதம் (ந-அ) ,,

अरालं वृजिनं जिह्ममूर्मिमत् कुञ्चितं नतम् ।
आविद्धं कुटिलं भुग्नं वेल्लितं वक्रमित्यपि ॥ 1117

1. अरालं (न), 2. वृजिनं (न), 3. जिह्मं (न), 4. ऊर्मिमत् (न), 5. कुञ्चितं (न), 6. नतम् (न), 7.आविद्धं (न), 8. कुटिलं (न), 9. भुग्नं (न), 10. वेल्लितं (न), 11. वक्रं (न)

1. அராலம் (ந-அ) வக்ரமாய் இருத்தல்
2. வ்ருஜிநம் (ந-அ) வளைந்தது
3. ஜிஹ்மம் (ந-அ) ,,
4. ஊர்மிமத் (ந-த்) ,,
5. குஞ்சிதம் (ந-அ) ,, - சுருளானது
6. நதம் (ந-அ) ,,
7. ஆவித்தம் (ந-அ) ,,
8. குடிலம் (ந-அ) ,,
9. புக்நம் (ந-அ) ,,
10. வேல்லிதம் (ந-அ) ,,
11. வக்ரம் (ந-அ) ,, - கோணலானது

ऋजावजिह्मप्रगुणौ ....

1. ऋजुः (पुं), 2. अजिह्मः (पुं), 3. प्रगुणः (पुं)

1. ர்ருஜு: (பு-அ) நேர்மையானது - நேரானது
2. அஜிம்ஹ: (பு-அ) ,,
3. ப்ரகுண: (பு-அ) ,,

.... व्यस्तैः त्वप्रगुणाकुलौ ।

1. व्यस्तः (पुं), 2. अप्रगुणः (पुं), 3. आकुलः (पुं)

1. வ்யஸ்த: (பு-அ) சிதறியது
2. அப்ரகுண: (பு-அ) ,,
3. ஆகுல: (பு-அ) ,,

शाश्वतस्तु ध्रुवो नित्यसदातनसनातनाः ॥ 1118

1. शाश्वतः (पुं), 2. ध्रुवः (पुं), 3. नित्यः (पुं), 4. सदातनः (पुं), 5. सनातनः (पुं)

1. சாச்வத: (பு-அ) என்றும் உள்ளது
2. த்ருவ: (பு-அ) ,, - உறுதியானது
3. நித்ய: (பு-அ) ,,
4. ஸதாதந: (பு-அ) ,, - தொன்றுதொட்டு வருவது
5. ஸநாதந: (பு-அ) ,, - பழமையானது

स्थास्नुः स्थिरतरः स्थेयानेकरूपतया तु यः ।

1. स्थास्नुः (पुं), 2. स्थिरतरः (पुं), 3. स्थेयान् (पुं)

1. ஸ்தாஸ்நு: (பு-உ) நீண்டகாலமாக உள்ளது
2. ஸ்திரதர: (பு-அ) இரண்டில் ஒன்று மிகவும் நிலைத்திருப்பது
3. ஸ்தேயாந் (பு-ஸ்) ,,

कालव्यापी स कूटस्थः ....

1. कूटस्थः (पुं)

1. கூடஸ்த: (பு-அ) காலத்தால் முந்தியது

........................स्थावरो जङ्गमेतरः ॥ 1119

1. स्थावरः (पुं)

1. ஸ்தாவர: (பு-அ) இருந்த இடத்தை விட்டு அகலாதது

चरिष्णु जङ्गमचरं त्रसमिङ्गं चराचरम् ।

1. चरिष्णुः (पुं), 2. जङ्गमं (न), 3. चरं (न), 4. त्रसं (न), 5. इङ्गं (न), 6. चराचरं (न)

1. சரிஷ்ணு: (பு-அ) அலைவது
2. ஜங்கமம் (ந-அ) ,,
3. சரம் (ந-அ) ,,
4. த்ரஸம் (ந-அ) ,,
5. இங்கம் (ந-அ) ,,
6. சராசரம் (ந-அ) ,,

चलनं कम्पनं कम्प्रं ....

1. चलनं (न), 2. कम्पनं (न), कम्प्रं (न)

1. சலனம் (ந-அ) நடுங்குவது
2. கம்பநம் (ந-அ) ,,
3. கம்ப்ரம் (ந-அ) ,,

.... चलं लोलं चलाचलम् ॥ 1120

चञ्चलं तरलं चैव पारिप्लवपरिप्लवे ।

1. चलं (न), 2. लोलं (न), 3. चलाचलं (न), 4. चञ्चलं (न), 5. तरलं (न), 6. पारिप्लवं (न), 7. परिप्लवं (न)

1. சலம் (ந-அ) அலைவது
2. லோலம் (ந-அ) ,,
3. சலாசலம் (ந-அ) ,,
4. சஞ்சலம் (ந-அ) ,,
5. தரலம் (ந-அ) ,,
6. பாரிப்லவம் (ந-அ) ,,
7. பரிப்லவம் (ந-அ) ,,

अतिरिक्तः समधिको ....

1. अतिरिक्तः (पुं), 2. समधिकः (पुं)

1. அதிரிக்த: (பு-அ) வேறானது
2. ஸமதிக: (பு-அ) அளவு மீறியது

........................दृढसन्धिस्तु संहतः ॥ 1121

1. दृढसन्धिः (पुं), 2. संहतः (पुं)

1. த்ருடஸந்தி: (பு-அ) நெருக்கமாகப்
2. ஸம்ஹத: (பு-அ) பிரிவில்லாமல் சேர்ந்தது

कर्कशं कठिनं क्रूरं कठोरं निष्ठुरं दृढम् ।
जठरं मूर्तिमन्मूर्तं ....

1. कर्कशं (न), 2. कठिनं (न), 3. क्रूरं(न), 4. कठोरं (न), 5. निष्ठूरं (न), 6. दृढम् (न), 7. जठरं (न), 8. मूर्तिमत् (न), 9. मूर्तम् (न)

1. கர்கசம் (ந-அ) உறுதியானது
2. கடினம் (ந-அ) ,,
3. க்ரூரம் (ந-அ) ,, - கொடுமையானது
4. கடோரம் (ந-அ) ,,
5. நிஷ்டூரம் (ந-அ) ,,
6. த்ருடம் (ந-அ) ,, - திடமானது
7. ஜடரம் (ந-அ) கடினத்தன்மை கொண்டது (உறுதியானது)
8. மூர்த்திமத் (ந-த்) ,, - பருப்பொருள்
9. மூர்தம் (ந-அ) ,, ,,

.... प्रवृद्धं प्रौढमेधितम् ॥ 1122

1. प्रवृद्धं (न), 2. प्रौढं (न), 3. एधित (न)

1. ப்ரவ்ருத்தம் (ந-அ) வயது முற்றியது
2. ப்ரௌடம் (ந-அ) ,,
3. எதிதம் (ந-அ) ,,

पुराणे प्रतलप्रत्नपुरातनचिरन्तनाः

1. पुराणः (पुं), 2. प्रतनः (पुं), 3. प्रत्नः (पुं), 4. पुरातनः (पुं), 5. चिरन्तनः (पुं)

1. புராண: (பு-அ) பழமையானது
2. ப்ரதந: (பு-அ) ,,
3. ப்ரத்ந: (பு-அ) ,,
4. புராதந: (பு-அ) ,,
5. சிரந்தந: (பு-அ) ,,

प्रत्यग्रोऽभिनवो नव्यो नवीनो नूतनो नवः ॥ 1123

नूत्नश्च ....

1. प्रत्यग्रः (पुं), 2. अभिनवः (पुं), 3. नव्यः (पुं), 4. नवीनः(पुं) 5. नूतनः (पुं), 6. नवः (पुं) 7. नूत्नः (पुं)

1. ப்ரத்யக்ர: (பு-அ) புதியது
2. அபிநவ: (பு-அ) ,,
3. நவ்ய: (பு-அ) ,,
4. நவீன: (பு-அ) ,,
5. நூதன: (பு-அ) ,,
6. நவ: (பு-அ) ,,
7. நூத்ன: (பு-அ) ,,

.... सुकुमारं तु कोमलं मृदुलं मृदु ।

1. सुकुमारं (न), 2. कोमलं (न), 3. मृदुलं (न), 4. मृदु (न)

1. ஸுகுமாரம் (ந-அ) மென்மையானது
2. கோமலம் (ந-அ) ,,
3. ம்ருதுலம் (ந-அ) ,,
4. ம்ருது (ந-அ) ,,

अन्वगन्वक्षमनुगेऽनुपदं क्लीबमव्ययम् ॥ 1124

1. अन्वक् (पुं) 2. अन्वक्षं (न), 3. अनुगः (पुं) 4. अनुपदं (न)

1. **அன்வக்** (பு-ச்) அடுத்தது
2. **அன்வக்ஷம்** (ந-அ) ,, - நித்ய நபும்ஸகலிங்கம்
3. **அநுக:** (பு-அ) ,, - தொடர்வது
4. **அநுபதம்** (பு-அ) ,,

प्रत्यक्षं स्यादैन्द्रियकं ....

1. प्रत्यक्षं (न), 2. ऐन्द्रियकं (न)

1. **ப்ரத்யக்ஷம்** (ந-அ) புலன்களால் அறியப்படுவது
2. **ஐந்திரியகம்** (ந-அ) ,,

.... अप्रत्यक्षमतीन्द्रियम् ।

1. अप्रत्यक्षं (न), 2. अतीन्द्रियं (न)

1. **அப்ரத்யக்ஷம்** (ந-அ) ஐம்பொறிகளால் அறியப்படாதது
अत्यक्षं என்றும் பாடம். இது தவறு
अध्यक्षं என்று வேறு பொருள்

एकतानोऽनन्यवृत्तिरेकाग्रैकायनावपि ॥ 1125

अप्येकसर्ग एकाग्र्योऽप्येकायनगतोऽपि च ।

1. एकतानः (पुं), 2. अनन्यवृत्तिः (पुं), 3. एकाग्रः (पुं)
4. एकायनः (पुं) 5. एकसर्गः (पुं), 6. एकाग्र्यः (पुं), 7. एकायनगतः (पुं)

1. ஏகதானः (பு-அ) ஒரே குறி உள்ளவன்
2. அநந்ய வ்ருத்தி: (பு-அ) ,,
3. ஏகாக்ர: (பு-அ) ஒன்றிலே முனைந்தவன்
4. ஏகாயன: (பு-அ) ,,
5. ஏகஸர்க: (பு-அ) ,,
6. ஏகாக்ரய: (பு-அ) ,,
7. ஏகாயனகத: (பு-அ) ,,

पुरन्स्यादि पूर्वपौरस्त्य प्रथमाद्या ....

1. आदिः (पुं/न), 2. पूर्वः (पुं/न), 3. पौरस्त्यः (पुं/न),
4. प्रथमः (पुं/न), 5. आद्यः (पुं/न)

1. ஆதி: (பு/ந-இ) முதல்வன்
2. பூர்வ: (பு-அ) முன்னவன்
பூர்வம் (ந-அ) ,,
3. பௌரத்ஸ்த்ய: (பு-அ) முந்தியவன்
பௌரத்ஸ்த்யம் (ந-அ) ,,
4. ப்ரதம: (பு-அ) முதல்வன்
ப்ரதமம் (ந-அ) ,,
5. ஆத்ய: (பு-அ) துவக்கத்தில் இருப்பவன்
ஆத்யம் (ந-அ) ,,

.... अथास्त्रियाम् ॥ 1126

अन्तो जघन्यं चरममन्त्यपाश्चात्यपश्चिमम् ।

1. अन्तः (पुं/न), 2. जघन्यं (न), 3.चरमं (न), 4. अन्त्यं (न),
5. पाश्चात्यं, 6. पश्चिमम् (न)

1. **அந்த:** (பு-அ) இறுதி - முடிவு
அந்தம் (ந-அ) ,,
2. **ஜகந்யம்** (ந-அ) ,, - இதற்குமேல்தாழ்ந்தது கிடையாது
3. **சரமம்** (ந-அ) ,, - முடிவில் உள்ளது
4. **அந்த்யம்** (ந-அ) ,, ,,
5. **பாச்சாத்யம்** (ந-அ) ,, - பின்னிட்டது
6. **பச்சிமம்** (ந-அ) ,, - பின்னால் வந்தது

मोघं निरर्थकं ....

1. मोघं (न), 2. निरर्थकं (न)

1. **மோகம்** (ந-அ) வீண் - பயனற்றது
2. **நிரர்தகம்** (ந-அ) ,,

.... स्पष्टं स्फुटं प्रव्यक्तमुल्बणम् ॥ 1127

1. स्पष्टं (न), 2. स्फुटं (न), 3. प्रव्यक्तं (न), 4. उल्बणम् (न)

1. **ஸ்பஷ்டம்** (ந-அ) வெளிப்படையாகத் தெரிவது
2. **ஸ்புடம்** (ந-அ) ,,
3. **ப்ரவ்யக்தம்** (ந-அ) ,,
4. **உல்பணம்** (ந-அ) வெளிப்பட்டது - முளைவிட்டது

साधारणं तु सामान्यं ....

1. साधारणं (न), 2. सामान्यं (न)

1. **ஸாதாரணம்** (ந-அ) பொதுவானது
2. **ஸாமான்யம்** (ந-அ) சிறப்பற்றது

.... एकाकी त्वेक एककः ।

1. एकाकी (स्त्री), 2. एकः (पुं), 3. एककः (पुं)

1. **ஏகாகீ** (பெ-ந்) தனியாக நிற்பவன்
2. **ஏக:** (பு-அ) ,,
3. **ஏகக:** (பு-அ) ,,

भिन्नार्थका अन्यतर एकस्त्वोऽन्येतरावपि ॥ 1128

1. अन्यतरः (पुं/स्त्री/न), 2. एकः (पुं/स्त्री/न), 3. त्वः (पुं/स्त्री/न),
4. अन्यः (पुं/स्त्री/न), 5. इतरः (पुं/स्त्री/न)

1. அன்யதர: (பு-அ) தனிமைப் படுத்தப்பட்டது
அன்யதரா (பெ-ஆ) ,,
அன்யதரம் (ந-அ) ,,
2. ஏக: (பு-அ) ,,
ஏகா (பெ-ஆ) ,,
ஏகம் (ந-அ) ,,
3. த்வ: (பு-அ) ,,
த்வா (பெ-ஆ) ,,
த்வ: (பு-அ) ,,
4. அன்ய: (பு-அ) ,,
அன்யா (பெ-ஆ) ,,
அன்யம் (ந-அ) ,,
5. இதர: (பு-அ) ,,
இதரா (பெ-ஆ) ,,
இதரம் (ந-அ) ,,

இந்த ஐந்து சொற்களும் சர்வ நாம சப்தங்கள்

उच्चावचं नैकभेदं ....

1. उच्चावचं (न), 2. नैकभेदं (न)

1. உச்சாவசம் (ந-அ) பலவிதமான வர்ணங்கள் கலந்த சித்திரங்கள் - ஓவியங்கள்
2. நைகபேதம் (ந-அ) ,,

.... उच्चण्डमविलम्बितम् ।

1. उच्चण्डं (न), 2. अविलम्बितम् (न)

1. உச்சண்டம் (ந-அ) விரைவானது - வேகமுள்ளது
2. அவிலம்பிதம் (ந-அ) ,,

अरुन्तुदं तु मर्मस्पृक् ....

1. अरुंतुदः (पुं), 2. मर्मस्पृक् (पुं)

1. அருந்துதः (பு-அ) அருவருக்கத்தக்கது
2. மர்மஸ்ப்ருக் (பு-அ) உள்ளத்தைச் சுடுவது

................अबाधं तु निरर्गलम् ॥ 1129

1. अबाधं (न), 2. निरर्गलम् (न)

1. அபாதம் (ந-அ) கட்டுப்பாடற்றது
2. நிரர்கலம் (ந-அ) தடையற்றது

प्रसव्यं प्रतिकूलं स्यादपसव्यमपष्टु च ।

1. प्रसव्यं (न), 2. प्रतिकूलं (न), 3. अपसव्यं (न), 4. अपष्टुः (पुं)

1. ப்ரஸவ்யம் (ந-அ) எதிரிடையானவன்
2. ப்ரதிகூலம் (ந-அ) ,,
3. அபஸவ்யம் (ந-அ) ,,
4. அபஷ்டு (ந-அ) ,,

वामं शरीरे सव्यं स्यात्.................

1. वामं (न), 2. सव्यं (न)

1. வாமம் (ந-அ) உடலின் இடது புறம்
2. ஸவ்யம் (ந-அ) ,,

.... अपसव्यं तु दक्षिणे ॥ 1130

1. अपसव्यं (न), 2. दक्षिणं (न)

1. அபஸவ்யம் (ந-அ) உடலின் வலது புறம்
2. தக்ஷிணம் (ந-அ) ,,

सङ्कटं ना [illegible] संबाधः ....

1. सङ्कटं (न), 2. संबाधः (नित्यपुंलिङ्गः)

1. ஸங்கடம் (ந-அ) நெருக்கடி

2. ஸம்பாத: (ந-அ) ,,

.... कलिलं गहनं समे ।

1. कलिलं (न), 2. गहनं (न)

1. கலிலம் (ந-அ) பிரவேசிக்கக் கூடாதது

2. கஹநம் (ந-அ) நுழையமுடியாதது

संकीर्णं संकुलाकीर्णे ....

1. सङ्कीर्णं (न), 2. संकुलं (न), 3. आकीर्णं (न)

1. ஸங்கீர்ணம் (ந-அ) கலப்படம்

2. ஸங்குலம் (ந-அ) ,,

3. ஆகீர்ணம் (ந-அ) ,,

.... मुण्डितं परिवापितम् ॥ ११३१

1. मुण्डितं (न), 2. परिवापितम् (न)

1. முண்டிதம் (ந-அ) சரைக்கப்பட்டது

2. பரிவாபிதம் (ந-அ) முடி எடுக்கப்பட்டது

ग्रथितं ग्रन्थितं दृब्धं ....

1. ग्रथितं (न), ग्रन्थितं (न), 3. दृब्धं (न)

1. க்ரதிதம் (ந-அ) தொடுக்கப்பட்டது

2. க்ரந்திதம் (ந-அ) ,,

3. த்ருப்தம் (ந-அ) ,,

.... विसृतं विस्तृतं ततम् ।

1. विसृतं (न), 2. विस्तृतं (न), 3. ततम् (न)

1. விஸ்ருதம் (ந-அ) விரிவடைந்தது
2. விஸ்த்ருதம் (ந-அ) ,,
3. ததம் (ந-அ) ,,

अन्तर्गतं विस्मृतं स्यात् ....

1. अन्तर्गतं (न), 2. विस्मृतं (न)

1. அந்தர்கதம் (ந-அ) உள்ளத்தில் ஒளிந்தது
2. விஸ்ம்ருதம் (ந-அ) மறக்கப்பட்டது

.... प्राप्तप्रणिहिते समे ॥ 1132

1. प्राप्तं (न), 2. प्रणिहितं (न)

1. ப்ராப்தம் (ந-அ) அடையப்பட்டது
2. ப்ரணிஹிதம் (ந-அ) ,,

वेल्लित प्रेंखिताधूतचलिता कम्पिता धूते ।

1. वेल्लितः (पुं), 2. प्रेङ्खितः (पुं), आधूतः (पुं), 4. चलितः (पुं), 5. आकंपितः (पुं), 6. धूतः (पुं)

1. வேல்லித: (பு-அ) அசைக்கப்பட்டது
2. ப்ரேங்கித: (பு-அ) உதரப்பட்டது
3. ஆதூத: (பு-அ) எறியப்பட்டது
4. சலித: (பு-அ) அகற்றப்பட்டது
5. ஆகம்பித: (பு-அ) உலுக்கப்பட்டது
6. தூத: (பு-அ) தூவப்பட்டது

नुत्तनुन्नास्तनिष्ठ्यूताविद्धक्षिप्तेरिताः समाः ॥ 1132

1. नुत्तः (पुं), 2. नुन्नः (पुं), 3. अस्तः (पुं), 4. निष्ठ्यूतः (पुं),
5. विद्धः (पुं), 6. क्षिप्तः (पुं), 7. ईरितः (पुं)

1. நுத்த: (பு-அ) ஒதுக்கப்பட்டது
2. நுந்ந: (பு-அ) ,,
3. அஸ்த: (பு-அ) ,,
4. நிஷ்ட்யூத: (பு-அ) ,,
5. வித்த: (பு-அ) ,,
6. க்ஷிப்த: (பு-அ) ,,
7. ஈரித: (பு-அ) ,,

परिक्षिप्तं तु निवृतं ....

1. परिक्षिप्तं (न), 2. निवृतं (न)

1. பரிக்ஷிப்தம் (ந-அ) கைவிடப்பட்டது
2. நிவ்ருதம் (ந-அ) ,,

.... मूषितं मुषितार्थकम् ।

1. मूषितं (न), 2. मुषितं (न)

1. மூஷிதம் (ந-அ) தொலைந்தது
2. முஷிதம் (ந-அ) ,,

प्रवृद्धे प्रसृते ....

1. प्रवृद्धं (न), 2. प्रसृतं (न)

1. ப்ரவ்ருத்தம் (ந-அ) பரவலாக விரிவது
2. ப்ரஸ்ருதம் (ந-அ) ,,

................न्यस्तनिसृष्टे ....

1. न्यस्तं (न), 2. निसृष्टं (न)

1. ந்யஸ்த்தம் *(ந-அ)* அடகு போல ஒப்படைக்கப்பட்டது
2. நிஸ்ருஷ்டம் *(ந-அ)* ,,

....................................गुणिताहते ॥ 1134

1. गुणितं (न), 2. आहतं (न)

1. குணிதம் *(ந-அ)* கூட்டப்பட்ட எண்ணிக்கை
2. ஆஹதம் *(ந-அ)* பெருகிய எண் - கூடுதல் எண்

निदिग्धोपचिते ....

1. निदिग्दः (पुं), 2. उपचितः (पुं)

1. நிதிக்த: *(பு-அ)* குவிக்கப்பட்ட தானியம்
2. உபசித: *(ந-அ)* ,,

...................गूढगुप्ते ....

1. गूढं (न), 2. गुप्तं (न)

1. கூடம் *(ந-அ)* பதுக்கி வைக்கப்பட்டவை
2. குப்தம் *(ந-அ)* ,,

.... गुण्ठितरूषिते ।

1. गुण्ठितं (न), 2. रूषितं (न)

1. குண்டிதம் *(ந-அ)* புழுதி, தூசி முதலியவற்றால் மறைக்கப்பட்டவை
2. ரூஷிதம் *(ந-அ)* மூடி வைக்கப்பட்டவை

द्रुतावदीर्णे ....

1. द्रुतं (न), 2. अवदीर्णं (न)

1. த்ருதம் (ந-அ) ஒழுகிப்போனது

2. அவதீர்ணம் (ந-அ) ,,

...............उद्गूर्णोद्यते ....

1. उद्गूर्णं (न), 2. उद्यतं (न)

1. உத்கூர்ணம் (ந-அ) விழுங்கப்பட்டது

2. உத்யதம் (ந-அ) ,,

............................कारितशिक्षिते ॥ 1135

1. कारितः (पुं), 2. शिक्षितः (पुं)

1. காரித: (பு-அ) நன்கு பயிலப்பட்டது

2. சிக்ஷித: (ந-அ) ,,

घ्राणघ्राते ....

1. घ्राणं (न), 2. घ्रातं (न)

1. க்ராணம் (ந-அ) முகர்ந்தது/முகர்தல்

2. க்ராதம் (ந-அ) ,,

.... दिग्धलिप्ते ....

1. दिग्धं (न), 2. लिप्तं (न)

1. திக்தம் (ந-அ) பூசப்பட்டது

2. லிப்தம் (ந-அ) ,,

........................समुदक्तोद्धृते समे ।

1. समुदक्तं (न), 2. उद्धृतं (न)

1. ஸமுதக்தம் (ந-அ) தூக்கப்பட்டது

2. உத்ருதம் (ந-அ) ,,

वेष्टितं स्याद् वलयितं संवीतं रुद्धमावृतम् ॥ 1136

1. वेष्टितं (न), 2. वलयितं (न), 3. संवीतं (न),
4. रुद्धं (न), 5. आवृत्तं (न)

1. வேஷ்டிதம் (ந-அ) துணியால் சுற்றப்பட்டது
2. வலயிதம் (ந-அ) ,,
3. ஸம்வீதம் (ந-அ) ,,
4. ருத்தம் (ந-அ) கயிற்றில் ,,
5. ஆவ்ருத்தம் (ந-அ) சிதராமல் சேர்க்கப்பட்டது

रुग्णं भुग्ने ....

1. रुग्णं (न), 2. भुग्नं (न)

1. ருக்ணம் (ந-அ) மடித்துப்போனது

2. புக்னம் (ந-அ) ஒடிந்தது

...................ऽथ निशितक्ष्णुतशातानि तेजिते ।

1. निशितं (न), 2. क्ष्णुतं (न), 3. शातं (न), 4. तेजितं (न)

1. நிசிதம் (ந-அ) சாணை பிடித்த கூரான ஆயுதம்
2. க்ஷ்ணுதம் (ந-அ) ,,
3. சாதம் (ந-அ) ,,
4. தேஜிதம் (ந-அ) ,,

स्याद् विनाशोन्मुखं पक्वं ....

1. पक्वं (न)

1. பக்வம் (ந-அ) பழுத்தது

...........................हीणह्रीतौ तु लज्जिते ॥ 1137

1. हीणः (पुं), 2. ह्रीतः (पुं), 3. लज्जितः (पुं)

1. ஹ்ரீண: (பு-அ) வெட்கப்படுபவன் இவையாவும்
2. ஹ்ரீத: (ந-அ) भावार्थமாக விசேஷணங்கள்.
3. லஜ்ஜித: (ந-அ) குணமல்ல. பொருளைத்தான் இருக்கும்

वृते तु वृत्तवावृतौ ....

1. वृतः (पुं), 2. वृत्तः (पुं), 3. वावृत्तः (पुं)

1. வ்ருத: (பு-அ) வரிக்கப்பட்டவான்
2. வ்ருத்த: (பு-அ) ,,
3. வாவ்ருத்த: (பு-அ)

ச்ராத்தத்தில் வரிக்கப்பட்டவன் கூட वृतः

...................संयोजित उपाहितः ।

1. संयोजितः (पुं), 2. उपाहितः (पुं)

1. ஸம்யோஜித: (பு-அ) கூட்டுச் சேர்க்கப்பட்டது
2. உபாஹித: (ந-அ) கூட்டுச் சேர்ந்தது

प्राप्यं गम्यं समासाद्यं ....

1. प्राप्यं (न), 2. गम्यं (न), 3. समासाद्यं (न)

1. ப்ராப்யம் (ந-அ) அடையத்தக்க வஸ்து - பொருள்
2. கம்யம் (ந-அ) ,,
3. ஸமாஸாத்யம் (ந-அ) ,,

......................स्यन्नं रीणं स्रुतं स्नुते ॥ 1138

1. स्यन्नं (न), 2. रीणं (न), 3. स्रुतं (न), 4. स्नुतं (न)

1. ஸ்யந்நம் (ந-அ) ஓட்டை வழியே கசிவது. கசிந்தது
2. ரீணம் (ந-அ) ,,
3. ஸ்ருதம் (ந-அ) ,,
4. ஸ்நுதம் (ந-அ) ,,

संगूढः स्यात् संकलितो ....

1. संगूढः (पुं), 2. संकलितः (पुं)

1. ஸங்கூட: (பு-அ) கூட்டப்பட்ட தொகை
2. ஸங்கலித: (பு-அ) ,,

.........................अवगीतः ख्यातगर्हणः ।

1. अवगीतः (पुं), 2. ख्यातगर्हणः (पुं)

1. அவகீத: (பு-அ) புகழ் இழந்தவன்
2. க்யாதகர்ஹண: (ந-அ) ஏச்சுக்கு ஆளானவன்

विविधः स्याद् बहुविधो नानारूपः पृथग्विधः ॥ 1139

1. विविधः (पुं), 2. बहुविधः (पुं), 3. नानारूपः (पुं) 4. पृथग्विधः(पुं)

1. விவித: (பு-அ) பல்வேறு விதமானது
2. பஹுவித: (பு-அ) ,,
3. நாநாரூப: (பு-அ) பல்வேறு உருவங்கள்
4. ப்ருதக்வித: (பு-அ) தனித்தன்மையானது

अवरीणो धिक्कृतश्च ....

1. अवरीणः (पुं), 2. धिक्कृतः (पुं)

*1. அவரீண: (பு-அ) திரஸ்கரிக்கப்பட்டவன்-
விரட்டப்பட்டவன்*
2. திக்ருத: (பு-அ) ,,

.... अप्यध्वस्तोऽवचूर्णितः ।

1. अवध्वस्तः (पुं), 2. अवचूर्णितः (पुं)

*1. அவத்வஸ்த: (பு-அ) பகையாளியால் மிகவும்
பீடிக்கப்பட்டவன்*
*2. அவசூர்ணித: (பு-அ) அடிபட்டவன் - பொடிகள்
என்பது லிங்கபட்டயம்*

अनायासकृतं फाण्टं ....

1. फाण्टं (न)

1. பாண்டம் (ந-அ) கஷாயம் (மருந்து)

..........................स्वनितं ध्वनितं समे ॥ 1140

1. स्वनितं (न), 2. ध्वनितं (न)

1. ஸ்வநிதம் (ந-அ) இடி
2. த்வநிதம் (ந-அ) இடி

बद्धे संदानितं मूतमुद्दितं संदितं सितम् ।

1. बद्धं (न), 2. सन्दानितं (न), 3. मूतं (न),
4. उद्दितं (न), 5. सन्दितं (न), 6. सितं (न)

1. பத்தம் (ந-அ) கட்டப்பட்டது - மூட்டை
2. ஸந்தாநிதம் (ந-அ) ,,
3. மூதம் (ந-அ) ,,
4. உத்திதம் (ந-அ) ,,
5. ஸந்திதம் (ந-அ) ,,
6. ஸிதம் (ந-அ) ,, - தைக்கப்பட்ட மூட்டை

निष्पक्कं क्वथितं ....

1. निष्पक्कं (न), क्वथितं (न)

1. நிஷ்பக்வம் (ந-அ) 8ல் ஒருபாகமாக கண்டக்
2. க்வதிதம் (ந-அ) காய்ச்சப்பட்டது கஷாயம் முதலியன

..................पाके क्षीराज्यहविषां शृतम् ॥ 1141

1. शृतम् (न)

1. ச்ருதம் (ந-அ) ஹோமத்தில் அக்னியில் அவிந்தது

निर्वाणो मुनिवह्न्यादौ ....

1. निर्वाणः (पुं)

1. நிர்வாண: (பு-அ) அடங்கியவன், அணைந்த நெருப்பு

.... निर्वातस्तु गतानिले ।

1. निर्वातः (पुं)

1. நிர்வாத: (பு-அ) காற்றுப் புகாத இடம்

पक्कं परिणते ....

1. पक्वं (न), 2. परिणतं (न)

1. பக்வம் (ந-அ) சமைக்கப்பட்ட உணவு
2. பரிணதம் (ந-அ) ,,

......................गूनं हन्ने ....

1. गूनं (न), 2. हन्नं (न)

1. கூனம் (ந-அ) மலம்
2. ஹன்னம் (ந-அ) ,,

.... मीढं तु मूत्रिते ॥ 1142

1. मीढं (न), 2. मूत्रितं (न)

1. மீடம் (ந-அ) சிறுநீர் கழித்த இடம்
2. மூத்ரிதம் (ந-அ) ,,

पुष्टे तु पुषितं ....

1. पुष्टं (न), 2. पुषितं (न)

1. புஷ்டம் (ந-அ) ஊட்டம் பெற்றது
2. புஷிதம் (ந-அ) ,,

...................सोढे क्षान्तं.............

1. सोढं (न), 2. क्षान्तं ....

1. ஸோடம் (ந-அ) பொறுமையுள்ளவன்
2. க்ஷாந்தம் (ந-அ) ,,

............................उद्वान्तमुद्गते ।

1. उद्वान्तं (न), 2. उद्गतं (न)

1. உத்வாந்தம் (ந-அ) பிளந்து புறப்பட்டது
2. உத்கதம் (ந-அ) வாந்தி எடுக்கப்பட்டது

दान्तस्तु दमिते ....

1. दान्तः (पुं), 2. दमितः (पुं)

1. தாந்த: (பு-அ) புலனடக்கம் உடையவன்
2. தமித: (பு-அ) புலனடக்கப்பட்டவன்

.... शान्तः शमिते ....

1. शान्तः (पुं), 2. शमितः (पुं)

1. சாந்த: (பு-அ) மனவடக்கமுடையவன்
2. சமித: (பு-அ) மனது அடக்கப்பட்டவன்

.................................प्रार्थितेऽर्दितः ॥ 1143

1. प्रार्थितः (पुं), 2. अर्दितः (पुं)

1. ப்ரார்த்தித: (பு-அ) தேவைக்காக வற்புறுத்தப்பட்டவன்
2. அர்தித: (ந-அ) ,,

ज्ञप्तस्तु ज्ञापिते ....

1. ज्ञप्तः (पुं), 2. ज्ञापितः (पुं)

1. க்ஞப்த: (பு-அ) அறிவூட்டப்பட்டவன்
2. க்ஞாபித: (பு-அ) ,,

.........................छन्नश्छादिते ....

1. छन्नः (पुं), 2. छादितः (पुं)

1. சன்ன: (பு-அ) மறைக்கப்பட்டது
2. சாதித: (பு-அ) ,,

..................................पूजितेऽञ्चितः ।

1. पूजितः (पुं), 2. अञ्चितः (पुं)

1. பூஜித: (பு-அ) பூஜிக்கப்பட்டது
2. அஞ்சித: (பு-அ) ,,

पूर्णस्तु पूरिते ....

1. पूर्णः (पुं), 2. पूरितः (पुं),

1. பூர்ண: (பு-அ) நிறைவுற்றது
2. பூரித: (பு-அ) ,,

.... क्लिष्टः क्लिशिते................

1. क्लिष्टः (पुं), 2. क्लिशितः (पुं)

1. க்லிஷ்ட: (பு-அ) மன உளைச்சல் பட்டவன்
2. க்லிசித: (பு-அ) ,,

.....................................ऽवसिते सितः ॥ 1144

1. अवसितः (पुं), 2. सितः (पुं)

1. அவஸித: (பு-அ) முடிந்தது, முடிவுற்றது
2. ஸித: (ந-அ) ,,

प्रुष्टप्लुष्टोषिता दग्धे ....

1. प्रुष्टः (पुं), 2. प्लुष्टः (पुं), 3. उषितः (पुं), 4. दग्धः (पुं)

1. ப்ருஷ்ட: (பு-அ) கொளுத்தப்பட்டது
2. ப்லுஷ்ட: (பு-அ) ,,
3. உஷித: (பு-அ) ,,
4. தக்த: (பு-அ) ,,

..................तष्टत्वष्टौ तनूकृते ।

1. तष्टः (पुं), 2. त्वष्टः (पुं), 3. तनूकृतः (पुं)

1. தஷ்ட: (பு-அ) செதுக்கப்பட்டது
2. த்வஷ்ட: (பு-அ) ,,
3. தநூக்ருத: (பு-அ) ,,

वेधितच्छिद्रितौ विद्धे ....

1. वेधितः (पुं) 2. च्छिद्रितः (पुं), 3. विद्धः (पुं)

1. வேதித: (பு-அ) போடப்பட்டது
2. ச்சித்ரித: (பு-அ) ,,
3. வித்த: (பு-அ) ,,

........................विन्नवित्तौ विचारिते ॥ 1145

1. विन्नः (पुं), 2. वित्तः (पुं), 3. विचारितः (पुं)

1. விந்ந: (பு-அ) ஆராயப்பட்டது
2. வித்த: (பு-அ) ,,
3. விசாரித: (பு-அ) ,,

निष्प्रभे विगतारोकौ ....

1. निष्प्रभः (पुं), 2. विगतः (पुं), 3. आरोगः (पुं)

1. நிஷ்ப்ரப: (பு-அ) ஒளி இழந்தது
2. விகத: (பு-அ) ,,
3. ஆரோக: (பு-அ) ,,

....................विलीने विद्रुतद्रुतौ ।

1. विलीनः (पुं), 2. विद्रुतः (पुं), 3. द्रुतः (पुं)

1. விலீந: (பு-அ) மக்கிப்போனது
2. வித்ருத: (பு-அ) காய்ந்து போனது
3. த்ருத: (பு-அ) காய்ந்து போனது

सिद्धे निर्वृत्तनिष्पन्नौ ....

1. सिद्धः (पुं), 2. निर्वृत्तः (पुं), 3. निष्पन्नः (पुं)

1. ஸித்த: (பு-அ) தயாரான பொருள்
2. நிர்வ்ருத்த: (பு-அ) ,,
3. நிஷ்பன்ன: (பு-அ) ,,

........................दारिते भिन्नभेदितौ ॥ 1146

1. दारितः (पुं), 2. भिन्नः (पुं), 3. भेदितः (पुं)

1. தாரித: (பு-அ) பிளக்கப்பட்டது
2. பின்ன: (பு-அ) ,,
3. பேதித: (பு-அ) ,,

ऊतं स्यूतमुतं चेति त्रितयं तन्तुसंतते ।

1. ऊतं (न), 2. स्यूतं (न) 3. उतं (न)

1. ஊதம் (ந-அ) நூலினால் நெய்யப்பட்டது
2. ஸ்யூதம் (ந-அ) ,,
3. உதம் (ந-அ) ,,

स्यादर्हिते नमस्यितनमसितमपचायितार्चितापचितम् ॥ 1147

1. अर्हितं (न), 2. नमस्यितं (न), 3. अपचायितं (न) 4. अर्चितं (न), 5. अपचितं (न)

1. அர்ஹிதம் *(ந-அ)* போற்றுதலுக்குரியவன்
2. நமஸ்யிதம் *(ந-அ)* ,,
3. அபசாயிதம் *(ந-அ)* ,,
4. அர்சிதம் *(ந-அ)* ,,
5. அபசிதம் *(ந-அ)* ,,

वरिवसिते वरिवस्यितमुपासितं चोपचरितं च ।

1. वरिवसितं (न), 2. वरिवस्यितं (न), 3. उपासितं (न), 4. उपचरितं (न),

1. வரிவஸிதம் *(ந-அ)* பூஜிக்கத்தக்கவன்/பட்டவன்
2. வரிவஸ்யிதம் *(ந-அ)* ,, पूजार्हः
3. உபாஸிதம் *(ந-அ)* ,,
4. உபசரிதம் *(ந-அ)* ,,

सन्तापितसंतप्तौ धूपित धूपायितौ च दूनश्च ॥ 1148

1. सन्तापितः (पुं), 2. सन्तप्तः (पुं), 3. धूपायितः (पुं), 4. धूपितः (पुं), 5. दूनः (पुं)

1. ஸந்தாபித: *(பு-அ)* தீக்கு இரையானவன்
2. ஸந்தப்த: *(பு-அ)* ,,
3. தூபாயித: *(பு-அ)* ,,
4. தூபித: *(பு-அ)* ,,
5. தூந: *(பு-அ)* ,,

हृष्टे मत्तस्तृप्तः प्रह्लन्नः प्रमुदितः प्रीतः ।

1. हृष्टः (पुं), 2. मत्तः (पुं), 3. तृप्तः (पुं), 4. प्रह्लन्नः (पुं),
5. प्रमुदितः (पुं), 6. प्रीतः (पुं)

1. ஹ்ருஷ்ட: (பு-அ) மகிழந்தவன் - திருப்தி அடைந்தவன்
2. மத்த: (பு-அ) ,,
3. திருப்த: (பு-அ) ,,
4. ப்ரஹ்லந்ந: (பு-அ) ,,
5. ப்ரமுதித: (பு-அ) ,,
6. ப்ரீத: (பு-அ) ,,

छिन्नं छातं लूनं कृत्तं दातं दितं छितं वृक्णम् ॥ 1149

1. छिन्नं (न), 2. छातं (न), 3. लूनं (न), 4. कृत्तं (न),
6. दातं (न), 6. दितं (न), 7. छितं (न), 8. वृक्णं (न)

1. சின்னம் (ந-அ) உடைந்தது
2. சாதம் (ந-அ) ,,
3. லூனம் (ந-அ) ,, - கிழிந்தது
4. க்ருத்தம் (ந-அ) ,,
5. தாதம் (ந-அ) ,,
6. திதம் (ந-அ) ,,
7. சிதம் (ந-அ) ,, - வெட்டப்பட்டது
8. வ்ருக்ணம் (ந-அ) ,,

स्रस्तं ध्वस्तं भ्रष्टं स्कन्नं पन्नं च्युतं गलितम् ।

1. स्रस्तं (न), 2. ध्वस्तं (न), 3. भ्रष्टं (न), 4. स्कन्नं
(न), 5. पन्नं (न), 6. च्युतं (न), गलितं (न)

1. ஸ்ரஸ்தம் (ந-அ) நழுவியது
2. த்வஸ்தம் (ந-அ) ,,
3. ப்ரஷ்டம் (ந-அ) ,,
4. ஸ்கந்நம் (ந-அ) ,,

5. பன்னம் (ந-அ) நழுவியது
6. ச்யுதம் (ந-அ) ,,
7. கலிதம் (ந-அ) ,,

लब्धं प्राप्तं विन्नं भावितमासादितं च भूतं च ॥ 1150

1. लब्धं (न), 2. प्राप्तं (न), 3. विन्नं (न), 4. भावितं (न), 5. आसादितं (न), 6. भूतं (न)

1. லப்தம் (ந-அ) அடையப்பட்டது
2. ப்ராப்தம் (ந-அ) ,,
3. வின்னம் (ந-அ) ,,
4. பாவிதம் (ந-அ) ,,
5. ஆஸாதிதம் (ந-அ) ,,
6. பூதம் (ந-அ) ,,

अन्वेषितं गवेषितमन्विष्टं मार्गितं मृगितम् ।

1. अन्वेषितं (न), 2. गवेषितं (न), 3. अन्विष्टं (न), 4. मार्गितं (न), 5. मृगितं (न)

1. அன்வேஷிதம் (ந-அ) ஆராயப்பட்டது
2. கவேஷிதம் (ந-அ) ,,
3. அன்விஷ்டம் (ந-அ) ,,
4. மார்கிதம் (ந-அ) ,,
5. ம்ருகிதம் (ந-அ) ,,

आर्द्रं सार्द्रं क्लिन्नं तिमितं स्तिमितं समुन्नमुत्तं च ॥1151

1. आर्द्रं (न), 2. सार्द्रं (न), 3. क्लिन्नं (न), 4. तिमितं (न), 5. स्तिमितं (न), 6. समुन्नं (न), 7. उत्तं (न)

1. ஆர்த்ரம் (ந-அ) ஈரமானது
2. ஸார்த்ரம் (ந-அ) ,,
3. க்லின்னம் (ந-அ) ,,
4. திமிதம் (ந-அ) ,,
5. ஸ்திமிதம் (ந-அ) ,,
6. ஸமுன்னம் (ந-அ) ,,
7. உத்தம் (ந-அ) ,,

त्रातं त्राणं रक्षितमवितं गोपायितं च गुप्तं च ।

1. त्रातं (न), 2. त्राणं (न), 3. रक्षितं (न), 4. अवितं (न), 5. गोपायितं (न), 6. गुप्तं (न)

1. த்ராதம்(ந-அ) காப்பது
2. த்ராணம் (ந-அ) ,,
3. ரக்ஷிதம் (ந-அ) ,,
4. அவிதம் (ந-அ) ,,
5. கோபாயிதம்(ந-அ) ,,
6. குப்தம் (ந-அ) ,,

अवगणितमवमतावज्ञाते अवमानितं च परिभूते ॥ 1152

1. अवगणितं (न), 2. अवमतं (न), 3. अवज्ञातं (न), 4. अवमानितं (न), 5. परिभूतं (न)

1. அவகணிதம் (ந-அ) அவமதிக்கப்பட்டது
2. அவமதம் (ந-அ) ,,
3. அவஜ்ஞாதம் (ந-அ) ,,
4. அவமானிதம் (ந-அ) ,,
5. பரிபூதம் (ந-அ) ,,

त्यक्तं हीनं विधुतं समुज्झितं धूतमुत्सृष्टम् ।

1. त्यक्तं (न), 2. हीनं (न), 3. विधुतं (न), 4. समुज्झितं (न), 5. धूतं (न), 6. उत्सृष्टं (न)

1. த்யக்தம் (ந-அ) விடப்பட்டது - கைவிடப்பட்டது
2. ஹீநம் (ந-அ) ,,
3. விதுதம் (ந-அ) ,,
4. ஸமுஜ்ஜிதம் (ந-அ) ,,
5. தூதம் (ந-அ) ,,
6. உத்ஸ்ருஷ்டம் (ந-அ) ,,

उक्तं भाषितमुदितं जल्पितमाख्यातमभिहितं लपितम् ॥ 1153

1. उक्तं (न), 2. भाषितं (न),3. उदितं (न), 4. जल्पितं (न), 5. आख्यातं (न), 6. अभिहितं (न), 7. लपितं (न)

1. உக்தம் (ந-அ) சொல்லப்பட்டது
2. பாஷிதம் (ந-அ) ,,
3. உதிதம் (ந-அ) ,,
4. ஜல்பிதம் (ந-அ) ,,
5. ஆக்யாதம் (ந-அ) ,,
6. அபிஹிதம் (ந-அ) ,,
7. லபிதம் (ந-அ) ,,

बुद्धं बुधितं मनितं विदितं प्रतिपन्नमवसितावगते ।

1. बुद्धं (न), 2. बुधितं (न), मनितं (न), 4. विदितं (न), 5. प्रतिपन्नं (न), 6. अवसितं (न), 7. अवगतः (पुं)

1. புத்தம் (ந-அ)அறியப்பட்டது
2. புதிதம் (ந-அ) ,,
3. மநிதம் (ந-அ) ,,
4. விதிதம் (ந-அ) ,,
5. ப்ரதிபந்நம் (ந-அ) ,,
6. அவஸிதம் (ந-அ) ,,
7. அவகத: (பு-அ) ,,

ऊरीकृतमुररीकृतमङ्गीकृतमाश्रुतं प्रतिज्ञातम् ॥ 1154
सङ्कीर्णविदितसंश्रुतसमाहितोपश्रुतोपगतम् ।

1. ऊरीकृतं (न), 2. उररीकृतं (न), 3. अङ्गीकृतं (न), 4. आश्रुतं (न), 5. प्रतिज्ञातं (न), 6. सङ्कीर्णं (न), 7. विदितं (न), 8. संश्रुतं (न), 9. समाहितं (न), 10. उपश्रुतं (न), 11. उपगतम् (न)

1. ஊரிக்ருதம் (ந-அ) தீர்மானிக்கப்பட்டது उरीकृतं என்றும் பாடம் உண்டு
2. உரரீக்ருதம் (ந-அ) ,,
3. அங்கீக்ருதம் (ந-அ) ,, - ஏற்றுக்கொள்ளப்பட்டது
4. ஆச்ருதம் (ந-அ) ,,
5. ப்ரதிஞாதம் (ந-அ) ,, - உறுதி செய்யப்பட்டது
6. ஸங்கீர்ணம் (ந-அ) ,,
7. விதிதம் (ந-அ) ,, - அறியப்பட்டது
8. ஸம்ஸ்ருதம் (ந-அ) ,,
9. ஸமாஹிதம் (ந-அ) ,, - ஏற்றுக்கொள்ளப்பட்டது
10. உபஸ்ருதம் (ந-அ) ,,
11. உபகதம் (ந-அ) ,,

ईडितशस्तपणायितपनायितप्रणुत पणितपनितानि ॥ 1155
अवगीर्णवर्णिताभिष्टुतेलितानि स्तुतार्थानि ।

1. ईडितं (न), 2. शस्तं (न), 3. पणायितं (न), पनायितं (न), 5. प्रणुतं (न), 6. पणितं (न), 7. पनितं (न), 8. अवगीर्णं (न), 9. वर्णितं (न), 10. अभिष्टुतं (न), 11. स्तुतं (न)

1. ஈடிதம் (ந-அ) போற்றப்பட்டது
2. சஸ்தம் (ந-அ) ,,
3. பணாயிதம் (ந-அ) ,, - குளுரைக்கப்பட்டது
4. பநாயிதம் (ந-அ) ,,

5. ப்ரணுதம் (ந-அ) போற்றப்பட்டது
6. பணிதம் (ந-அ) ,, - பேசப்பட்டது
7. பநிதம் (ந-அ) ,,
8. அவகீர்ணம் (ந-அ) ,,
9. வர்ணிதம் (ந-அ) ,,
10. அபிஷ்டுதம் (ந-அ) ,,
11. ஸ்துதம் (ந-அ) ,,

भक्षितचर्वितलिप्तप्रत्यवसितगिलितखादितप्सातम् ॥ 1156

अभ्यवहृतान्नजग्धग्रस्तग्लस्ताशितं भुक्तं ।

1. भक्षितं (न), 2. चर्वितं (न), 3. लिप्तं (न), 4. प्रत्यवसितं (न), 5. गिलितं (न), 6. खादितं (न), 7. प्सातं (न), 8. अभ्यवहृतं (न), 9. अन्नं (न), 10. जग्धं (न), 11. ग्रस्तं (न), 12. ग्लस्तं (न), 13. अशितं (न), 14. भुक्तं (न)

1. பக்ஷிதம் (ந-அ) உண்ணப்பட்டது
2. சர்விதம் (ந-அ) ,, - அசை போடப்பட்டது
3. லிப்தம் (ந-அ) ,, - நக்கப்பட்டது
4. ப்ரத்யவஸிதம் (ந-அ) ,,
5. கிலிதம் (ந-அ) ,,
6. காதிதம் (ந-அ) ,,
7. ப்ஸாதம் (ந-அ ,,
8. அப்யவஹ்ருதம் (ந-அ) ,, - உண்ணப்பட்டது
9. அந்நம் (ந-அ) ,,
10. ஜக்தம் (ந-அ) ,,
11. க்ரஸ்தம் (ந-அ) ,,
12. க்லஸ்தம் (ந-அ) ,,
13. அசிதம் (ந-அ ,,
14. புக்தம் (ந-அ ,,

அதிசயத்தை வெளிப்படுத்தும் ஆறு சொற்கள் :

क्षेपिष्ठ क्षोदिष्ठ प्रेष्ठ वरिष्ठस्थविष्ठ बंहिष्ठाः ॥ 1157

क्षिप्र क्षुद्र प्रियपृथुपीवरबहुप्रकर्षार्थाः ।

க்ஷேபிஷ்டம் முதலிய ஆறு சொற்களும் அதிசயத்தை வெளிப்படுத்தும்போது க்ஷிப்ர, க்ஷுத்ர என்ற சொற்களுடன் முறையே சேர்த்து அதிசயத்தை வெளிப்படுத்தும்.

1. क्षेपिष्ठं (न), 2. क्षोदिष्ठं (न), 3. प्रेष्ठं (न), 4. वरिष्ठं (न), 5. स्थविष्ठं (न), 6. बंहिष्ठं (न)

1. க்ஷேபிஷ்டம் (ந-அ) பலரிடையே மகிமை பெற்றது
- अतिशयेन क्षिप्रः क्षेपिष्ठः

2. க்ஷோதிஷ்டம் (ந-அ) மிகவும் சிறியது
- अतिशयेन क्षुद्रः क्षोदिष्ठः

3. ப்ரேஷ்டம் (ந-அ) மிகவும் ப்ரியமானது
- ,, प्रियः प्रेष्ठः

4. வரிஷ்டம் (ந-அ) மிகவும் சிறந்தது - ,, उरुः वरिष्ठः

5. ஸ்தவிஷ்டம் (ந-அ) மிகவும் வலிமையுள்ளது
- अतिशयेन स्थूलः स्थविष्ठः

6. பம்ஹிஷ்டம் (ந-அ) மிகவும் பல்வேறு விதமானது
-अतिशयेन बहुः बंहिष्ठः

இருவரிடையே சிறந்தது क्षेपीयान्, क्षोदीयान्, प्रेयान्, वरीयान्, स्थवीयान्, बंहीयान्

साधिष्ठ द्राघिष्ठस्फेष्ठ गरिष्ठ ह्रसिष्ठवृन्दिष्ठाः ॥ 1158

बाढ व्यायतबहुगुरुवामनवृन्दारकातिशये ।

साधिष्ठ (ஸாதிஷ்டம்) முதலிய சொற்கள் ஆறும் बाढ முதலிய சொற்களுடன் முறையே இணைந்து அதிசயத்தை வெளிப்படுத்தும். அதாவது:-

1. साधिष्ठं (न), 2. द्राघिष्ठं (न), 3. स्फेष्ठं (न), 4. गरिष्ठं (न), 5. ह्रसिष्ठं (न), 6. बंहिष्ठं (न)

1. ஸாதிஷ்டம் (ந-அ) பலவற்றில் மிக நல்லது இரு பொருட்களில் சிறந்தது–साधीयान्

2. த்ராகிஷ்டம் (ந-அ) பலவற்றில் நீளமானது – द्राघीयान्

3. ஸ்பேஷ்டம் (ந-அ) பலவற்றில் அதிகமானது – स्फीयान्

4. கரிஷ்டம் (ந-அ) பலவற்றில் கனமானது பளுவானது– गरीयान्

5. ஹ்ரஸிஷ்டம் (ந-அ) பலவற்றில் குள்ளமானது – ह्रसीयान्

6. பம்ஹிஷ்டம் (ந-அ) பலவற்றில் மனோகரமானது – बंहियान्

॥ इति विशेष्यवर्गः ॥

அமரசிம்மன் இயற்றிய அமரகோசத்தில்
விசேஷ்யநிக்னவர்கம் நிறைவுற்றது



॥ २. संकीर्णवर्गः ॥

2. ஸங்கீர்ண வர்கம்

முன்னிரண்டு காண்டங்களிலும் வகைப்படுத்தப் பட்ட ரீதியில் ஸ்த்ரீ, புருஷர்களையும், வஸ்த்துக் களையும் பற்றி ஒவ்வொரு சொல்லின் மாற்றுச் சொற்களை வரிசைப்படுத்திச் சொல்லப்பட்டன. மூன்றாவது காண்டமான இந்தக் காண்டத்தில், அந்த அந்த வஸ்த்துக்கள் ஸ்த்ரீ, புருஷர்களுக்கு அடைமொழி களாக வரக்கூடிய விசேஷ்நிக்ந சொற்கள் தொகுத்துக் கூறப்பட்டது.

இந்த ஸங்கீர்ண வர்க்கத்தில் மேலே சொன்னவாறு வகைப்படுத்த முடியாத சொற்கள் தொகுத்துக் கொடுக்கப்படுகின்றன.

நாமலிங்கானுஸாஸநம் என்ற பெயருக்கு ஏற்ப இந்தச் சொற்களில் லிங்கத்தை அந்தச் சொல்லின் விகுதியின் தன்மையைப் பொருத்து, லிங்க மாறுபாடுகளைத் தெரிந்து கொள்ளவேண்டும்.

प्रकृतिप्रत्ययार्थाद्यैः संकीर्णे लिङ्गमुन्नयेत् ।

कर्मक्रिया ....

1. कर्म (न), 2. क्रिया (स्त्री)

1. கர்ம (ந-அ) செயல் - புல்லிங்கத்தில் कर्म என்ற இச்சொல் அபூர்வமாக வருகிறது. அதற்கு இலக்கண அனுமதி கிடையாது

2. க்ரியா (பெ-ஆ) செயல்

....................तत्सातत्ये गम्ये स्युरपरस्पराः ॥ 1159

1. अपरस्परः ((पुं/स्त्री/न)

1. அபரஸ்பர: (பு-அ) ஒன்றுக்கொன்று ஓய்வாத
அபரஸ்பரா (பெ-ஆ) செயல்களில் ஓயாது ஈடுபட்டவர்
அபரஸ்பரம் (ந-அ)

साकल्यासङ्गवचने पारायणपरायणे ।

1. पारायणं (न), 2. परायणं (पुं/स्त्री/न)

1. பாராயணம் (ந-அ) ஒரு நூலைத் தொடர்ந்து படிப்பது
2. பராயண: (பு-அ) ஒரு நற்பணியில் முழுமூச்சாக
பராயணா (பெ-ஆ) தொடர்ந்து ஈடுபட்டவர்
பராயணம் (ந-அ)

துராயண: तुरायणம் என்ற பாடத்தில் அவசரமாகப் போகின்றவர் என்று பொருள்

यदृच्छा स्वैरिता ....

1. यदृच्छा (स्त्री), 2. स्वैरिता (स्त्री)

1. யத்ருச்சா (பெ-ஆ) எதிர்பாராமல் நேர்வது
2. ஸ்வைரிதா (பெ-ஆ) தான் தோன்றித்தனம்

..................हेतुशून्या त्वास्था विलक्षणम् ॥ 1160

1. विलक्षणं (न)

1. விலக்ஷணம் (ந-அ) காரணமில்லாத ஈடுபாடு
விதிமுறைக்கு அகப்படாதது

शमथस्तु शमः शान्ति ....

1. शमथः (पुं), 2. शमः (पुं), 3. शान्तिः (स्त्री)

1. சமத: (பு-அ) மன அடக்கம்
2. சம: (பு-அ) ,,
3. சாந்தி: (பெ-இ) மன அமைதி

..................दान्तिस्तु दमथो दमः ।

1. दान्तिः (स्त्री), 2. दमथः (पुं), 3. दमः (पुं)

1. தாந்தி: (பெ-இ) புலனடக்கம்
2. தமத: (பு-அ) ,,
3. தம: (பு-அ) ,,

अपादानं कर्मवृत्तं .... ।

1. अपादानं (न)

1. அபாதாநம் (ந-அ) நடந்த செயலுக்கு ஏற்பட்ட புகழ்

....................काम्यदानं प्रवारणम् ॥ 1161

1. प्रवारणम् (न)

1. ப்ரவாரணம் (ந-அ) தான் விரும்பிய பயனைப் பெற - கோரியவனுக்குக் கோரியதை அளிப்பது -இஷ்டம்போல பொருள் வழங்குவது

वशक्रिया संवननं ....

1. संवननं (न)

1. ஸம்வநநம் (ந-அ) மணி, மந்த்ர, மருந்துகளால் வசப்படுத்துதல்

......................मूलकर्म तु कार्मणम् ।

1. मूलकर्म (न), 2. कार्मणम् (न)

1. மூலகர்ம (ந-அ) மூலிகைகளாலும், மந்திரங்களாலும் அகற்றப்படும் ஏவல்
2. கார்மணம் (ந-அ) ,,

विधूननं विधुवनं ....

1. विधूननं (न), 2. विधुवनं (न)

1. விதூநநம் (ந-அ) உதருதல்
2. விதுவநம் (ந-அ) ,,

........................तर्पणं प्रीणनावनम् ॥ 1162

1. तर्पणं (न), 2. प्रीणनं (न), 3. अवनं (न)

1. தர்பணம் (ந-அ) திருப்தி செய்து வைத்தல்
2. ப்ரீணம் (ந-அ) ,,
3. அவநம் (ந-அ) ,,

पर्याप्तिः स्यात् परित्राणं हस्तधारणमित्यपि ।

1. पर्याप्तिः (स्त्री), 2. परित्राणं (न), 3. हस्तधारणं (न)

1. பர்யாப்தி (பெ-இ) தேவையான அளவு உதவி செய்தல்
2. பரித்ராணம் (ந-அ) ,, - காப்பாற்றுதல்
3. ஹஸ்ததாரணம் (ந-அ) தேவையானதைக் கொடுப்பது

सेवनं सीवनं स्यूतिः ....

1. सेवनं (न), 2. सीवनं (न), 3. स्यूतिः (स्त्री)

1. ஸேவநம் (ந-அ) தையற்கடை
2. ஸீவநம் (ந-அ) ,,
3. ஸ்யூதி: (ந-அ) ,,

........................विदरः स्फुटनं भिदा ॥ 1163

1. विदरः (पुं), 2. स्फुटनं (न)

1. விதர: (பு-அ) பிளத்தல்
2. ஸ்புடனம் (ந-அ) ,,

आक्रोशनमभीषङ्गः ....

1. आक्रोशनं (न), अभीषङ्गः (पुं)

1. ஆக்ரோசநம் (ந-அ) திட்டுதல்
2. அபீஷங்க: (ந-அ) ,,

........................संवेदो वेदना न ना ।

1. संवेदः (पुं), 2. वेदना (स्त्री)

1. ஸம்வேத: (பு-அ) இன்ப - துன்ப அனுபவங்கள்
2. வேதநா (பெ-ஆ) ,,

संमूर्च्छनमभिव्याप्तिः ....

1. संमूर्च्छनं (न), 2. अभिव्याप्तिः (स्त्री)

1. ஸம்மூர்ச்சநம் (ந-அ) ஆழ்ந்த ஈடுபாடு
2. அபிவ்யாப்தி: (பெ-இ) ,,

........................याच्ञा भिक्षार्थनार्दना ॥ 1164

1. याच्ञा (स्त्री), 2. भिक्षा (स्त्री), 3. अर्थना (स्त्री)

1. யாச்ஞா (பெ-ஆ) இரத்தல் - பிக்ஷையாசித்தல்
2. பிக்ஷா (பெ-ஆ) ,,
3. அர்த்தநா (பெ-ஆ) ,,

वर्धनं छेदनेऽथ ....

1. वर्धनं (न), 2. छेदनं (न)

1. வர்தநம் (ந-அ) வெட்டுதல்
2. சேதநம் (ந-அ) ,,

....................द्धे आनन्दनसभाजने ।

आप्रच्छन ....

1. आनन्दनं (न), 2. सभाजनं (न), 3. आप्रच्छनं (न)

1. ஆநந்தம் (ந-அ) மகிழ்வூட்டுவது
2. ஸபாஜநம் (ந-அ) ,,
3. ஆப்ரச்சநம் (ந-அ) ,,

....................अथाम्नायः संप्रदायः.........

1. आम्नायः (पुं), 2. संप्रदायः (पुं)

1. ஆம்நாய: (பு-அ) ஆசார்யர் சொல்லை ஏற்றுச் செல்லுதல்
2. ஸம்ப்ரதாய: (ந-அ) பெரியோர் செய்து காட்டிய நற்பண்பு

...................................क्षये क्षिया ॥ 1165

1. क्षयः (पुं), 2. क्षिया (स्त्री)

1. க்ஷய: (பு-அ) சிறிது சிறிதாக அறிவது
2. க்ஷியா (பெ-ஆ) ,,

ग्रहे ग्राहो ....

1. ग्रहः (पुं), 2. ग्राहः (पुं)

1. க்ரஹ: (பு-அ) பிடுங்கிக்கொள்ளுதல்
2. க்ராஹ: (பு-அ) ,,

.... वशः कान्तौ ....

1. वशः (पुं), 2. कान्तिः (स्त्री)

1. வச: (பு-அ) கட்டுப்படுதல்; ஈர்ப்பது
2. காந்தி: (பு-இ) ,,

.................................रक्षणस्त्राणे ......

1. रक्षणः (पुं), 2. त्राणः (पुं)

1. ரக்ஷண: (பு-அ) காத்தல்
2. த்ராண: (பு-அ) ,,

....रणः क्वणे ।

1. रणः (पुं), 2. क्वणः (पुं)

1. ரண: (பு-அ) வீணையின் மீட்டும் ஒலி
2. க்வண: (பு-அ) ,,

व्यधो वेधे ....

1. व्यधः (पुं), 2. वेधः (पुं)

1. வ்யத: (பு-அ) துளைப்பது
2. வேத: (பு-அ) ,,

...................पचा पाके..........

1. पचा (स्त्री), 2. पाकः (पुं)

1. பசா (பெ-ஆ) சமைத்தல்
2. பாக: (பு-அ) ,,

........................हवो हूतौ ....

1. हवः (पुं), 2. हूतिः (स्त्री)

1. ஹவ: (பு-அ) கூப்பிடுதல்
2. ஹூதி: (பெ-இ) ,,

.....................................वरो वृतौ ॥ 1166

1. वरः (पुं), 2. वृतिः (स्त्री)

1. வர: (பு-அ) வரித்தல்-ஏற்றல் (திருமணத்தில் மணமகன் மணமகளை ஏற்றல் போல்)
2. வ்ருதி: (பெ-இ) வேண்டுதல்

ओषः प्लोषे ....

1. ओषः (पुं), 2. प्लोषः (पुं)

1. ஓஷ: (பு-அ) கொளுத்துதல், காய்தல்
2. ப்லோஷ: (பு-அ) ,, - ப்ரோஷ: என்றும் பாடம்

...................नयो नाये ....

1. नयः (पुं), 2. नायः (पुं)

1. நய: (பு-அ) நீதி மற்றும் அடைதல்
2. நாய: (பு-அ) ,,

...............................ज्यानिर्जीर्णौ ....

1. ज्यानिः (स्त्री), 2. जीर्णः (स्त्री)

1. ஜ்யாநி: (பெ-இ) காலத்தினால் தன்மையிழந்தது
2. ஜீர்ண: (பு-அ) ,,

...................................भ्रमो भ्रमौ।

1. भ्रमः (पुं), 2. भ्रमिः (स्त्री)

1. ப்ரம: (பு-அ) தவறான கருத்து, தவறாகப் புரிந்து கொள்ளல்
2. ப்ரமி: (பெ-இ) ,,

स्फातिर्वृद्धौ ....

1. स्फातिः (स्त्री), 2. वृद्धिः (स्त्री)

1. ஸ்பாதி: (பெ-இ) விரிவடைதல்
2. வ்ருத்தி: (பெ-ஆ) ,,

.......................प्रथा ख्यातौ ....

1. प्रथा (स्त्री), 2. ख्यातिः (स्त्री)

1. ப்ராதா (பெ-ஆ) புகழ்
2. க்யாதி: (பெ-இ) ,,

............................स्पृष्टिः पृक्तौ ....

1. स्पृष्टिः (स्त्री), 2. पृक्तिः (स्त्री)

1. ஸ்ப்ருஷ்டி: (பெ-இ) தொடுதல் - पृष्टिः என்றும் பாடம்
2. ப்ருக்தி: (பெ-இ) ,,

.......................स्नवः स्रवे ॥ 1167

1. स्नवः (पुं), 2. स्रवः (पुं)

1. ஸ்நவ: (பு-அ) ஒழுக்கு
2. ஸ்ரவ: (பு-அ) ,,

एधां समृद्धौ ....

1. एधा (स्त्री), 2. समृद्धिः (स्त्री)

1. ஏதா (பெ-ஆ) பெருகுதல்
2. ஸம்ருத்தி: (பெ-இ) பெருகுதல்

......................स्फरणं स्फुरणे..........

1. स्फरणं (न), 2. स्फुरणं (न)

1. ஸ்பரணம் (ந-அ) அதிர்ச்சி

2. ஸ்புரணம் (பு-அ) ,,

.................................प्रमितिः प्रमा ।

1. प्रमितिः (स्त्री), 2. प्रमा (स्त्री)

1. ப்ரமிதி: (பெ-இ) உண்மையான அறிவு
2. ப்ரமா (பெ-ஆ) ,,

प्रसूतिः प्रसवे ....

1. प्रसूतिः (स्त्री), 2. प्रसवः (पुं)

1. ப்ரஸூதி: (பெ-இ) பிரஸவித்தல் - மகப்பேறு
2. ப்ரஸவ: (பு-அ) ,,

..................श्च्योते प्राघारः ....

1. श्च्योतः (पुं), प्राघारः (पुं)

1. ச்யோத: (பு-அ) நழுவதல் - ஊற்றம்
2. ப்ராகார: (பு-அ) ,,

........................क्लमथः क्लमे ॥ 1168

1. क्लमथः (पुं), 2. क्लमः (पुं)

1. க்லமத: (பு-அ) வாந்தியெடுத்தல்
2. க்லம: (பு-அ) ,,

उत्कर्षोऽतिशये ....

1. उत्कर्षः (पुं), 2. अतिशयः (पुं)

1. உத்கர்ஷ: (பு-அ) உயர்வு
2. அதிசய: (பு-அ) ,,

.......................सन्धि श्लेषे..........

1. सन्धिः (पुं), 2. श्लेषः (पुं)

1. ஸந்தி: (பு-இ) இணைதல்
2. ச்லேஷ: (பு-அ) ,,

........................विषय आश्रये ।

1. विषयः (पुं), 2. आश्रयः (पुं)

1. விஷய: (பு-அ) அறிவுக்குறியது
2. ஆச்ரய: (பு-அ) அடைக்கலம்

क्षिपायां क्षेपणं ....

1. क्षिपा (न), 2. क्षेपणं (न)

1. க்ஷிபா (ந-ஆ) எறிதல்
2. க்ஷேபணம் (ந-ஆ) ,,

.......................गीर्णिर्गिरौ ....

1. गीर्णिः (स्त्री), 2. गिरिः (स्त्री)

1. கீர்ணி: (பெ-இ) விழுங்குதல்
2. கிரி: (பெ-இ) ,,

.............................गुरणमुद्यमे ॥ 1169

1. गुरणं (न), 2. उद्यमः (पुं)

1. குரணம் (பு-அ) முயற்சி
2. உத்யம: (பு-அ) ,,

विमर्दनं परिमले ....

1. विमर्दनं (न). 2. परिमलः (पुं)

1. விமர்தநம் (ந-அ) தேய்க்கப்பட்ட நறுமணம்
2. பரிமல: (பு-அ) ,,

.............................अभ्युपपत्तिरनुग्रहः।

1. अभ्युपपत्तिः (स्त्री), 2. अनुग्रहः (पुं)

1. அப்யுபபத்தி: (பெ-இ) ஏற்றுக்கொள்வது
2. அநுக்ரஹ: (பு-அ) அருள் புரிவது

निग्रहस्तु निरोधः स्यात् ....

1. निग्रहः (पुं)

1. நிக்ரஹ: (பு-அ) தடுப்பது

..........................अभियोगस्त्वभिग्रहः ॥ 1171

1. अभियोगः (पुं), 2. अभिग्रः (पुं)

1. அபியோக: (பு-அ) முற்றுகை
2. அபிக்ர: (பு-அ) ,,

मुष्टिबन्धस्तु संग्राहो ....

1. मुष्टिबन्धः (पुं), 2. संग्राहः (पुं)

1. முஷ்டிபந்த: (பு-அ) *குத்துவிடுவதற்காக கையை விரல் களால் மூடிக்கொள்வது*
2. ஸங்க்ராஹ: (ந-அ) *,, (மல்யுத்தத்திற்கு)*

..............................डिम्बे डमरविप्लवौ ।

1. डिम्बः (पुं), 2. डमरः (पुं), 3. विप्लवः (पुं)

1. டிம்ப: (பு-அ) *கலகம்*
2. டமர: (பு-அ) *,,*
3. விப்லவ: (பு-அ) *,,*

बन्धनं प्रसितिश्चारः ....

1. बन्दनं (न), 2. प्रसितिः (स्त्री), 3. चारः (पुं)

1. பந்தனம் (ந-அ) *கைது*
2. ப்ரஸிதி: (பெ-இ) *,,*
3. சார: (பு-அ) *,, - சிறைப்படல்*

......................स्पर्शः स्प्रष्टोपतप्तरि ॥ **1172**

1. स्पर्शः (पुं), 2. स्प्रष्टा (पुं), 3. उपतप्ता (पुं)

1. ஸ்பர்ச: (பு-அ) *எரிச்சலை உருவாக்கும் நோய்கள்*
2. ஸ்ப்ரஷ்டா (பு-ர்ரு) *,, கூட்டத்தில் இடித்தல்*
3. உபதப்தா (பு-ர்ரு) *,, -*

निकाशे विप्रकारः स्यात् ....

1. निकारः (पुं), 2. विप्रकारः (पुं)

1. நிகார: (பு-அ) அவமதித்தல்
2. விப்ரகார: (பு-அ) ,, -

....................आकारस्त्विङ्ग इङ्गितम् ।

1. आकारः (पुं), 2. इङ्गः (पुं), 3. इङ्गितम् (न)

1. ஆகார: (பு-அ) பிறர் உள்ளக்கிடக்கையை கணிப்பது
2. இங்க: (பு-அ) ,,
3. இங்கிதம் (ந-அ) ,, -

परिणामो विकारो ....

1. परिणामः (पुं)

1. பரிணாம: (பு-அ) வினைப்பயன் - விளைவு

.......................द्वे समे विकृतिविक्रिये ॥ 1173

1. विकृतिः (स्त्री), 2. विक्रिया (स्त्री)

1. விக்ருதி: (பெ-இ) ஒரு பொருளில் விரும்பத்தகாத
2. விக்ரியா (பெ-ஆ) மாற்றம்

अपहारस्त्वपचयः ....

1. अपहारः (पुं), 2. अपचयः (पुं)

1. அபஹார: (பு-அ) திருட்டுப்போனது
2. அபசய: (பு-அ) ,,

.......................समाहारः समुचयः ।

1. समाहारः (पुं), 2. समुचयः (पुं)

1. ஸமாஹார: (பு-அ) பொருள் ஈட்டுவது, சேர்ப்பது
2. ஸமுசய: (பு-அ) ,,

प्रत्याहार उपादानं ....

1. प्रत्याहारः (पुं), 2. उपादानं (न)

1. ப்ரத்யாஹார: (பு-அ) புலன்களை மட்டுப்படுத்தல்
2. உபாதாநம் (ந-அ) புலன்களை உள்ளிழுத்தல்

..............................विहारस्तु परिक्रमः ।। 1174

1. विहारः (पुं), 2. परिक्रमः (पुं)

1. விஹார: (பு-அ) சுற்றுலா
2. பரிக்ரம: (ந-அ) ,,

अभिहारोऽभिग्रहणं ....

1. अभिहारः (पुं), 2. अभिग्रहणं (न)

1. அபிஹார: (பு-அ) சூழ்ந்துகொள்ளுதல்
2. அபிக்ரஹணம் (ந-அ) ,,

..........................निर्हारोऽभ्यवकर्षणम् ।

1. निर्हारः (पुं), 2. अभ्यवकर्षणम् (न)

1. நிர்ஹார: (பு-அ) உபயோகமற்றதைக் கழித்தல்
2. அப்யவகர்ஷணம் (ந-அ) ,,

अनुहारोऽनुकारः स्यात् ....

1. अनुहारः (पुं), 2. अनुकारः (पुं)

1. அனுஹார: (பு-அ) பிறர் போல நடப்பது
2. அநுகார: (ந-அ) ,

अर्थस्यापगमे व्ययः ।। 1175

1. व्ययः (पुं)

1. வ்யய: (பு-அ) பொருட்செலவு (தனம், தானியம் முதலியன)

प्रवाहस्तु प्रवृत्तिः स्यात् ....

1. प्रवाहः (पुं), 2. प्रवृत्तिः (स्त्री)

1. ப்ரவாஹ: (பு-அ) முனைவது
2. ப்ரவ்ருத்தி: (ந-இ) ,,

......................प्रवहो गमनं बहिः ।

1. प्रवहः (पुं)

1. ப்ரவஹ: (பு-அ) வீட்டிலிருந்து வெளியே புறப்படுதல் - வெளியேறுதல்

वियामो वियमो यामो यमः संयामसंयमौ ॥ 1176

1. वियामः (पुं), 2. वियमः (न), 3. यामः (पुं), 4. यमः (पुं), 5. संयामः (पुं), 6. संयमः (पुं)

1. வியாம: (பு-அ) ஓய்வெடுத்தல்
2. வியம: (பு-அ) ,,
3. யாம: (பு-அ) விடுதல்
4. யம: (பு-அ) ,, - புலன் அடக்கம்
5. ஸம்யாம: (பு-அ) முற்றும் புலன்களை அடக்குவது
6. ஸம்யம: (பு-அ) ,,

இந்த ஆறு சொற்களையும் पर्यायपद மாகக் கொள்வதுண்டு. ஒரே பொருள் உள்ள சில சொற்களில் ஒன்றுக்கொன்று பொருள் வேறுபாடு வரலாம். அப்படி பொருள் மாறுபாடு அற்றதே पर्यायः.

हिंसाकर्माभिचारः स्यात् ....

1. अभिचारः (पुं)

1. அபிசார: (பு-அ) ஏவல் செய்வினைகள் (பிறரைத் துன்பம் செய்வதற்கோ, கொல்வதற்கோ செய்யப்படும் ஹோமங்கள் முதலிய கர்மாக்கள்)

........................जागर्या जागरा द्वयोः ।

1. जागर्या (स्त्री), 2. जागरा (स्त्री/पुं)

1. ஜாகர்யா (பெ-ஆ) விழித்திருத்தல்
2. ஜாகரா (பெ-ஆ) ,,
ஜாகர: (பு-அ) ,,

विघ्नोऽन्तरायः प्रत्यूहः स्यात् ....

1. विघ्नः (पुं), 2. अन्तरायः (पुं), 3. प्रत्यूहः (पुं)

1. விக்ந: (பு-அ) இடையூறு
2. அந்தராய: (பு-அ) ,,
3. ப்ரத்யூஹ: (பு-அ) ,,

.............................उपघ्नोऽन्तिकाश्रये ॥ 1177

1. उपघ्नः (पुं)

உபக்ந: (பு-அ) அருகில் உள்ள அணையத்தக்க பொருள்

निर्वेश उपभोगः स्यात् ....

1. निर्वेशः (पुं), 2. उपभोगः (पुं)

1. நிர்வேச: (பு-அ) அனுபவித்தல்
2. உபபோக: (பு-அ) ,,

.........................परिसर्पः परिक्रिया ।

1. परिसर्पः (पुं), 2. परिक्रिया (स्त्री)

1. பரிஸர்ப: (பு-அ) சுற்றுலா
2. பரிக்ரியா (பெ-ஆ) ,,

विधुरं तु प्रविश्लेषो ....

1. विधुरं (न), 2. प्रविश्लेषः (पुं), 3. विधुरं (पुं/स्त्री/न)

1. விதுரம் (ந-அ) மீட்கமுடியாத இழப்பு -தூரதேசங்களில் விட்டு பிரிந்திருத்தல்
2. ப்ரவிச்லேஷ: (பு-அ) ,,
3. விதுர: (பு-அ) ,,
விதுரா (பெ-ஆ) ,,
விதுரம் (ந-அ)) விட்டுவிட்டுப்போனவன்.
மனைவியை இழந்தவன் என்பது வழக்கு

.....................अभिप्रायश्छन्द आशयः ॥ 1178

1. अभिप्रायः (पुं), 2. छन्दः (पुं), 3. आशयः (पुं)

1. அபிப்ராய: (பு-அ) தன்னுடைய தனிப்பட்ட கருத்து
2. சந்த: (ந-அ) ,,
3. ஆசய: (ந-அ) ,,

संक्षेपणं समसनं ....

1. संक्षेपणं (न), 2. समसनं (न)

1. ஸம்க்ஷேபணம் (பு-அ) சுருக்கம்
2. ஸமஸநம் (ந-அ) ,,

.....................पर्यवस्था विरोधनम् ।

1. पर्यवस्था (स्त्री), 2. विरोधनम् (न)

1. பர்யவஸ்தா (பெ-ஆ) எதிர்ப்பு
2. விரோதநம் (ந-அ) ,,

परिसर्या परीसारः ....

1. परिसर्या (स्त्री), 2. परीसारः (पुं)

1. பரிஸர்யா (பெ-ஆ) எங்கும் திரிதல் - சுற்றுதல்
2. பரீஸாரः (ந-அ) ,,

....................स्यादास्या त्वसना स्थितिः ॥ 1179

1. आस्या (स्त्री), 2. आसना (स्त्री), 3. स्थितिः (स्त्री)

1. ஆஸ்யா (பெ-ஆ) இருக்கை- இருப்பு
2. ஆஸநா (பெ-ஆ) ,,
3. ஸ்திதி: (பெ-இ) ,,

विस्तारो विग्रहो व्यासः ....

1. विस्तारः (पुं), 2. विग्रहः (पुं), 3. व्यासः (पुं)

1. விஸ்தாரः (பு-அ)விரிவு (பொதுவானது)
2. விக்ரஹः (பு-அ) ,,
3. வ்யாஸः (பு-அ) ,,

.......................स तु शब्दस्य विस्तरः ।

1. विस्तरः (पुं)

1. விஸ்தரः (பு-அ) சொல்லால் விரிவான விளக்கம்

स्यान्मर्दनं संहननं ....

1. मर्दनं (न), 2. संहननं (न)

1. மர்தநம் (ந-அ) உடலைப் பிடித்துவிட்டு வலுவூட்டுதல் संवाहनं என்றும் பாடமுண்டு

2. ஸம்ஹநநம் (ந-அ) ,,

........................विनाशः स्याददर्शनम् ॥ 1180

1. विनाशः (पुं), 2. अदर्शनं (पुं)

1. விநாச: (பு-அ) காணப்படாமை
2. அதர்சநம் (ந-அ) ,,

संस्तवः स्यात् परिचयः ....

1. संस्तवः (पुं), 2. परिचयः (पुं)

1. ஸம்ஸ்தவ: (பு-அ) புதிதைப் புரிந்துகொள்ளுதல்
2. பரிசய: (ந-அ) ,,

........................प्रसरस्तु विसर्पणम् ।

1. प्रसरः (पुं), 2. विसर्पणं (न)

1. ப்ரஸர: (பு-அ) நீர்வீசி அடிப்பது
2. விஸர்பணம் (ந-அ) ,,

निवाकस्तु प्रयामः स्यात् ....

1. निवाकः (पुं), 2. प्रयामः (पुं)

1. நிவாக: (பு-அ) கூட்டியோ - குறைவோ இல்லாமல் உள்ளது உள்ளபடி கூறல்
2. ப்ரயாம: (ந-அ) ,, नीवाकः என்றும் பாடம்

........................संनिधिः संनिकर्षणम् ।

1. सन्निधिः (पुं), 2. सन्निकर्षणं (न)

1. ஸந்நிதி: (பு-இ) அருகே இருத்தல்
2.ஸந்நிகர்ஷணம் (ந-அ) ,,

लवोऽभिलावो लवने ....

1. लवः (पुं), 2. अभिलावः (पुं), 3. लवनं (न)

1, லவ: (பு-அ) பயிர் அறுவடை
2. அபிலாவ: (பு-அ) ,,
3. லவநம் (ந-அ) ,,

..............................निष्पावः पवने पवः ।

1. निष्पावः (पुं), 2. पवनं (न), 3. पवः (पुं)

1. நிஷ்பாவ: (பு-அ) தானியங்களை தூற்றுதல்
2. பவநம் (ந-அ) ,,
3. பவ: (பு-அ) ,,

प्रस्तावः स्यादवसरः ....

1. प्रस्तावः (पुं), 2. अवसरः (पुं)

1. ப்ரஸ்தாவ: (பு-அ) சொல்லக் கிடைத்த தருணம்
2. அவஸர: (பு-அ) ,,

..........................त्रसरः सूत्रवेष्टनम् ॥ 1182

1. त्रसरः (पुं), 2. सूत्रवेष्टनं (न)

1. த்ரஸர: (பு-அ) ராட்டினம் (நெசவாளி நூல் சுற்றும்
2.ஸூத்ரவேஷ்டநம்(ந-அ) ,, ராட்டினம்)

प्रजनः स्यादुपसरः ....

1. प्रजनः (पुं), 2. उपसरः (पुं)

1. ப்ரஜந: (பு-அ) பசு - எருமைகளை பொலிக்கச்
2. உபஸர: (பு-அ) ,, செய்தல்-கர்பமடையச் செய்தல் (கர்பமாகும் காலம் என்பது லிங்கபட்டீயம்)

........................प्रसरप्रणयौ समौ ।

1. प्रसरः (पुं), 2. प्रणयः (पुं)

1. ப்ரஸர: (பு-அ) அன்புடன் வற்புறுத்தல் (விநயம் என்பது லிங்கப்பட்டீயம்)
2. ப்ரணய: (ந-அ) ,,

धीशक्तिर्निष्क्रमो..............

1. निष्क्रमः (पुं)

1. நிஷ்க்ரம: (பு-அ) புத்தியின் சீற்றம் (இது எட்டுவித நிலைகளில் ஏற்படும்)

......................अस्त्री तु संक्रमो दुर्गसंचरः ॥ 1183

1. संक्रमः (पुं/न), 2. दुर्गसंचरः (पुं)

1. ஸங்க்ரம: (பு-அ) கோட்டைக்காவல்
2. ஸங்க்ரமம் (ந-அ) ,,
3. துர்கஸம்சர: (பு-அ) ,,

प्रत्युत्क्रमः प्रयोगार्थः ....

1. प्रत्युत्क्रमः (पुं)

1. ப்ரத்யுத்க்ரம: (பு-அ) முற்றுகை

........................प्रक्रमः स्यादुपक्रमः ।

1. प्रक्रमः (पुं), 2. उपक्रमः (पुं)

1. ப்ரக்ரம: (பு-அ) தொடக்கம்
2. உபக்ரம: (பு-அ) ,,

स्यादभ्यादानमुद्धात आरंभः ....

1. अभ्यादानं (न), उद्धातः (पुं), 3. आरंभः (पुं)

1. அப்யாதாநம் (ந-அ) போரில் முந்துதல்
2. உத்காத: (பு-அ) ,,
3. ஆரம்ப: (பு-அ) ,,

................................संभ्रमस्त्वरा ॥ 1184

1. संभ्रमः (पुं), 2. त्वरा (स्त्री)

1. ஸம்ப்ரம: (பு-அ) படபடப்பு
2. த்வரா (பெ-ஆ) துடிப்பு

प्रतिबन्धः प्रतिष्टम्भो ....

1. प्रतिबन्धः (पुं), 2. प्रतिष्ठंभः (पुं)

1. ப்ரதிபந்த: (பு-அ) எதிரியைத்தடுத்தல்
2. ப்ரதிஷ்டம்ப: (ந-அ) ,,

........................अवनायस्तु निपातनम् ।

1. अवनायः (पुं), 2. निपातनं (न)

1. அவநாய: (பு-அ) குனியச்செய்தல்
2. நிபாதநம் (ந-அ) ,,

उपलम्भस्त्वनुभवः ....

1. उपलंभः (पुं), 2. अनुभवः (पुं)

1. உபலம்ப: (பு-அ) அறிவியல் திறத்தால் கண்டுபிடித்தல்
2. அனுபவ: (பு-அ) ,,

.... समालम्भो विलेपनम् ॥ 1185

1. समालंभः (पुं), 2. विलेपनं (न)

1. ஸமாலம்ப: (பு-அ) மேல்பூச்சு
2. விலேபநம் (ந-அ) ,,

विप्रलम्भो विप्रयोगो ....

1. विप्रलंभः (पुं), 2. विप्रयोगः (पुं)

1. விப்ரலம்ப: (பு-அ) கணவன்-மனைவி பிரிவினால் ஏற்பட்ட துயரம்
2. விப்ரயோக: (ந-அ) ,,

........................विलम्भस्त्वतिसर्जनम् ।

1. विलंभः (पुं), 2. अतिसर्जनं (न)

1. விலம்ப: (பு-அ) லஞ்சம் கொடுத்தல்
2. அதிஸர்ஜநம் (ந-அ) ,,

विश्रावस्तु प्रविख्यातिः ....

1. विश्रावः (पुं), 2. प्रविख्यातिः (स्त्री)

1. விச்ராவ: (பு-அ) பெரும்புகழ்
2. ப்ரவிக்யாதி: (பெ-இ) ,,

........................अवेक्षा प्रतिजागरः ॥ 1186

1. अवेक्षा (स्त्री), 2. प्रतिजागरः (पुं)

1. அவேக்ஷா (பெ-ஆ) எச்சரிக்கை
2. ப்ரதிஜாகர: (ந-அ) ,,

निपाठनिपठौ पाठे ....

1. निपाठः (पुं), 2. निपठः (पुं), 3. पाठः (पुं)

1. நிபாட: (பு-அ) படித்தல்
2. நிபட: (ந-அ) ,,
3. பாட: (பு-அ) ,,

......................तेमस्तेमौ समुन्दने ।

1. तेमः (पुं), 2. स्तेमः (पुं), 3. समुन्दनं (न)

1. தேம: (பு-அ) அறிப்பினால் சொறிந்துகொள்ளுதல்
2. ஸ்தேம: (பு-அ) ,,
3. ஸமுந்தநம் (ந-அ) ,,

आदीनवास्रवौ क्लेशे ....

1.आदीनवः (पुं), 2. आस्रवः (पुं), 3. क्लेशः (पुं)

1. ஆதீநவ: (பு-அ) மனக்கவலையால் ஏற்படும் குழப்பம்
2. ஆஸ்ரவ: (பு-அ) ,,
3. க்லேச: (ந-அ) ,,

........................मेलके सङ्गसंगमौ ॥ 1187

1. मेलकः (पुं), 2. सङ्गः (पुं), 3. संगमः (पुं)

1. மேலக: (பு-அ) கூடல், சேர்க்கை
2. ஸங்க: (பு-அ) ,,
3. ஸங்கம: (பு-அ) ,,

अन्वीक्षणं विचयनं मार्गणं मृगणा मृगः ।

1. अन्वीक्षणं (न), 2. विचयनं (न), 3. मार्गणं (न), 4. मृगणा (स्त्री), 5. मृगः (पुं)

1. அன்விக்ஷணம் (ந-அ) ஆராய்ச்சி
2. விசயநம் (ந-அ) ,,
3. மார்கணம் (ந-அ) ,,
4. ம்ருகணா (பெ-ஆ) ,, ஆதாரம் தேடுதல்
5. ம்ருக: (ந-அ) ,,

परिरम्भः परिष्वङ्गः संश्लेष उपगूहनम् ॥ 1188

1. परिरंभः (पुं), 2. परिष्वङ्गः (पुं), 3. संश्लेषः (पुं), 4. उपगूहनम् (न)

1. பரிரம்ப: (பு-அ) அணைத்தல் - ஆலிங்கனம்
2. பரிஷ்வங்க: (ந-அ) ,,
3. ஸம்ஸ்லேஷ: (பு-அ) ,,
2. உபகூஹனம் (ந-அ) ,,

निर्वर्णनं तु निध्यानं दर्शनालोकणेक्षणम् ।

1. निर्वर्णनं (न), 2. निध्यानं (न), 3. दर्शनं (न), 4. आलोकनं (न)

1. நிர்வர்ணநம் (ந-அ) கருத்தே இல்லாமல் கூர்ந்து பார்ப்பது - மன வெறுமை
2. நித்யாநம் (ந-அ) ,,
3. தர்சநம் (ந-அ) ,,
4. ஆலோகநம் (ந-அ) ,,

प्रत्याख्यानं निरसनं प्रत्यादेशो निराकृतिः ॥ 1189

1. प्रत्याख्यानं (न), 2. निरसनं (न), 3. प्रत्यादेशः (पुं), 4. निराकृतिः (स्त्री)

1. ப்ரத்யாக்யாநம் (ந-அ) மறுத்துக் கூறுதல்
2. நிரஸநம் (ந-அ) ,,
3. ப்ரத்யாதேச: (பு-அ) பிறர் கருத்தை ஏற்காதிருத்தல்
4. நிராக்ருதி: (பெ-அ) ,,

उपशायो विशायश्च पर्यायशयनार्थकौ ।

1. उपशायः (पुं), 2. विशायः (पुं),

1. உபசாய: (பு-அ) தூக்கமின்றி புரண்டு புரண்டு
2. விசாய: (பு-அ) படுத்தல்

अर्तनं च ऋतीया च हृणीया च घृणार्थकाः ॥ 1190

1. अर्तनं (न), 2. ऋतीया (स्त्री), 3. हृणीया (स्त्री)

1. அர்தநம் (ந-அ) ரோஷம் கொள்ளுதல்
2. ர்ருதீயா (பெ-ஆ) ,,
3. ஹ்ருணீயா (பெ-ஆ) ,,

स्याद् व्यत्यासो विपर्यासो व्यत्ययस्तु विपर्ययः ।

1. व्यत्यासः (पुं), 2. विपर्यासः (पुं), 3. [redacted]यः (पुं),
4. विपर्ययः(पुं)

1. வ்யத்யாஸ: (பு-அ) மாற்றுக் கருத்து
2. விபர்யாஸ: (பு-அ) ,,
3. வ்யத்யய: (ந-அ) ,,
4. விபர்யய: (ந-அ) ,,

पर्यायोऽतिक्रमस्तस्मिन्नतिपात उपात्ययः ॥ 1191

1. पर्यायः (पुं), 2. अतिक्रमः (पुं), 3. अतिपातः (पुं), 4. उपात्ययः (पुं)

1. பர்யாய: (பு-அ) முறை தவறிய மாற்றுச் செய்கை
2. அதிக்ரம: (பு-அ) ,, முறைமீறுதல்
3. அதிபாத: (பு-அ) தாறுமாறாகச்செய்தல்
4. உபாத்யய: (பு-அ) ,,

प्रेषणं यत् समाहूय तत्र स्यात् प्रतिशासनम् ।

1. प्रतिशासनं (न)

1. ப்ரதிசாஸநம் (ந-அ) வேலையாளை அழைத்துஅவனிடம் இப்படிச்செய் என்று கட்டளையிடல்

स संस्तावः ऋतुषु या स्तुतिभूमिर्द्विजन्मनाम् ॥ 1192

1. संस्तावः (पुं)

1. ஸம்ஸ்தாவ: (பு-அ) யாகங்களில் ஸ்தோத்திரம் செய்யுமிடம்

निधाय तक्ष्यते यत्र काष्ठे काष्ठं स उद्घनः ।

1. उद्घनः (पुं)

1. உத்கன: (பு-அ) ஆதாரக்கட்டை. மரம் செதுக்கும்போது ஆதாரமாக ஒரு மரக்கட்டையை வைத்துச் செதுக்குவார்கள். இந்த ஆதாரக்கட்டையின் பெயர்) தச்சுவேலைக்குரிய பட்டறை

स्तम्बघ्नस्तु स्तम्बघनः स्तम्बो येन निहन्यते ॥ 1193

1. स्तम्बघ्नः (पुं), 2. स्तम्बघनः (पुं)

1. ஸ்தம்பக்ந: (பு-அ) உழவாரம்-புல் செதுக்கும் கருவி
2. ஸ்தம்பகந: (ந-அ) ,,

आविधो विध्यते येन ....

1. आविधः (पुं)

1. ஆவித: (பு-அ) ரத்தினங்களை துளைபோடும் வஜ்ர ஊசி

............................तत्र विष्वक्समे निघः ।

1. निघः (पुं)

1. நிக: (பு-அ) அகலம் -நீளம் சமமாக உள்ள (சதுரமான) மேடை. பத்தலின் பட்டரைக்கல்

उत्कारश्च निकारश्च द्वौ धान्योत्क्षेपणार्थकौ ॥ 1194

1. उत्कारः (पुं), 2. निकारः (पुं)

1. உத்கார: (பு-அ) தான்யம் புடைக்கும் முறம்-(தானியத்தைத் தூற்றுதல் என்பது லிங்க பட்டீயம்)
2. நிகார: (பு-அ) ,,

निगारोद्गार विक्षावोद्ग्राहा निगरणादिषु ।

1. निगारः (पुं), 2. उद्गारः (पुं), 3. विक्षावः (पुं), 4. उद्ग्राहः (पुं)

1. நிகார: (பு-அ) விழுங்குதல் - ஏப்பம் விடுதல்
2. உத்கார: (பு-அ) ,,
3. விக்ஷாவ: (பு-அ) ,,
4. உத்க்ராஹ: (பு-அ) ,,

आरत्यवरतिविरतय उपरामे ....

1. आरतिः (पुं), 2. अवरतिः (पुं), 3. विरतिः (स्त्री), 4. उपरामः(पुं)

1. ஆரதி: (பு-இ) வேலை முடித்து ஓய்வு
2. அவரதி: (பு-இ) ,,
3. விரதி: (பு-இ) ,,
4. உபராம: (பு-அ) ,,

....................अथास्त्रियां तु निष्ठेवः ॥ 1195

निष्ठ्यूतिर्निष्ठेवनं निष्ठीवनमित्यभिन्नानि ।

1. निष्ठेवः (पुं/स्त्री) 2. निष्ठ्यूतिः (स्त्री), 3. निष्ठेवनः (न), 4. निष्ठीवनं (न)

1. நிஷ்டேவ: (பு/பெ-அ) காறி உமிழ்தல்
2. நிஷ்ட்யூதி: (பெ-இ) ,,
3. நிஷ்டேவநம் (ந-அ) ,,
4. நிஷ்டீவநம் (ந-அ) ,,

जवने जूतिः ....

1. जवनः (पुं), 2. जूतिः (स्त्री)

1. ஜவந: (பு-அ) விரைவாக ஓடுதல்
2. ஜூதி: (பெ-இ) ,,

..........सातिस्त्ववसाने स्यात्..........

1. सातिः (स्त्री), 2. अवसानं (न)

1. ஸாதி: (பு-அ) செயல் முடிவு
2. அவஸாநம் (ந-அ) ,,

.... अथ ज्वरे जूर्तिः ।

1. ज्वरः (पुं), 2. जूर्तिः (स्त्री)

1. ஜ்வர: (பு-அ) ஜ்வரம்
2. ஜூர்த்தி (பெ-இ) ,,

उदजस्तु पशुप्रेरणं ....

1. उदजः (पुं)

1. உதஜ: (பு-அ) பசுக்களை மேய்த்தல்

.......................अकरिणिरित्यादयः शापे ।

1. अकरणिः (पुं)

1. அகரணி: (பு-இ) சாபமிடுதல். இது முதலாக अजननिः । अवग्राहः । निग्राहः *முதலிய சொற்களையும் சொல்லலாம்*

गोत्रान्तेभ्यस्तस्य वृन्दमित्यौपगवकादिकम् ॥ 1197

1. औपगवं (न)

1. ஔபகவம் (ந-அ) ஔபக வம்சக் கூட்டம் ஆத்ரேயகம்- ஆத்ரேயவம்சக் கூட்டம் சரை வத்ஸகம்- ஸ்ரீவத்ஸகோத்ரகூட்டம்
கௌசிகம்-கௌசிக வம்சக் கூட்டம்
இவ்வாறு கோத்திரத்தினரின் கூட்டம்
गोत्र प्रत्ययान्त शब्द*ங்கள் வரும்.*

आपूपिकं शाष्कुलिकमेवमाद्यमचेतसाम् ।

1.आपूपिकं (न), 2. शाष्कुलिकं (न)

1. ஆபூபிகம் (ந-அ) முறுக்கு, சீடை போன்ற திண்பண்டங்களில் குவியல்
2. சாஷ்குலிகம் (ந-அ) ,,

माणवानां तु माणव्यं..................

1. माणव्यं (न)

1. மாணவ்யம் (ந-அ)மாணவர் கூட்டம்

......................सहायानां सहायता ॥ 1198

1. सहायता (स्त्री)

***1. ஸஹாயதா** (பெ-ஆ) உதவி செய்பவர்களின் கூட்டம்*

हल्या हलानां ....

1. हल्या (स्त्री)

***1. ஹல்யா** (பெ-ஆ) கலப்பைகளின் தொகுப்பு*

.... ब्राह्मण्यबाडव्ये तु द्विजन्मनाम् ।

1. ब्राह्मण्यं (न), 2. बाडव्यं (न)

***1. ப்ராம்ஹண்யம்** (ந-அ) அந்தணர்களின் ஸமூகம்/கூட்டம்*
***2. பாடவ்யம்** (ந-அ)*

द्वे पर्शुकानां पृष्ठानां पार्श्वं पृष्ठ्यमिति क्रमात् ॥ 1199

1. पार्श्वं (न), 2. पृष्ठं (न)

***1. பார்ச்வம்** (ந-அ) வரிசையாயுள்ள பக்கத்தெலும்புகளின் தொகுப்பு*
***2. ப்ருஷ்டம்** (ந-அ) முதுகெலும்புகளின் தொகுதி*

खलानां खलिनी खल्याप्यथ ....

1. खलिनी (स्त्री), 2. खल्या (स्त्री)

***1. கலிநீ** (பெ-ஈ) துஷ்டர்களின் கூட்டம்*
***2. கல்யா** (பெ-ஆ) ,,*

.........................मानुष्यकं नृणाम् ।

1. मानुष्यकं (न)

1. மானுஷ்யகம் (ந-அ) மனிதர்களின் ஸமூகம்

ग्रामता जनता धूम्या पाश्या गल्या पृथक् पृथक् ॥

1. ग्रामता (स्त्री), 2. जनता (स्त्री), 3. धूम्या (स्त्री), 4. पाश्या (स्त्री), 5. गल्या (स्त्री)

1. க்ராமதா (பெ-ஆ) கிராமங்களின் கூட்டம்
2. ஜனதா (பெ-ஆ) ஜனங்களின் கூட்டம்
3. தூம்யா (பெ-ஆ) புகைகளின் கூட்டம்
4. பாச்யா (பெ-ஆ) கயிறுகளின் குவியல்
5. கல்யா (பெ-ஆ) வைக்கோல்போர்

இவ்வைந்தும் தனித்தனியான பெயர்கள்

अपि साहस्रकारीषचार्मणाथर्वणादिकम् ॥ 1200

1. साहस्रं (न), 2. कारीषं (न), चार्मणं (न), 4. आथर्वणं (न)

1. ஸாஹஸ்ரம் (ந-அ) ஆயிரங்களின் ஸமூஹம்
2. காரீஷம் (ந-அ) விரட்டிகளின் குவியல்
3. சார்மணம் (ந-அ) தோல்களின் (செருப்புகளின்) தொகுப்பு
4. ஆதர்வணம் (ந-அ) அதர்வண வேதத்தைக்கற்றவர்களின் ஸமூஹம்

ஆதி என்ற சொல்லினால் இவை போன்ற சொற்களைக் கொள்ள வேண்டும் என்று குறிப்பிடப்படுகிறது.

ஸங்கீர்ணவர்கம் முற்றும்



।। ३. नानार्थवर्गः ।।

3. ஒருசொல் பலபொருள் வர்கம்

இந்த அமரகோசம் தொடக்கம் முதல் முன் வர்க்கம் வரை கூறப்பட்ட சொற்கள் "ஒரு பொருளில் பல சொற்களின்" தொகுப்பு. அவை தொகுதி தொகுதியாக கூறப்பட்டன. இனிவரும் சொற்க்ள் "ஒரு சொல் பல பொருள்" என்ற வகையில் தொகுக்கப்பட்டவைகள். இதிலும் சில சொற்கள் முன் கூறப்பட்ட வர்க்கங்களில் வந்தவையும், வராத சொற்களுமாக வரவிருக்கின்றன. இந்தத் தொகுதியில் क ख ग घ - $க_1$ $க_2$ $க_3$ $க_4$ என்ற அட்சர வரிசையில் முடிவு பெறுகின்ற சொற்கள் வரிசையாக வருகின்றன. ஆனாலும் சில சொற்கள் ஒரு பொருளிலேயே அதிகமாக உபயோகப்படுகின்றன. மாற்றுப் பொருள், சிலேடை முதலிய அலங்காரங் களுக்காக இச் சொற்கள் பயன்படுகின்றன.

नानार्थाः कोऽपि कान्तादिवर्गेष्वेवात्र कीर्तिताः ।
भूरिप्रोयगा ये येषु पर्यायेष्वपि तेषु ते ।। 1201

இனி क($க_1$)என்ற எழுத்தில் முடியும்சொற்கள் :

आकाशे त्रिदिवे नाको ....

1. नाकः (पुं)

1. நாக: (பு-அ) 1. ஆகாயம், 2. சுவர்கம்

...................लोकस्तु भुवने जने ।

1. लोकः (पुं)

1. நாக: (பு-அ) 1. உலகம் (சுவர்கம் முதலிய உலகம்)
2. மக்கள், 3. ஜன ஸமூகம்

पद्ये यशसि च श्लोकः ....

1. श्लोकः (पुं)

1. ச்லோக: (பு-அ) 1. ச்லோகம், 2. புகழ்

.........................शरे खड्गे च सायकः ॥ 1202

1. सायकः (पुं)

1. ஸாயக: (பு-அ) 1. அம்பு, 2. கத்தி

जम्बुकौ क्रोष्टुवरुणौ ....

1. जम्बुकः (पुं)

1. ஜம்புக: (பு-அ) 1. நரி, 2. வருணன்

.... पृथुकौ चिपिटार्भकौ ।

1. पृथुकः (पुं)

1. ப்ருதுக: (பு-அ) 1. சிறு பிள்ளை

2. ப்ருதுகம் (ந-அ) 2. அவல்

आलोको दर्शनोद्योतौ ....

1. आलोकः (पुं)

1. ஆலோக: (பு-அ) 1. ஆராய்ச்சி, 2. ஒளி

.........................भेरीपटह मानकौ ॥ 1203

1. मानकः (पुं)

1. மாநக: (பு-அ) 1. பேரீ, 2. தம்பட்டம்

उत्सङ्गचिह्नयोरङ्कः ....

1. अङ्कः (पुं)

1. அங்க: (பு-அ) 1. மடி (தொடை), 2. அடையாளம்

..................कलङ्कोऽङ्कापवादयोः ।

1. कलङ्कः (पुं)

1. கலங்க: (பு-அ) 1. அடையாளம், 2. அவதூறு

तक्षको नागवर्धकयोः ....

1. तक्षकः (पुं)

1. தக்ஷக: (பு-அ) 1. தக்ஷகன் என்ற நாகப்பாம்பு
2. தச்சன் (மர வேலை செய்பவர்)

........................अर्कः स्फटिकसूर्ययोः ॥ 1204

1. अर्कः (पुं)

1. அர்க: (பு-அ) 1. ஸ்படிகம், 2. சூரியன்

मारुते वेधसि ब्रध्ने पुंसि कः कं शिरोऽम्बु नोः ।

1. कः (पुं), कं (नः)

1. க: (பு-அ) 1. வாயுதேவன் (காற்று), 2. ப்ரம்ஹா,
3. சூரியன்

2. கம் (ந-அ) 4. சிரசு (தலை), 6. ஜலம்

स्यात् पुलाकस्तुच्छधान्ये संक्षेपे भक्तसिक्थके ॥ 1205

1. पुलाकः (पुं)

1. புலாக: (பு-அ) 1. கருக்காய், 2. சுருக்கம்,
3. சோற்றுப்பருக்கை

उलूके करिणः पुच्छमूलोपान्ते च पेचकः ।

1. पेचकः (पुं)

1. பேசக: (பு-அ) 1. கோட்டான்,
2. யானையின் வாய் (அடிபாகம்)

कमण्डलौ च करकः .....

1. करकः (पुं)

1. கரக: (பு-அ) 1. கமண்டலம், 2. ஆலங்கட்டி
3. வெடிகுண்டு, 4. கொக்கறை என்ற பக்ஷி,
5. மாதுளம்பழம் "ச" காரத்தில்
இவற்றையும் குறிக்கும்

........................सुगते च विनायकः ॥ 1206

1. विनायकः (पुं)

1. விநாயக: (பு-அ) 1. புத்தர், 2. கணபதி, 3. கருடன்
4. குரு
"ச" காரத்தால் இவர்களையும் குறிக்கும்

किष्कुर्हस्ते वितस्तौ च ....

1. किष्कुः (पुं)

1. கிஷ்கு: (பு-அ) 1. முழம், 2. சாண், 3. முன்கை
4. சிறுமையாளன் ஆகியவற்றை
"ச"காரத்தால் குறிக்கும்

..............................शूलकीटे च वृश्चिकः ।

1. वृश्चिकः (पुं)

1. வ்ருச்சிக: (பு-அ) 1. தேள், 2. சில்வண்டு,
3. வ்ருச்சிக ராசி

प्रतिकूले प्रतीकः प्रतीकस्त्रिष्वेकदेशे तु पुंस्ययम् ॥ 1207

1. प्रतीकः (पुं/स्त्री/न)

1. ப்ரதீக: (பு/பெ/ந-அ) 1. எதிர்மறையால் முழுச் சொல்லின் குறுகிய சுட்டுச்சொல் இது மூன்று லிங்கங்களிலும் வரும். ஏதேனும் ஒரு பகுதியை குறிக்கும்போது புல்லிங்க மாகவும் சொல்லப்படும்.

स्याद् भूतिकं तु भूनिम्बे कत्तृणे भूस्तृणेऽपि च ।

1. भूतिकं (न)

1. பூதிகம் (ந-அ) 1. நிலவேம்பு, 2. அருகம்புல்,
3. காகா வட்டப்புல்

ज्योस्त्निकायां च घोषे च कोशातक्य ....

1. कोशातकी (स्त्री)

1. கோசாதகீ (பெ-ஈ)1. புடலஞ்செடி, ஆவாரஞ்செடி
(நாயுரிவிச்செடி என்பது லிங்கபட்டீயம்)

....अथ कट्फले ॥ 1208

सिते च खदिरे सोमवल्कः स्यात् ....

1. सोमवल्कः (पुं)

1. ஸோமவல்க: (பு-அ) 1. தேக்குமரம்.
2. வெள்வேலைமரம்(வெண்கருங்காலி)
சந்திரனை போன்று வெண்மை நிறம்
உள்ள பூசணி என்பது லிங்கபட்டீயம்

.... अथ सिह्लके।

तिलकल्के च पिण्याके ....

1. पिण्याकः (पुं)

1. பிண்யாக: (பு-அ) 1. சாம்பிராணி கமழும் புகை
2. எள்ளு புண்ணாக்கு

.... बाह्लीकं रामठेऽपि च ॥ 1209

1. बाह्लीकं (पुं)

1. பாஹ்லீகம் (பு-அ) 1. பெருங்காயம். (பாஹ்லீகம்
என்ற நாட்டில் பிறந்தது) 2. குதிரை,
3. குங்குமப்பூ

महेन्द्रगुग्गुलूलूक व्यालग्राहिषु कौशिकः ।

1. कौशिकः (पुं)

1. கௌசிக: (பு-அ) 1. இந்திரன், 2. குங்கலியமரம்
3. கோட்டான், 4. பாம்பாட்டி

रुक्तापशङ्कास्वातङ्कः ....

1. आतङ्कः (पुं)

1. ஆதங்க: (பு-அ) 1. ரோகத்தினால் ஏற்பட்டவேதனை;
அவதூறினால் ஏற்பட்ட வேதனை
2. தாபஜ்வரம், 3. பயம்

..................स्वल्पेऽपि क्षुल्लकस्त्रिषु ॥ 1210

1. क्षुल्लकः (पुं/स्त्री/न)

1. க்ஷுல்லக: (பு/பெ/ந-அ) 1. மிகச் சிறியது

2. இகழத்தக்கது என்பது 'அபி' என்ற சொல்லினால்

3. தரித்திரன்

जैवातृकः शशाङ्केऽपि ....

1. जैवातृकः (पुं)

1. ஜைவாத்ருக: (பு-அ) 1. சந்திரன், 2. வயதானதால் உதாசீனம் செய்யப்பட்டவன்

........................खुरेऽप्यश्वस्य वर्तकः ।

1. वर्तकः (पुं)

1. வர்த்தக: (பு-அ) 1. குதிரையின் குளம்பு

2. விச்சுளி என்ற காடை

व्याघ्रेऽपि पुण्डरीको ना ....

1. पुण्डरीकः (पुं/न)

1. புண்டரீக: (பு-அ) 1. புலி, 2. திசையானை

2. புண்டரீகம் (ந-அ) 3. தாமரை, 4. சிலேடையில் புலியைக் குறிக்கும்.

..........................यवान्यामपि दीपकः ॥ 1211

1. दीपकः (पुं)

1. தீபக: (பு-அ) 1. ஓமம், 2. சீரகம்

सालावृकाः कपिक्रोष्टुश्वानः ....

1. सालावृकः (पुं)

1. ஸாலாவ்ருக: (பு-அ) 1. குரங்கு, 2. நரி, 3. நாய்

..........................स्वर्णेऽपि गैरिकम् ।

1. गैरिकम् : (न)

1. கைரிகம் (ந-அ) 1. தங்கம், 2. பொதுவாக மண்ணில் விளையும் தாதுப்பொருளையும், சில பிரயோகங்களில் தங்கத்தையும் குறிக்கும்

पीडार्थेऽपि व्यलीकं स्यात्..............

1. व्यलीकः (पुं)

1. வ்யலீகம் (ந-அ) 1. துன்பம்,2. பிரியமில்லாமை, 3. வெட்கம், 4. அவமானம்

.......................अलीकं त्वप्रियेऽनृते ॥ 1212

1. आलीकं (न)

1. ஆலீகம் (ந-அ) 1. பொய், 2. வேண்டாதது

शीलान्वयावनूके द्वे ....

1. अनूकं (न)

1. ஆநூகம் (ந-அ) 1. இயல்பு (இயற்கையான குணம்) 2. வம்சம்

.....................शल्के शकलवल्कले ।

1. शल्कं (न)

1. சல்கம் (ந-அ) 1. நுணிக்கிழிசல்
2. மரவுறி, 2. செய்கூலி என்று பெயர்

साष्ठे शते सुवर्णानां हेम्न्युरो भूषणे पले ॥ 1213
दीनारेऽपि च निष्कोऽस्त्री ....

1. निष्कः (पुं/न)

1. நிஷ்க:(பு/ந-அ)1.பொன் நாணயத்தின் எண்களில் 108
2. தங்கம், 3. தங்க நகைகள்
4. பலம் (எடை), 5. முகலாயர் காலத்து நாணயம் என்பர் சிலர்

.......................कल्कोऽस्त्री शमलैनसोः ।
दम्भे अपि ....

1. कल्कः (पुं/न)

1. கல்க: (பு/ந-அ) 1. புண்ணுக்குப் போடப்படும் களிம்பு (OINTMENT)
2. பாபம், 3. கர்வம்

...........अथ पिनाकोऽस्त्री शूलशंकर धन्वनोः ॥ 1214

1. पिनाकः (पुं/न)

1. பிநாக:(பு/ந-அ)1. சூலாயுதம், 2. சிவனுடைய வில்

धेनुका तु करेण्वां च ....

1. धेनुना (स्त्री)

1. தேநுகா (பெ-ஆ) 1. பெண் யானை,(பொதுவாக நான்கு கால் கன்று. குறிப்பாக பெண்யானைக் குட்டி)
2. புதிதாய் கன்றீன்ற பசு

.....................मेघजाले च कालिका

1. कालिका (स्त्री)

1. காலிகா (பெ-ஆ) 1. மேகக் கூட்டம், 2. [illegible]
3. யோகிநீ, 4. தங்கத்தில் கலப்படம்
5. மரியாதை, 6. கருப்பு

कारिका यातनावृत्योः ....

1. कारिका (स्त्री)

1. காரிகா (பெ-ஆ) 1. தீவிர வேதனை, 2. செயல்
3. மூலநூலின் சிற்றுரை

.... कर्णिका कर्णभूषणे ॥ 12[illegible]

करिहस्ताङ्गुलौ पद्मबीजकोश्याम् ....

1. कर्णिका (स्त्री)

1. கர்ணிகா (பெ-ஆ) 1. காதணி, 2. யானை துதிக்கை நுனி
3. தாமரைப் பூவின் நடுவிலுள்ள காய்

.....................................त्रिषूत्तरे

மேலே வருகின்ற 'க' காரத்தில் முடியும் சொற்கள் மூன்று லிங்கங்களிலும் வரும்

बृन्दारकौ रूपिमुख्यौ ....

1. बृन्दारकः (पुं/स्त्री/न)

1. ப்ருந்தாரக: (பு/ந-அ) 1. அழகர்களில் சிறப்பானவன்
ப்ருந்தாரகா: (பெ-ஆ) ,, ,,
ப்ருந்தாரகம் (ந-அ) ,, ,,
2. ஒவ்வொரு பொருளிலும் அழகானது

......................वेके मुख्यान्यकेवलाः ॥ 1216

1. एकः (पुं/स्त्री/न)

1. ஏக:(பு/பெ/ந-அ) 1. முக்யஸ்தர்,
2. தனிப்பட்டவன், 3. இணையற்றவன்

स्याद् दाम्भिकः कौक्कुटिको यश्चाद्दूरेरितेक्षणः ।

1. कौक्कुटिकः (पुं/स्त्री/न)

1. கௌக்குடிக: (பு-அ) 1. டம்பாசாரி
2. கௌக்குடிகா (பெ-ஆ) 2. குடில புத்தியுள்ளவன் (கோணல் புத்தியுள்ளவன்)
3. கௌக்குடிலம் (ந-அ) வரப்போவதை கனிப்பவன்

ललाटिकः प्रभोर्भावदर्शी कार्याक्षमश्च यः ॥ 1217

1. ललाटिकः (पुं/स्त्री/न)

1. லலாடிக:(பு-அ) 1. எஜமானனின் குறிப்புணர்பவன்
2. லலாடிகா(பெ-ஆ) ஆனால் செயலற்றவன். இதனால்
3. லலாடிகம் (ந-அ) ஒதுக்கப்பட்டு தலையில் அடித்துக்கொள்பவன்

भूभृन्नितम्बवलयचक्रेषु कटकोऽस्त्रियाम् ।

1. कटकः (पुं/न)

1. கடக: (பு-அ) 1. மலையின் தாழ்வான சுற்றுப்புறம்-
கடகம் (ந-அ) மலைகளின் வட்டமான நடுப்பகுதி

रोमाञ्चे क्षुद्रशत्रौ च तरोरङ्गे च कण्टकः ॥ 1218

1. कण्टकः (पुं)

1. கண்டக: (பு-அ) 1. முள், 2. மயிற்கூச்சம்,
3. அற்பனான எதிரி, 4. மரத்தின் முகடு

"க" என்ற எழுத்தில் முடியும் சொற்கள் இவை



अथ खान्तवर्गः

க₂ வில் முடியும் சொற்கள்

मयूखस्त्विट्करज्वाला ....

1. मयूखः (पुं)

1. மயூக: (பு-அ) 1. நீண்ட ஒளி, 2. கிரணம், 3. ஜ்வாலை நுனி

..............................स्वलिबाणौ शिलीमुखौ ।

1. शिलीमुखः (पुं)

1. சிலீமுக: (பு-அ) 1. வண்டு, 2. அம்பு

शङ्खो निधौ ललाटस्थ्नि कम्बौ न स्त्री ....

1. शङ्खः (पुं/न)

1. சங்க: (பு-அ)1. சங்கநிதி, 2. நெற்றி எலும்பு, 3.சங்கு
,, (ந-அ)

.... इन्द्रियेऽपि खम् ॥ 1219

1. खम् (न)

1. கம் (ந-அ) 1. இந்திரியம், 2. ஆகாசம்

घृणिज्वाले अपि शिखे ....

1. शिखा (स्त्री)

1. சிகா (பெ-ஆ) 1. நெருப்புக் கொழுந்து, 2. கிரணம்

"க₂" என்ற எழுத்தில் முடியும் சொற்கள் இவை



अथ गान्तवर्गः

க வில் முடியும் சொற்கள்

........................शैलवृक्षौ नगावगौ ।

1. नगः (पुं), 2. अगः (पुं)

1. நக: (பு-அ) 1. பர்வதம், 2. மரம்
அக: (பு-அ) ,, ,,

आशुगौ वायुविशिखौ ....

1. आशुगः (पुं)

1. ஆசுக: (பு-அ) 1. வாயு (காற்று), 2. அம்பு

.... शरार्कविहगाः खगाः ॥ 1220

1. खगः (पुं)

1. கக: (பு-அ) 1. அம்பு, 2. சூரியன், 3. பறவை

पतङ्गौ पक्षिसूर्यौ च ....

1. पतङ्गः (पुं)

1. பதங்க:(பு-அ) 1. பறவை, 2. சூரியன், 3.தத்துக்கிளி, 4. பாச்சை, 5. விட்டில்பூச்சி

.......................पूगः क्रमुकवृन्दयोः ।

1. पूगः (पुं)

1. பூக: (பு-அ) 1. பாக்கு, 2. ஸமூகம்

पशवोऽपि मृगा ....

1. मृगः (पुं)

1. ம்ருக: (பு-அ)1. பசுக்கள். பொதுவாக மற்ற விலங்குகளையும் குறிக்கும். 2. மிருகசீரிஷ நட்சத்திரம், 3. மான், 4. சிறந்த ஒருவகை யானை

........................वेगः प्रवाहजवयोरपि ॥ 1221

1. वेगः (पुं)

1. வேக: (பு-அ) 1. ஆற்றுப்பெருக்கு 2. விரைவு

परागः कौसुमे रेणौ स्नानीयादौ रजस्यपि ।

1. परागः (पुं)

1. பராக: (பு-அ) 1. மலர்களிலுள்ள மகரந்தப்பொடி. 2. குளியல் சூரணம், 3. தூசி - புழுதி

गजेऽपि नागमातङ्गौ ....

1. जगः (पुं), 2. मातङ्गः (पुं)

1. நக: (பு-அ) 1. யானை, 2. மலை

2. மாதங்க: (பு-அ) 1. யானை, 2. சண்டாளன்

.... वपाङ्गस्तिलकेऽपि च ॥ 1222

1. अपाङ्गः (पुं)

1. அபாங்க: (பு-அ) 1. கடைக்கண்(மூலைப்பார்வை) 2. திலகம் என்றும் சொல்லாம்

सर्गः स्वभावनिर्मोक्षनिश्चयाध्यायसृष्टिषु ।

1. सर्गः (पुं)

1. ஸர்க: (பு-அ) 1. இயல்பு, 2. விடுவித்தல், 3. இறுதி,
4. அத்தியாயம், 5. படைப்பு

योगः संनहनोपायध्यान संगतियुक्तिषु ॥ 1223

1. योग : (पुं)

1. யோக: (பு-அ) 1. உடற்கட்டு, 2. த்யானத்திற்குரிய புலனடக்கம், மனவடக்கம்
3. ஒருமித்தகருத்து, 4. சேர்த்தல், 5. யுக்தி

भोगः सुखे स्त्र्यादिभृतावहेश्च फणकाययोः ।

1. भोगः (पुं)

1. போக: (பு-அ) 1. சுகத்தைக் கொடுக்கும் பண்டம் சுக அநுபவம், 2. பெண்களுடன் கூடியிருத்தல் (கலவி),
3. பாம்பின் உடல்
4. பாம்பு படம் எடுத்தல்

चातके हरिणे पुंसि सारङ्गः शबले त्रिषु ॥ 1224

1. सारङ्गः (पुं/स्त्री/न)

1. ஸாரங்க: (பு-அ) 1. சாதகப் பறவை, 2. மான்
ஸாரங்கம் (பு/பெ/ந-அ) பலவண்ணம் பொருந்தியவை

कपौ च प्लवगः ....

1. प्लवगः (पुं)

1. ப்லவக: (பு-அ) 1. குரங்கு, 2. தாவுகின்ற தவளை முதலியன

.................शापे त्वभिषङ्गः पराभवे ।

1. अभिषङ्गः (पुं)

1. அபிஷங்க: (பு-அ) 1. சாபம் (சாபமென்பது துன்பம் கொடுத்தவனுக்கு நீங்கு நேரிடாத அபவாதம் என்பது லிங்கபட்டீயம்)
2. தோல்வி

यानाद्यङ्गे युगः पुंसि युगं युग्मे कृतादिषु ॥ 1225

1. युगः (पुं)

1. யுக: (பு-அ) 1. நுகத்தடி (ஏர்க்கால்)
யுகம் (ந-அ) 2. ஜோடி
யுக: (பு-அ) 3. க்ருத்யுகம் முதலிய காலக் கணக்கு

स्वर्गेषु पशुवाग्वज्रादिग्नेत्रघृणि भूजले ।
लक्ष्यदृष्ट्या स्त्रियां पुंसि गौः ....

1. गौः (पुं)

1. கௌ: (பு-ஔ) 1. காளை, விலங்குகள், சொல்வண்மை, வஜ்ராயுதம், திசை, கிரணம், பூமி, நீர் இவற்றில் ஸாதாரண பொருளில் அல்ல. பெருமைக்குரிய பொருளில் வந்தால் பெண்பாலாகக் கொள்ளவேண்டும்

..............................लिङ्गं चिह्नशेफसोः ॥ 1226

1. लिङ्गं (न)

1. லிங்கம் (ந-அ) 1. அடையாளம், 2. ஆண்குறி

शृङ्गं प्राधान्यसान्वोश्च ....

1. शृङ्गः (पुं)

1. ச்ருங்க: (ந-அ) 1. தலைமைத்தன்மை, 2. மலைச்சிகரம், 3. கொம்பு, 4.ஜீரகம் - என்ற வாசனைத் திரவ்யம்

........................वराङ्गं मूर्धगुह्ययोः ।

1. वराङ्ग (न)

1. வராங்கம் (ந-அ) 1. தலை, 2. பெண்குறி

भगं श्रीकाममाहात्म्यवीर्ययत्नार्ककीर्तिषु ॥ 1227

1. भगः (पु), भग (न)

1. பகः (பு-அ) 1. செல்வம், 2. ஆசைப்பொருள்,
3. பெருந்தன்மை
பகம் (ந-அ) 4. வலிமை, 5. முயற்சி, 6. சூரியன்,
7. புகழ்

$க_3$ என்ற எழுத்தில் முடியும் சொற்கள் இவை

इति गान्तवर्गः

अथ घान्तवर्गः

$க_4$வில் முடியும் சொற்கள்

परिघः परिघातेऽस्त्रेऽपि ....

1. परिघः (पुं)

1. பரிகः (பு-அ) 1. ஹிம்சை, 2. அஸ்திரம், 3. அகழி

........................ओघः वृन्देऽम्भसां रये ।

1. ओघः (पुं)

1. ஓகः (பு-அ) 1. கூட்டம், 2. வேகமான வெள்ளம்

मूल्ये पूजाविधावर्घो ....

1. अर्घः (पुं)

1. அர்க: (பு-அ) 1. விலை, 2. பூஜை செய்தல்

..................अहो दुःखव्यसनेष्वघम् ॥ 1228

1. अघं (न)

1. அகம் (ந-அ) 1. பாபம், 2. துக்கம், 3. மனவேதனை

त्रिष्विष्टेऽल्पेलघुः ....

1. लघुः (पुं/स्त्री/न)

1. லகு: (பு/பெ/ந-உ) 1. லேசானது -எடையில்
2. சிறியது - வடிவில்

க$_4$ என்று முடியும் சொற்களின் தொகுதி முற்றும்

इति घान्तवर्गः

अथ चान्तवर्गः

ச$_1$ வில் முடியும் சொற்கள்

......................काचाः शिक्यमृद्भेददृग्रुजः ।

1. काचः (पुं)

1. காச: (பு-அ) 1. உறி, 2. நாணயம், 3. கண்ணோய்
வளையல் என்பது லிங்கபட்டீயம்

विपर्यासे विस्तरे च प्रपञ्चः ....

1. प्रपञ्चः (पुं)

1. ப்ரபஞ்ச: (பு-அ)1. விபரீதம், 2. உடைந்து விரிந்தது,
விரிவடைந்தது

...........................पावके शुचिः ॥ 1229

मास्यमाल्ये चान्युपधे पुंसि मेध्ये सिते त्रिषु ।

1. शुचिः (पुं)

1. சுசி: (பு-இ) 1. அக்னி, 2. ஆடிமாதம், 3. தர்ம பரீக்ஷயால் தூயன் ஆனவன்.

சுசி: (பு/பெ/ந-இ) 4. தூயது, 5. வெண்மையானது

अभिष्वङ्गे स्पृहायां च गभस्तौ च रुचिः स्त्रियाम् ॥ 1230

1. रुचिः (स्त्री)

1. ருசி: (பெ-இ) 1. நாக்கிற்கு உகந்தது, 2. ஒளி(காந்தி) 3. கிரணம்

$ச_1$ என்று எழுத்தில் முடியும் சொற்கள் இவை

इति चान्तवर्गः

------- ✧ -------

अथ जान्तवर्गः

ஜ வில் முடியும் சொற்கள்

केकिताक्ष्यावहिभुजौ......................

1. अहिभुक् (पुं)

1. அஹிபுக் (பு-ஜ்) 1. மயில், 2. கருடன்

.......................दन्तविप्राण्डजा द्विजाः ।

1. द्विजः (पुं)

1. த்விஜ: (பு-அ) 1. பல். முளைத்த பிறகு

2. அந்தணர்,-க்ஷத்ரியர், வைசியர்கள்
உபநயனம் பெற்ற பிறகு
(இருபிறப்பாளர்)
3. பறவைகள்: பறவைகள் முதலில்
முட்டை இடுகின்றன. பின்
முட்டையிலிருந்து வெளிவருகின்றன
ஆக இரு பிறப்பு.

अजाविष्णुहरच्छणा ....

1. अजः (पुं)

1. அஜ: (பு-அ) 1. விஷ்ணு, 2. சிவன், 3. ஆடு

.... गोष्ठाध्वनिवहा व्रजाः ॥ 1231

1. व्रजः (पुं)

1. வ்ரஜ: (பு-அ) 1. பசுக்களின் மாட்டுத்தொழுவம்
2. நடைபாதை (சாலை)

धर्मराजौ जिनयमौ ....

1. धर्मराजः: (पुं)

1. தர்மராஜ: (பு-அ) 1. யமன், 2. புத்தர், 3. யுதிஷ்டிரர்

.... कुञ्जो दन्तेऽपि न स्त्रियाम् ।

1. कुञ्जः (पुं/न)

1. குஞ்ஜ: (பு-அ) 1. யானைத்தந்தம்
குஞ்ஜம் (ந-அ) 2. கூனல் விழுந்தவன்

बलजे क्षेत्रपूद्धरि बलजा वलगुदर्शना ॥ 1232

1. बलजं (न)

1. வலஜம் (ந-அ) 1. க்ஷேத்திரவாயில்,
2. தலைநகரின்
வலஜம் (ந-அ) கண்ணுக்கு அழகானவள்

समे क्ष्मीशे रणेऽप्याजिः ....

1. आजिः (स्त्री)

1. ஆஜி: (பு-இ) 1. சதுரமான நிலம், 2. யுத்தம்/போர்

........................प्रजा स्यात् संततौ जने ।

1. प्रजा (स्त्री)

1. ப்ரஜா (பெ-ஆ) 1. சந்ததி, 2. நாட்டு மக்கள்

अब्जौ शङ्खशशाङ्कौ च ....

1. अब्जः (पुं)

1. அப்ஜ: (பு-அ) 1. சங்கு, 2. சந்திரன், 3. தன்வந்திரி
அப்ஜம் (ந-அ) தாமரை

........................स्वके नित्ये निजं त्रिषु ॥ 1233

1.निज (पुं/स्त्री/न)

1. நிஜ: (பு-அ) 1. தன்னுடையது, 2. என்னுடையது
நிஜா (பெ-ஆ)
நிஜம் (ந-அ)

ज என்று முடியும் சொற்கள் இவை

इति जान्तवर्गः

——◆——

अथ ञान्तवर्गः

ஞ வில் முடியும் சொற்கள்

पुंस्यात्मनि प्रवीणे च क्षेत्रज्ञो वाच्यलिङ्गकः ।

1. क्षेत्रज्ञः (पुं/स्त्री/न)

1. க்ஷேத்ரஜ்ஞ: (பு-அ) 1. ஆத்மா, 2. புத்தி,
க்ஷேத்ரஜ்ஞா (பெ-ஆ) 3. திறமையுள்ளவன்
க்ஷேத்ரஜ்ஞம் (ந-அ)

संज्ञा स्याच्चेतना नाम हस्ताद्यैश्चार्थ सूचना ॥ 1234

1. संज्ञा (स्त्री)

1. ஸம்ஞா (பெ-ஆ) 1. உணர்வு, 2. பெயர்,
3. கை விரலால் சுட்டிக்காட்டப்பட்டது

ஞ என்று முடியும் சொற்கள் இவை

इति ञान्तवर्गः



अथ टान्तवर्गः

ட வில் முடியும் சொற்கள்

काकेभगण्डौ करटौ गजगण्डकटी कटौ ।

1. करटः (पुं)

1. கரட: (பு-அ) 1. காகம், 2. யானையின் பொட்டு-
மதநீர் பெருகும் இடம்

शिपिविष्टस्तु खलतौ दुश्चर्मणि महेश्वरे ॥ 1235

1. शिपिविष्टः (पुं)

1. சிபிவிஷ்டக: (பு-அ)1. வழுக்கைத்தலையன்,
2. தோல்நோய் உள்ளவன்
3.சிவபெருமான்

देवशिल्पिन्यपि त्वष्टा ....

1. त्वष्टा (पुं)

1. த்வஷ்டா (பு-ர்ரு) 1. தேவசிற்பி, 2. மரத்தச்சன்

........................दिष्टं दैवेऽपि न द्वयोः ।

1. दिष्टं (न)

1. திஷ்டம் (ந-அ) 1. முன் வினை, 2. தெய்வச்செயல்

रसे कटुः कट्वकार्ये त्रिषु मत्सरतीक्ष्णयोः ॥ 1236

1. कटुः (पुं)

1. கடு: (பு-உ) 1. நாக்குச் சுவையில் காரமாவது - சுக்கு,
கடூ (பெ-ஊ) மிளகு, போன்ற காரச்சுவையைக்
கடு (ந-உ) குறித்தால் புல்லிங்கம்
2. சொல்லில் கடுமையானது!
3. முள்ளுடையது

रिष्टं क्षेमाशुभाभावेषु ....

1. रिष्टं (न)

1. ரிஷ்டம் (ந-அ)1. க்ஷேமம், 2. அமங்கலம் இல்லாதது.

.... अरिष्टे तु शुभाशुभे ।
मायानिश्चलयन्त्रेषु कैतवानृतराशिषु ॥ 1237
आयोघने शैलशृङ्गे सीरङ्गे कूटमस्त्रियाम् ।

1.अरिष्टं (पुं/न), 2. कूटं (पुं/न)

1. அரிஷ்ட: (பு-அ) 1. முன்வினைப்பயன்,2. தோற்றம்
அரிஷ்டம் (ந-அ) 3. ஓடாத யந்திரம், 4. வஞ்சனை
5. பொய்

2. கூட: (பு-அ) 1. வஞ்சனை, 2. மாயவித்தை
கூடம் (ந-அ) 3. மறைத்து வைக்கப்பட்டபள்ளம்
4. கொடிய மிருகங்களை சிக்க
வைக்கும் வலை, 5. குவியல்
6. இரும்புச் சம்மட்டி,7.மலைச்சிகரம்
8. கலப்பை

सूक्ष्मैलायां त्रुटिः स्त्री स्यात् कालेऽल्पे संशयेऽपि सा ॥ 1238

1.त्रुटिः (स्त्री)

1. த்ருடி: (பெ-இ) 1. உடைந்த பொருள்,
2. ஒரு நொடி நேரம்,
3. கருத்து வேற்றுமை, சிறிய அரிசி என்பது லிங்கபட்டீயம்

अत्युत्कर्षाश्रयः कोट्यो ....

1. कोटिः (स्त्री)

1. கோடி (பெ-இ) 1. வில்லின் நுனி, 2. உயர்வின் எல்லை. 3. முனை
4. எண் - நூறு லட்சம்

.........................मूले लग्नकचे जटा।

1. जटा (स्त्री)

1. ஜடா (பெ-ஆ) 1. ஆலம்வேர்-விழுது,
2. தலைமுடிச்சடை

व्युष्टिः फले समृद्धौ च ....

1. व्युष्टिः (स्त्री)

1. வ்யுஷ்டி: (பெ-இ) 1. செயல் விளைவு, 2. நிறைவு

.... दृष्टिर्ज्ञानेऽक्ष्णि दर्शने ॥ 1239

1. दृष्टिः (स्त्री)

1. த்ருஷ்டி: (பெ-இ) 1. அறிவு, 2. கண், 3. நோக்கம்

इष्टिर्यागेच्छयोः ....

1. इष्टिः (स्त्री)

1. இஷ்டி: (பெ-இ) 1. வேள்வி, 2. விருப்பம்

........................सृष्टं निश्चिते बहुनि त्रिषु ।

1. सृष्टं (पुं/स्त्री/न)

1. ஸ்ருஷ்ட: (பு-அ) 1. படைப்பு
ஸ்ருஷ்டா (பெ-ஆ) 2. மிகுந்தது
ஸ்ருஷ்ட: (ந-அ)

कष्टे तु कृच्छ्रगहने ....

1. कष्टं (न)

1. கஷ்டம் (ந-அ) 1. துன்பம், 2. சிக்கலானது

........................दक्षामन्दागदेषु तु ॥ 1240
पटुर्द्वौ वाच्यलिङ्गौ च ....

1. पटुः (पुं)

1. படு: (ப-உ) 1. கெட்டிக்காரன், 2. சூடிகையானவன்
3. நோயற்றவன்

டஎன்று முடியும் சொற்கள் இவை

॥ इति टान्तवर्गः ॥

अथ ठान्तवर्गः

ட$_2$ வில் முடியும் சொற்கள்

........................नीलकण्ठः शिवेऽपि च ।

1. नीलकण्ठः (पुं)

1. நீலகண்ட: (பு-அ) 1. மயில், 2. சிவபெருமான்
(இச்செயல் ஆகுபெயர்)

पुंसि कोष्ठोऽन्तर्जठरं कुसलोऽन्तर्गृहं तथा ॥ 1241

1.कोष्ठः (पुं)

1. கோஷ்ட: (பு-அ) 1. வயிற்றின் உட்பகுதி,
2. தொம்பைக்கூண்டு
3. உரல், 4. உள் அறை,
5. ஆலய விமானத்தின்
வெளிப்புறமுள்ள சிறிய அறை

निष्ठा निष्पत्तिनाशान्ताः ....

1. निष्ठा (स्त्री)

1. நிஷ்டா (பெ-ஆ) 1. ஒரு கருத்தில் உறுதி
2. செயல் நிலைத்திருப்பது
3. முடிவடைவது

.... काष्ठोत्कर्षे स्थितौ दिशि ।

1. काष्ठा (स्त्री)

1. காஷ்டா (பெ-ஆ) 1. உயர்ந்த எல்லை,
2. உறுதிபாடு
3. திசைஎல்லை

त्रिषु ज्येष्ठोऽतिशस्तेऽपि ....

1. ज्येष्ठः (पुं/स्त्री/न)

1. ஜ்யேஷ்ட: (பு-அ) 1. மூத்தவன் - இது உரிச்சொல்
ஜ்யேஷ்டா (பெ-ஆ) 2. சிறந்தவள் -இது ஆகுபெயர்
ஜ்யேஷ்டம் (ந-அ)

.... कनिष्ठोऽतियुवाल्पयोः ॥ 1242

1. कनिष्ठः (पुं)

1. கனிஷ்ட: (பு-அ) 1. இளையவன், 2. தாழ்ந்தவன்

$ட_2$ என்று முடியும் சொற்கள் இவை

इति ठान्तवर्गः



अथ डान्तवर्गः

ட₃ வில் முடியும் சொற்கள்

दण्डोऽस्त्री लगुडेऽपि स्याद् ....

1. दण्डः (पुं/न)

1. தண்ட: (பு-அ) 1.தடி - உபாயங்களில் நான்காவது
தண்டம் (ந-அ) தடிப்பிரயோகம்
2. செய்த குற்றத்திற்குரிய தண்டனை
3. ஊன்றுகோல்

................................गुडो गोलेक्षुपाकयोः ।

1. गुडः (पुं)

1. குட: (பு-அ) 1. மண் உருண்டை, 2. வெல்லம்

सर्पमांसात्पशू व्याडौ ....

1. व्याडः (पुं)

1. வ்யாட: (பு-அ) 1. பாம்பு,
2. ஸர்ப்பத்தை உண்கின்ற விலங்கு

.... गोभूवाचस्त्विडा इलाः ॥ 1243

1. इडा (स्त्री), इडा (इला) (स्त्री)

1, இடா (பெ-ஆ) 1. பூமி
இடா (இலா) (பெ-ஆ)

क्ष्वेडा वंशशलाकापि ....

1. क्ष्वेडा (स्त्री)

1. க்ஷ்வேடா (பெ-ஆ) 1. மூங்கில் பிளாச்சு
2. சிங்கத்தின் கொட்டாவி

.... नाडी कालेऽपि षट्क्षणे ।

1. नाडी (स्त्री)

1. நாடீ (பெ-ஈ) 1. உடலின் தெம்பைக் காட்டும் நாடி
2. ஆறு நிமிஷங்கள் கொண்ட காலம்
24 நிமிஷங்கள் கொண்ட நாழிகை
என்றும் கூறலாம்
3. நரம்பு, 4. கீரைக்காம்பு

काण्डोऽस्त्री दण्डबाणार्ववर्गावसरवारिषु ॥ 1244

1. काण्डः (पुं/न)

1. காண்ட: (பு-அ) 1. வேருக்கும் கிளைகளுக்கும்
காண்டம்(ந-அ) இடையே உள்ள மரப்பகுதி
2. நல்ல தருணம், 3. அம்பு,
4. ஸந்தர்ப்பம், 5. கரும்பின் பகுதி-
மூங்கிலின் கணு அளவு,
6. நூலின் பகுதி 7. நீர்பிரிவு. 8. குதிரை

स्याद् भाण्डमश्वाभरणेऽमत्रे मूलवणिग्धने ।

1. भाण्डं (न)

1. பாண்டம் (ந-அ) 1. குதிரைகளுக்கு அணிவிக்கும்
கடிவாளம் முதலியன
2. பாத்திரம்
3. வியாபாரத்துக்கான மூலதனம்

$ட_3$ என்று முடியும் சொற்கள் இவை

इति डान्तवर्गः

अथ ढान्तवर्गः

$ட_4$ வில் முடியும் சொற்கள்

भृशप्रतिज्ञयोर्बाढं ....

1. बाढं (पुं/स्त्री/न)

1. பாடம் (ந-அ) 1. ஏற்றுக்கொள்கிறேன்,
2. ஆணையிட்டுச் சொல்கிறேன்

........................प्रगाढं भृशदृढयोः ॥ 1245

1. प्रगाढं (न)

1. ப்ரகாடம் (ந-அ) 1. நெருக்கடியான,
2. நாற்புறமிருந்து கவிந்த துயரம்

शक्तस्थूलौ त्रिषु दृढौ ....

1. दृढः (पुं/स्त्री/न)

1. த்ருட: (பு-அ) 1. திடமானது, 2. உறுதியானது
த்ருடா (பெ-ஆ) 3. அழுத்தமானது
த்ருடம் (ந-அ)

......................व्यूढौ विन्यस्तसंहतौ ।

1. व्यूढः (पुं)

1. வ்யூட: (பு-அ)1. சிறப்பாக வகுக்கப்பட்டபோர்ப்படை
2. திருமணமானவர், 3. நன்கு பங்கீடு செய்யப்பட்டது

ட4 என்று முடியும் சொற்கள் இவை

इति ढान्तवर्गः

------◆------

॥ अथ णान्तवर्गः ॥

ண வில் முடியும் சொற்கள்

भ्रूणोऽर्भके स्त्रैणगर्भे ....

1. भ्रूणः (पुं)

1. ப்ரூண:(பு-அ)1. குழந்தை,
2. பெண்களின் வயிற்றில் வளரும் கரு

..........................बाणो बलिसुते शरे ॥ 1246

1. बाणः (पुं)

1. பாண: (பு-அ) 1. மஹாபலியின் குமாரன்: பாணாசுரன், 2. அம்பு

कणोऽतिसूक्ष्मे धान्यांशे ....

1. कणः (पुं)

1. கண: (பு-அ)1. ஒற்றைத்தான்யம் 2. துளிநீர் (நீர்த்துளி)

.........................संघाते प्रमथे गणः ।

1. गणः (पुं)

1. கண: (பு-அ) 1. ஒரே வகையின் தொகுப்பு 2. ப்ரமதகணம் - சிவகணம்

पणो द्यूतादिषूत्सृष्टे भूतौ मूल्ये धनेऽपि च ॥ 1247

1. पणः (पुं)

1. பண: (பு-அ) 1. சூதாட்டத்தில் வைக்கப்படும் பந்தயத்தொகை, 2. கூலி, 3. விலை, 4. ஒருபணம் 132 குண்டுமணி அளவுள்ள செப்புக்காசு. சிறு மதிப்புள்ள நாணயம்

मौर्व्यां द्रव्याश्रिते सत्त्वशुक्लसंध्यादिके गुणः ।

1. गुणः (पुं)

1. குண: (பு-அ) 1. வில்லின் நாண்,
2. பொருள்களின் தன்மை
3. வீரம்,கொடை முதலிய மனிதப்பண்பு
4. ஸத்வ-ரஜஸ்-தமஸ் போன்ற இயல்பு
5. வண்ணம்(வர்ணம்)
6. மடங்கு-த்விகுண- இருமடங்கு
7. நட்புக்கொள்ளல், பிரித்தாளுதல் போன்ற போர் நடைமுறைகள்

निर्व्यापारस्थितौ कालविशेषोत्सवयोः क्षणः ॥ 1248

1. क्षणः (पुं)

1. க்ஷண: (பு-அ) 1. சரியான தருணம்
2. எந்தச் செயலுமின்றி இருத்தல்
3. குறிப்பிட்ட காலம்
4. திருவிழா

वर्णे द्विजादौ शुक्लादौ स्तुतौ वर्णं तु चाक्षरे ।

1. वर्णः (पुं/न)

1. வர்ண: (பு-அ)1.அந்தணர், க்ஷத்ரியர், வணிகர், வெள்ளாளர் ஆகிய நான்கு மனித வர்க்கத்தினர்
2. வெள்ளை, கருப்பு முதலிய நிறங்கள்
3. தோத்திரப்பாடல்
வர்ணம் (ந-அ) அட்சரம்

अरुणो भास्करेऽपि स्यात् वर्णभेदेऽपि च त्रिषु ॥ 1249

1. अरुणः (पुं)

1. அருண: (பு-அ) 1. அருணன்- சூரியனின் தேர்ப்பாகன்
2. சூரியன் - சூரியனுக்கும் பெயர்
1. அருண: (பு-அ) 3. சிவப்பு நிறம்
அருணா(பெ-ஆ)
அருணம் (ந-அ)

स्थाणुः शर्वेऽपि च ....

1. स्थाणुः (पुं)

1. ஸ்தாணு: (பு-உ) 1. சிவபெருமான்
2. மொட்டை மரம்

.... द्रोणः काकेऽपि च ....

1. द्रोणः (पुं)

1. த்ரோண: (பு-அ) 1. ஒரு மரக்கால் அளவு
2. அண்டங்காக்கா

....................................रवे रणः ।

1. रणः (पुं)

1. ரண: (பு-அ) 1. ஒலி/ஓசை, 2. போர்

ग्रामणीर्नापिते पुंसि त्रिषु श्रेष्ठेऽधिपे त्रिषु ॥ 1250

1. ग्रामणीः (पुं)

1. க்ராமணீ: (பு-ஈ) 1. கிராமத் தலைவர்,
க்ராமணீ (ந-ஈ) 2. கிராமத்தில் சிறந்தது
3. நாவிதனையும் குறிக்கும்

ऊर्णा मेषादिलोम्नि स्यादावर्ते चान्तराभ्रुवौ ।

1. ऊर्णा (स्त्री)

1. ஊர்ணா (பெ-ஆ) 1. ஆட்டுரோமம்
2. பெருச்சாளி ரோமம்
3. புருவ மத்தியில் சிலருக்கு வளரும் ரோமம்

हरिणी स्यान्मृगी हेमप्रतिमा हरिता च या ॥ 1251

1. हरिणी (स्त्री)

1. ஹரிணீ (பெ-ஈ) 1. பெண்மான், 2. தங்கப்பதுமை
3. பச்சை நிறமுடைய பொருள்

त्रिषु पाण्डौ च हरिणः ....

1. हरिणः (पुं/स्त्री/न)

1. ஹரிண: (பு-அ) 1. மான், 2. மாநிறம் உள்ளது
ஹரிணா (பெ-ஆ)
ஹரிணம் (ந-அ)

......................स्थूणा स्तम्भेऽपि वेश्मनः ।

1. स्थूणा (स्त्री)

1. ஸ்தூணா (பெ-ஆ) 1. தூண், 2. இரும்புச்சிலை,
3. முட்டுக்கொடுக்கப்படும் மரம்

तृष्णे स्पृहापिपासे द्वे ....

1. तृष्णा (स्त्री)

1. த்ருஷ்ணா (பெ-ஆ) 1. ஆசை, 2. தண்ணீர் வேட்கை

.........................जुगुप्साकरुणे घृणे ॥ 1252

1. घृणा (स्त्री)

1. க்ருணா (பெ-ஆ) 1. அருவருப்பு, 2. பரிதாபம்

वणिक्पथे च विपणिः ....

1. विपणिः (स्त्री)

1. விபணி: (பெ-இ) 1. கடைத்தெரு, 2. தனிக்கடை

.... सुरा प्रत्यक् च वारुणी ।

1. वारुणी (स्त्री)

1. வாருணீ (பெ-ஈ) 1. கள், 2. மேற்குத்திசை

करेणुरिभ्यां स्त्री नेभे ....

1. करेणुः (स्त्री)

1. கரேணு (பெ-உ) 1. பெண் யானை

.... द्रविणं तु बलं धनम् ॥ 1253

1. द्रविणं (न)

1. த்ரவிணம் (ந-அ) 1. மதிப்புள்ள பொருள்
2. நாணயம்

शरणं गृहरक्षित्रोः ....

1. शरणं (न)

1. சரணம் (ந-அ) 1. வீடு, 2. அடைக்கலம்

.... श्रीपर्णं कमलेऽपि च ।

1. श्रीपर्णं (न)

1. ஸ்ரீபர்ணம் (ந-அ) 1. வில்வ இலை,
தாமரையும் குறிக்கும்

विषाभिमरलोहेषु तीक्ष्णं क्लीबे खरे त्रिषु ॥ 1254

1. तीक्ष्णं (न)

1. தீக்ஷ்ணம் (ந-அ) 1. விஷம்-போர் இவற்றின் வேகம்
2. கூர்மையானது
3. இரும்பு முதலிய உலோகம்
4. நாக்கு ருசியில் காரம்

प्रमाणं हेतुमर्यादाशास्त्रेयत्ताप्रमातृषु ।

1.प्रमाणं (पुं)

1. ப்ரமாணம்(ந-அ)1. சான்று, 2.கருத்துக்குரிய காரணம்
3. ஒரு கருத்துக்குப் பொறுப்பு ஏற்றுக்கொள்பவர்
4. பொது அளவு
5. உண்மை இதுதான் என்று சாட்சி கூறுபவர்

करणं साधकतमं क्षेत्रगात्रेन्द्रियेष्वपि ॥ 1255

1. करणं (न)

1. கரணம் (ந-அ) ஒரு பொருளைஉண்டாக்க உரிய மூலப்பொருட்கள், குடத்திற்கு மண் போல் அந்தப்பணிக்குரிய இடம், அந்தப் பணியில் இங்கும் புலன், அந்தப் பணியில் செயல்படுபவன் என்றும் பொருள் உண்டு

प्राण्युत्पादे संसरणमसंबाधचमूगतौ ।

घण्टापथेऽथ ....

1. संसरणं (न)

1. ஸம்ஸரணம் (ந-அ) 1. போருக்கு அல்லாத விழா முதலியவற்றில் நடைபெறும் படைகளின் அணிவகுப்பு (குடியரசுதினம்-சுதந்திரதினம்)
2. மணி ஓசையின் விரிவு- ஒலி அலைவரிசை

.........................वान्ताने समुद्धरणमुन्नये ॥ 1256

1. समुद्धरणं (न)

1. ஸமுத்தரணம் (ந-அ) 1. வாந்தி செய்த அன்னம்
2. வீழ்ந்தவனைக் கைதூக்கிவிடுவது

अतस्त्रिषु विषाणं स्यात् पशुशृङ्गेभदन्तयोः ।

1. विषाणं (पुं/स्त्री/न)

1. விஷாண: (பு-அ) 1. பசுக்களின் கொம்பு
விஷாணீ (பெ-ஈ) 2. யானை தந்தம்
விஷாணம் (ந-அ)

प्रवणः क्रमनिम्नोर्व्या प्रह्वे ना तु चतुष्पथे ॥ 1257

1. प्रवणः (पुं/स्त्री/न)

1. ப்ரவண: (பு-அ)1. சரிந்த பள்ளம், 2. வணக்கமுள்ளவன்
ப்ரவணா (பெ-ஆ)
ப்ரவணம் (ந-அ)
2. ப்ரவணா (பு-அ) 2. நாற்சந்தி (புல்லிங்கம் மட்டும்)

संकीर्णौ निचिताशुद्धौ ....

1. संकीर्ण: (पुं/स्त्री/न)

1. ஸங்கீர்ண: (பு-அ) 1. கலப்படம்
ஸங்கீர்ணா (பெ-ஆ) 2. ஒவ்வாத பொருளும் கலந்தது
ஸங்கீர்ண: (ந-அ)

........................ईरिणं शून्यमूषरम् ॥ 1

1. ईरिणं (पुं/स्त्री/न)

1. ஈரிண: (பு-அ) 1. பாழானது - வீணானது
ஈரிணா (பெ-ஆ) 2. களர் நிலம். பாலைவனம்
ஈரிணம் (ந-அ) என்றும் பொருள்

'ண' என்று முடியும் சொற்கள் இவை

इति णान्तवर्गः

இதன் தொடர்ச்சி அடுத்த தொகுதியில்



अनुबन्धः –

॥ तृतीयकाण्डः ॥

१. विशेष्यनिघ्नवर्गः

विशेष्यनिघ्नैः संकीर्णैर्नानार्थैरव्ययैरपि ।
लिङ्गादिसंग्रहैर्वर्गाः सामान्ये वर्गसंश्रयाः ॥ 1047

स्त्रीदाराद्यैर्यद्विशेष्यं यादृशैः प्रस्तुतं पदैः ।
गुणद्रव्यक्रियाशब्दास्तथा स्युस्तस्य भेदकाः ॥ 1048

सुकृती पुण्यवान् धन्यो महेच्छस्तु महाशयः ।
हृदयालुः सुहृदयो महोत्साहो महोद्यमः ॥ 1049

प्रवीणे निपुणाभिज्ञविज्ञनिष्णातशिक्षिताः ।
वैज्ञानिकः कृतमुखः कृती कुशल इत्यपि ॥ 1050

पूज्यः प्रतीक्ष्यः सांशयिकः संशयापन्नमानसः ।
दक्षिणीयो दक्षिणार्हस्तत्र दक्षिण्य इत्यपि ॥ 1051

स्युर्वदान्यस्थूललक्षदानशौण्डा बहुप्रदे ।
जैवातृकः स्यादायुष्मानन्तर्वाणिस्तु शास्त्रवित् ॥ 1052

परीक्षकः कारणिको वरदस्तु समर्धकः ।
हर्षमानो विकुर्वाणः प्रमना हृष्टमानसः ॥ 1053

दुर्मना विमना अन्तर्मनाः स्यादुत्क उन्मना ।
दक्षिणे सरलोदारौ सुकलो दातृभोक्तरि ॥ 1054

तत्परे प्रसितासक्ताविष्टार्थोद्युक्त उत्सुकः ।
प्रतीते प्रथितख्यातवित्तविज्ञातविश्रुताः ॥ 1055

गुणैः प्रतीते तु कृतलक्षणाहतलक्षणौ ।
इभ्य आढ्यो धनी स्वामी त्वीश्वरः पतिरीशिता ॥ 1056

अधिभूर्नायको नेता प्रभुः परिवृढोऽधिपः ।
अधिकर्धि समृद्ध स्यात् कुटुम्बव्यापृतस्तु यः ॥ 1057

स्यादभ्यागारिकस्तस्मिन्नुपाधिश्च पुमानयम् ।
वराङ्गरूपोपेतो यः सिंहसंहननो हि सः ॥ 1058

निर्धार्यः कार्यकर्ता यः संपन्नः सत्त्वसंपदा ।
अवाचि मूकोऽथ मनोजवसः पितृसंनिभः ॥ 1059

सत्कृत्यालंकृतां कन्यां यो ददाति स कूकुदः ।
लक्ष्मीवांल्लक्ष्मणः श्रीलः श्रीमान् स्निग्धस्तु वत्सलः ॥ 1060

स्याद् दयालुः कारुणिकः कृपालुः सूरतः समाः ।
स्वतन्त्रोऽपावृतः स्वैरी स्वच्छन्दो निरवग्रहः ॥ 1061

परतन्त्रः पराधीनः परवान् नाथवानपि ।
अधीनो निघ्न आयत्तोऽस्वच्छन्दो गृह्यकोऽप्यसौ ॥ 1062

खलपूः स्याद् बहुकरो दीर्घसूत्रश्चिरक्रियः ।
जाल्मोऽसमीक्ष्यकारी स्यात् कुण्ठो मन्दः क्रियासु यः ॥ 1063

कर्मक्षमोऽलंकर्मीणः क्रियावान् कर्मसूद्यतः ।
स कार्म कर्मशीलो यः कर्मशूरस्तु कर्मठः ॥ 1064

भरण्यभुक् कर्मकरः कर्मकारस्तु तत्क्रियः ।
अपस्नातो मृतस्नात आमिषाशी तु शौष्कलः ॥ 1065

बुभुक्षितः स्यात् क्षुधितो जिघात्सुरशनायितः ।
पराह्नः परपिण्डादो भक्षको घस्मरोऽद्मरः ॥ 1066

आद्यूनः स्यादौदरिको विजिगीषाविवर्जिते ।
उभौ त्वात्मंभरिः कुक्षिंभरिः स्वोदरपूरके ॥ 1067

सर्वान्नीनस्तु सर्वान्नभोजी गृध्नस्तु गर्धनः ।
लुब्धोऽभिलाषुकस्तृष्णक् समौ लोलुपलोलुभौ ॥ 1068

सोन्मादस्तुन्मदिष्णुः स्यादविनीतः समुद्धतः ।
मत्ते शौण्डोत्कटक्षीबाः कामुके कमितानुकः ॥ 1069

कम्रः कामयिताभीकः कमनः कामनोऽभिकः ।
विधेयो विनयग्राही वचनेस्थित आश्रवः ॥ 1070

वश्यः प्रणेयो निभृतविनीत प्रश्रिताः समाः ।
धृष्टे धृष्णग् वियातश्च प्रगल्भः प्रतिभान्विते ॥ 1071

स्यादधृष्टे तु शालीनो विलक्षो विस्मयान्विते ।
अधीरे कातरस्त्रस्नौ भीरु भीरुकभीलुकाः ॥ 1072

आशंसुराशंसितरि गृहयालुर्ग्रहीतरि ।
श्रद्धालुः श्रद्धया युक्ते पतयालुस्तु पातुके ॥ 1073

लज्जाशीलेऽपत्रपिष्णुर्वन्दारुरभिवादके ।
शरारुर्घातुको हिंस्रः स्याद् वर्द्धिष्णुस्तु वर्धनः ॥ 1074

उत्पतिष्णुस्तूत्पतितालं करिष्णुस्तु मण्डनः ।
भूष्णुर्भविष्णुर्भविता वर्तिष्णुर्वर्तनः समौ ॥ 1075

निराकरिष्णुः क्षिप्नुः स्यात् सान्द्रस्निग्धस्तु मेदुरः ।
ज्ञाता तु विदुरो विन्दुर्विकासी तु विकस्वरः ॥ 1076

विसृत्वरो विसृमरः प्रसारी च विसारिणी ।
सहिष्णुः सहनः क्षन्ता तितिक्षुः क्षमिता क्षमी ॥ 1077

क्रोधनोऽमर्षणः कोपी चण्डस्त्वत्यन्तकोपनः ।
जागरूको जागरिता घूर्णितः प्रचलायितः ॥ 1078

स्वप्नक् शयालुर्निद्रालुनिद्राणशयितौ समौ ।
पराङ्मुखः पराचीनः स्यादवाङप्यधोमुखः ॥ 1079

देवानञ्चति देवद्र्यङ्विष्वद्र्यङ्विष्वगञ्चति ।
यःसहाञ्चति सध्र्यङ् स श तिर्यङ् यस्तिरोञ्चति ॥ 1080

वदो वदावदो वक्ता वागीशो वाक्पतिः समौ ।
वाचोयुक्तिपटुर्वाग्मी वावदूकोऽतिवक्तरि ॥ 1081

स्याज्जल्पाकस्तु वाचालो वाचाटो बहुगर्ह्यवाक् ।
दुर्मुखे मुखराबद्धमुखौ शक्लः प्रियंवदे ॥ 1082

लोहलः स्यादस्फुटवाग् गर्ह्यवादी तु कद्वदः ।
समौ कुवादकुचरौ स्यादसौम्यस्वरोऽस्वरः ॥ 1083

रवणः शब्देन नान्दीवादी नान्दीकरः समौ ।
जडोऽज्ञ एडमूकस्तु वक्तुं श्रोतुमशिक्षिते ॥ 1084

तूष्णीं शीलस्तु तूष्णीको नग्नोऽवासा दिगम्बरे ।
निष्कासितोऽवकृष्टः स्यादपध्वस्तस्तु धिक्कृतः ॥ 1085

आत्तगर्वोऽभिभूतः स्याद् दापितः साधितः समौ ।
प्रत्यादिष्ठो निरस्तः स्यात् प्रत्याख्यातो निराकृतः ॥ 1086

निकृतः स्याद् विप्रकृतो विप्रलब्धस्तु वञ्चितः ।
मनोहतः प्रतिहतः प्रतिबद्धो हतश्च सः ॥ 1087

अधिक्षिप्तः प्रतिक्षिप्तो बद्धे कीलितसंयतौ ।
आपन्न आपत्प्राप्तः स्यात् कान्दिशीको भयद्रुतः ॥ 1088

आक्षारितः क्षारितोऽभिशस्ते संकसुरोऽस्थिरे ।
व्यसनार्तोपरक्तौ द्वौ विहस्तव्याकुलौ समौ ॥ 1089

विक्लवो विह्वलः स्यात् तु विवशोऽरिष्टदुष्टधीः ।
कश्यः कशार्हे सन्नद्धे त्वाततायी वधोद्यते ॥ 1090

द्वेष्ये त्वक्षिगतो वध्यः शीर्षच्छेद्य इमौ समौ ।
विष्यो विषेण यो वध्यो मुसल्यो मुसलेन यः ॥ 1091

शिशिवदानोऽकृष्णकर्मा चपलश्चिकुरः समौ ।
दोषैकदृक् पुरोभागी निकृतस्त्वनृजुः शठः ॥ 1092

कर्णेजपः सूचकः स्यात् पिशुनो दुर्जन खलः ।
नृसंसो घातुकः क्रूरः पापो धूर्तस्तु वञ्चकः ॥ 1093

अज्ञे मूढयथाजातमूर्खवैधेय बालिशाः ।
कदर्ये कृपणक्षुद्रकिंपचानमितंपचाः ॥ 1094

निःस्वस्तु दुर्विधो दीनो दरिद्रो दुर्गतोऽपि सः ।
वनीयको याचनको मार्गणो याचकार्थिनौ ॥ 1095

अहंकारवानहंयु शुभंयुस्तु शुभान्वितः ।
दिव्योपपादुका देवा नृगवाद्या जरायुजाः ॥ 1096

स्वेदजाः कृमिदंशाद्याः पक्षिसर्पादयोण्डजाः ।
उद्भिदस्तरुगुल्माद्या उद्भिदुद्भिज्जमुद्भिदम् ॥ 1097

सुन्दरं रुचिरं चारु सुषमं साधु शोभनम् ।
कान्तं मनोरमं रुच्यं मनोज्ञं मञ्जु मञ्जुलम् ॥ 1098

तदासेचनकं तृप्तेर्नास्त्यन्तो यस्य दर्शनात् ।
अभीष्टेऽभीप्सितं हृद्यं दयितं वल्लभं प्रियम् ॥ 1099

निकृष्टप्रतिकृष्टार्वरेफयाप्यावमाधमाः ।
कुपूयकुत्सितावद्यखेटगर्ह्याणकाः समाः ॥ 1100

मलीमसं तु मलिनं कच्चरं मलदूषितम् ।
पूतं पवित्रं मेध्यं च वीध्रं तु विमलार्थकम् ॥ 1101

निर्णिक्तं शोधितं मृष्टं निःशोध्यमनवस्करम् ।
असारं फल्गु शून्यं तु वशिकं तुच्छरिक्तके ॥ 1102

क्लीबे प्रधानं प्रमुखप्रवेकानुत्तमोत्तमाः ।
मुख्यवर्य करेण्याश्च प्रबर्होऽनवरार्ध्यवत् ॥ 1103

परार्ध्याग्र्यप्राग्रहरप्राग्र्याग्र्याग्रीयमग्रियम् ।
श्रेयान् श्रेष्ठः पुष्कलः स्यात् सत्तमश्चातिशोभने ॥ 1104

स्युरुत्तरपदे व्याघ्रपुङ्गवर्षभकुञ्जराः ।
सिंहशार्दूलनागाद्याः पुंसि श्रेष्ठार्थगोचराः ॥ 1105

अप्राग्र्यं द्वयहीने द्वे अप्रधानोपसर्जने ।
विशङ्कटं पृथु बृहद् विशालं पृथुलं महत् ॥ 1106

रुन्द्रोरुविपुलं पीनपीव्नी तु स्थूलपीवरे ।
स्तोकाल्पक्षुल्लकाः श्लक्ष्णं सूक्ष्मं दभ्रं कृशं तनु ॥ 1107

स्त्रियां मात्रा त्रुटिः पुंसि लवलेशकणाणवः ।
अत्यल्पेऽल्पिष्ठमल्पीयः कनीयोऽनीय इत्यपि ॥ 1108

प्रभूतं प्रचुरं प्राज्यमदभ्रं बहुलं बहु ।
पुरुभूः पुरु भूयिष्टं स्फारं भूयश्च भूरि च ॥ 1109

परः शताद्यास्ते येषां परा संख्या शतादिकात् ।
गणनीये तु गणेयं संख्याते गणितमथ समं सर्वम् ॥ 1110

विश्वमशेषं कृत्स्नं समस्त निखिलाखिलानि निःशेषम् ।
समग्रं सकलं पूर्णमखण्डं स्यादनूनके ॥ 1111

घनं निरन्तरं सान्द्रं पेलवं विरलं तनु ।
समीपे निकटासन्न संनिकृष्ट सनीडवत् ॥ 1112

सदेशाभ्याशसविधसमर्यादसवेशवत् ।
उपकण्ठान्तिकाभ्यर्णाभ्यग्रा अप्यभितोऽव्ययम् ॥ 1113

संसक्ते त्वव्यहितमपदान्तरमित्यपि ।
नेदिष्ठमन्तिकतमं स्याद् दूरं विप्रकृष्टकम् ॥ 1114

दवीयश्च दविष्ठं च सुदूरे दीर्घमायतम् ।
वर्तुलं निस्तलं वृत्तं बन्धुरं तून्नतानतम् ॥ 1115

उच्चप्रांशून्नतोदग्रोच्छ्रितास्तुङ्गेऽथ वामने ।
व्यङ्नीचसर्वह्रस्वाः स्युरवाग्रेऽवनतानतम् ॥ 1116

अरालं वृजिनं जिह्ममूर्मितम् कुञ्चितं नतम् ।
आविद्धं कुटिलं भुग्नं वेल्लितं वक्रमित्यपि ॥ 1117

ऋजावजिह्मप्रगुणौ व्यस्ते त्वप्रगुणाकुलौ ।
शाश्वतस्तु ध्रुवो नित्यसदातनसनातनाः ॥ 1118

स्थानुः स्थिरतरः स्थेयानेकरूपतया तु यः ।
कालव्यापि स कूटस्थः स्थावरो जङ्गमेतरः ॥ 1119

चरिष्णु जङ्गमचरं त्रसमिङ्गं चराचरम् ।
चलनं कम्पनं कम्प्रं चलं लोलं चलाचलम् ॥ 1120

चञ्चलं तरलं चैव पारिप्लव परिप्लवे ।
अतिरिक्तः समधिको दृढसंधिस्तु संहतः ॥ 1121

कर्कशं कठिनं क्रूरं कठोरं निष्ठुरं दृढम् ।
जठरं मूर्ति मन्मूर्त प्रवृद्धं प्रौढमेधितम् ॥ 1122

पुराणे प्रतजप्रत्न पुरातनचिरंतनाः ।
प्रत्याग्रोऽभिनवो नव्यो नवीनो नूतनो नवः ॥ 1123

नूत्नश्च सुकुमारं तु कोमलं मृदुलं मृदु ।
अन्वगन्वक्षमनुगेऽनुपदं क्लीबमन्ययम् ॥ 1124

प्रत्यक्षं स्यादैन्द्रियकमप्रत्यक्षमतीन्द्रियम् ।
एकतानोऽनन्यवृत्तिरेकाग्रैकायनावपि ॥ 1125

अप्येकसर्ग एकाग्र्योऽप्येकायनगतोऽपि च ।
पुंस्यादिः पूर्वपौरस्त्यप्रथमाद्या अथास्त्रियाम् ॥ 1126

अन्तो जघन्यं चरममन्त्यपाश्चात्यपश्चिमम् ।
मोघं निरर्थकं स्पष्टं स्फुटं प्रव्यक्तमुल्बणम् ॥ 1127

साधारणं तु समान्यं एकाकी त्वेक एककः ।
भिन्नार्थका अन्यतर एकस्त्वोऽन्येतरावपि ॥ 1128

उच्चावचं नैकभेदमुच्चण्डमविलम्बितम् ।
अरुंतुदं तु मर्मस्पृगबाधं तु निरर्गलम् ॥ 1129

प्रसव्यं प्रतिकूलं स्यादपसव्यमपष्ठु च ।
वामे शरीरे सव्यं स्यादपसव्यं तु दक्षिणे ॥ 1130

संकटं ना तु संबाधः कलिलं गहनं समे ।
संकीर्णं संकुलाकीर्णे मुण्डितं परिवापितम् ॥ 1131

ग्रथितं ग्रन्थितं दृब्धं विसृतं विस्तृतं ततम् ।
अन्तर्गतं विस्मृतं स्यात् प्राप्तप्रणिहिते समे ॥ 1132

वेल्लितप्रेङ्खिताधूतचलिताकम्पिता धुते ।
नुत्तनुन्नास्तनिष्ठ्यूताविद्धक्षिप्तेरिताः समाः ॥ 1133

परिक्षिप्तं तु निवृतं मूषितं मुषितार्थकम् ।
प्रवृद्धप्रसृते न्यस्तनिसृष्टे गुणताहिते ॥ 1134

निदिग्धोपचिते गूढगुप्ते गुण्ठितरूषिते ।
द्रुतावदीर्णे उद्गूर्णोद्यते कारितशिक्षिते ॥ 1135

घ्राणघ्राते दिग्धलिप्ते समुद्क्तोद्धृते समे ।
वेष्टितं स्याद् वलायितं संवीतं रुद्धमावृतम् ॥ 1136

रुग्णं भुग्नेऽथ निशितक्ष्णुतशतानि तेजिते ।
स्याद् विनाशोन्मुखं पक्वं हीणह्रीतौ तु लज्जिते ॥ 1137

वृते तु वृत्तवावृत्तौ संयोजित उपहितः ।
प्राप्यं गम्यं समासाद्यं स्यन्नं रीणं स्नुतं स्नुते ॥ 1138

संगूढः स्याद् संकलितोऽवग्रीतः ख्यातगर्हणः ।
विविधः स्याद् बहुविधो नानारूपः पृथग्विधः ॥ 1139

अवरीणो धिक्कृतश्चाप्यपध्वस्तोऽवचूर्णितः ।
अनायासकृतं फाण्टं स्वनितं ध्वनितं समे ॥ 1140

बद्धे संदानितं मूतमुद्दितं संदितं सितम् ।
निष्पक्वं क्वथितं पाके क्षीराज्यहविषां शृतम् ॥ 1141

निर्वाणो मुनिवह्न्यादौ निवतिस्तु गतानिले ।
पक्वं परिणते गूनं हन्ते मीढं तु मूत्रिते ॥ 1142

पुष्टे तु पुषितं सोढे क्षान्तमुद्वान्तमुद्गते ।
दान्तस्तु दमिते शान्तः शमिते प्रार्थितेऽर्दितः ॥ 1143

ज्ञप्तस्तु ज्ञापिते छन्नश्छादिते पूजितेऽञ्चितः ।
पूर्णस्तु पूरिते क्लिष्टः क्लिशितेऽवसिते सितः ॥ 1144

प्रुष्टलाष्टोषिता दग्धे तष्टत्वष्टौ तनूकृते ।
वेधितच्छिद्रितौ विद्धे विन्नवित्तौ विचारिते ॥ 1145

निष्प्रभे विगतारोकौ विलीने विद्रुतद्रुतौ ।
सिद्धे निर्वृत्तनिष्पन्नौ दारिते भिन्नभेदितौ ॥ 1146

ऊतं स्यूतमुतं चेति त्रितयं तन्तुसंतते ।
स्यादर्हिते नमस्यितनमसितमपचयितार्चितापचितम् ॥ 1147

वरिवसिते वरिवस्यितमुपासितं चोपचरितं च ।
सन्तापितसन्तप्तौ धूपितधूपायितौ च दूनश्च ॥ 1148

हृष्टेमत्तस्तृप्तः प्रह्लन्नः प्रमुदितः प्रीतः ।
छिन्नं छातं लूनं कृत्तं दातं दितं छितं वृक्णम् ॥ 1149

स्रस्तं ध्वस्तं भ्रष्टं स्कन्नं पन्नं च्यूतं गलितम् ।
लब्धं प्राप्तं विन्नं भावितमासादितं च भूतं च ॥ 1150

अन्वेषितं गवेषितमन्विष्टं मार्गितं मृगितम् ।
अर्द्रिं सार्द्रिं क्लिन्नं तिमितं स्तिमितं समुन्नमुत्तं च ॥ 1151

त्रातं त्राणं रक्षितमवितं गोपायितं च गुप्तं च ।
अवगणितमवमतावज्ञाते अवमानितं च परिभूते ॥ 1152

त्यक्तं हीनं विधुतं समुज्झितं धूतमुत्सृष्टम् ।
उक्तं भाषितमुदितं जल्पितमाख्यातमभिहितं लपितम् ॥ 1153

बुद्धं बुधितं मनितं विदितं प्रतिपन्नमवसितावगते ।
ऊरिकृतमुररीकृतमङ्गीकृतमाश्रुतं प्रतिज्ञातम् ॥ 1154

सङ्कीर्णविदितसंश्रुतसमाहितोपश्रुतोपगतम् ।
ईडितशस्तपणायितपनायितप्रणुतपणितपनितानि ॥ 1155

अवगीर्णवर्णिताभिष्टुतेलितानि स्तुतार्थानि ।
भक्षितचर्वितलिप्तप्रत्यवसित गिलितखादितप्सातम् ॥ 1156

अभ्यवहृतान्नजग्धग्रस्तग्लस्ताशितं भुक्ते ।
क्षेपिष्ठक्षोदिष्ठप्रेष्ठवरिष्ठस्थविष्ठबंहिष्ठाः ॥ 1157

क्षिप्रक्षुद्राभीप्सितपृथुपीवरबहुप्रकर्षार्थाः ।
साधिष्ठद्राघिष्ठस्फेष्ठगरिष्ठह्रसिष्ठवृन्दिष्ठाः ॥
बाढव्यायतबहुगुरुवामनवृन्दारकातिशये ॥ 1158

॥ इति विशेष्यनिघ्नविवरणंसमाप्तम् ॥



२. संकीर्णवर्गः

प्रकृतिप्रत्ययार्थाद्यैः संकीर्णे लिङ्गमुन्नयेत् ।
कर्म क्रिया तत्सातत्ये गम्ये स्युरपरस्पराः ॥ 1159

साकल्यासङ्गवचने पारायणतुरायणे ।
यदृच्छा स्वैरिता हेतुशून्या त्वास्था विलक्षणम् ॥ 1160

शमथस्तु समः शान्तिर्दान्तस्तु दमथो दमः ।
अपदानं कर्मवृत्तं काम्यदानं प्रवारणम् ॥ 1161

वशक्रिया संवननं मूलकर्म तु कार्मणम् ।
विधूननं विधुवनं तर्पणं प्रीणनावनम् ॥ 1162

पर्याप्तिः स्यात् परित्राणं हस्तधारणमित्यपि ।
सेवनं सीवनं यूतिर्विदरः स्फुटनं भिदा ॥ 1163

आक्रोशनमभीषङ्गः संवेदो वेदना न ना ।
संमूर्च्छनमभिव्याप्तिर्याञ्चा भिक्षार्थनार्दना ॥ 1164

वर्धनं छेदनेऽथ द्वे आनन्द नसभाजने ।
आप्रच्छन्नमथाम्नायः संप्रदायः क्षये क्षिया ॥ 1165

ग्रहे ग्राहो वशः कान्तौ रक्षणस्त्राणे रणः क्वणे ।
व्याधो वेधे पचापाके हवो हूतौ वरो वृतौ ॥ 1166

ओषः प्लोषे नयोनाये ज्यानिर्जीर्णौ भ्रमो भ्रमौ ।
स्फातिर्वृद्धौ प्रथा ख्यातौ स्पृष्टिः पृक्तौ स्नवः स्रवे ॥ 1167

एधा समृद्धौ स्फरणं स्फुरणे प्रमितौ प्रमा ।
प्रसूतिः प्रसवे श्च्योते प्राघारः क्लमथः क्लमे ॥ 1168

उत्कर्षोऽतिशये संधिः श्लेषे विषय आश्रये ।
क्षिपायां क्षेपणं गीर्णिर्गिरौ गुरणमुद्यमे ॥ 1169

उन्नाय उन्नये श्रायः श्रयणे जयते जयः ।
निगादो निगदे मादो मद उद्वेग उद्भ्रमे ॥ 1170

विमर्दनं परिमलेऽभ्युपपत्तिरनुग्रहः ।
निग्रहस्तु निरोधः स्यादभियोगस्त्वभिग्रहः ॥ 1171

मुष्ठिबन्धस्तु संग्राहो डिम्बे डमरविप्लवौ ।
बन्धनं प्रसितिश्चारः स्पर्शः स्प्रष्टोपतप्तरि ॥ 1172

निकारो विप्रकारः स्यादाकारस्त्विङ्ग इङ्गितम् ।
परिणामो विकारो द्वे समे विकृतिविक्रिये ॥ 1173

अपहारस्त्वपचयः समाहारः समुच्चयः ।
प्रत्याहार उपादनं विहारस्तु परिक्रमः ॥ 1174

अभिहारोऽभिग्रहनं निर्हारोऽभ्यवकर्षणम् ।
अनुहारोऽनुकारः स्यादर्थस्यत्रापगमे व्ययः ॥ 1175

प्रवाहस्तु प्रवृत्तिः स्यात् प्रवहो गमनं बहिः ।
वियामो वियमो यामो यमः संयामसंयमौ ॥ 1176

हिंसाकर्माभिचारः स्याद् जागर्या जागरा द्वयोः ।
विघ्नोऽन्तरायः प्रत्यहः स्यादुपघ्नोऽन्तिकाश्रये ॥ 1177

निर्वेश उपभोगः स्यात् परिसर्पः परिक्रिया ।
विधुरं तु प्रविश्लेषोऽभि प्रायश्छन्द आशयः ॥ 1178

संक्षेपणं समसनं पर्यवस्था विरोधनम् ।
परिसर्या परीसारः स्यादास्या त्वासना स्थितिः ॥ 1179

विस्तारो विग्रहो व्यासः स तु शब्दस्य विस्तरः ।
स्यान्मर्दनं संहननं विनाशः स्याददर्शनम् ॥ 1180

संस्तवः स्यात् परिचयः प्रसरस्तु विसर्पणम् ।
निवाकस्तु प्रयामः स्यात् संनिधिः सन्निकर्षणम् ॥ 1181

लवोऽभिलावो लवने निष्पावः पवने पवः ।
प्रस्तावः स्यादवसरस्त्रसरः सूत्रवेष्टनम् ॥ 1182

प्रजन स्यादुपसरः प्रसरप्रणयौ समौ ।
धीशक्तिर्निष्क्रमोऽस्त्री तु संक्रमो दुर्गसञ्चरः ॥ 1183

प्रत्युत्क्रमः प्रयोगार्थः प्रक्रमः स्यादुपक्रमः ।
स्यादभ्यादानमुद्धात आरम्भः संभ्रमस्त्वरा ॥ 1184

प्रतिबन्धः प्रतिष्टम्भोऽवनायस्तु निपातनम् ।
उपलम्भस्त्वनुभवः समालम्भो विलेपनम् ॥ 1185

विप्रलम्भो विप्रयोगो विलम्भस्त्वतिसर्जनम् ।
विश्रावस्तु प्रविख्यातिरवेक्षा प्रतिजागरः ॥ 1186

निपाठनिपठौ पाठे तेमस्तेमौ समुन्दने ।
आदीनवास्रवौ क्लेशे मेलके सङ्गसङ्गमौ ॥ 1187

अन्वीक्षणं विचनयं मार्गणं मृगणा मृगः ।
परिरम्भः परिष्वङ्गः संश्लेष उपगूहनम् ॥ 1188

निर्वर्णनं तु निध्यानं दर्शना लोकनेक्षणम् ।
प्रत्याख्यानं निरसनं प्रत्यदेशो निराकृतिः ॥ 1189

उपशायो विशायश्च पर्यायशयनार्थकौ ।
अर्तनं च ऋतीया च हृणीया च घृणार्तकाः ॥ 1190

स्याद् व्यत्यासो विपर्यासोव्यत्ययस्तु विपर्ययः ।
पर्ययोऽतिक्रमस्तस्मिन्नतिपात उपात्ययः ॥ 1191

प्रेषणं यत् समाहूय तत्र स्यात् प्रतिशासनम् ।
स संस्तावः क्रतुषु या स्तुति भूमिर्द्विजन्मनाम् ॥ 1192

निधाय तक्ष्यते यत्र काष्ठे काष्ठं स उद्घनः ।
स्तम्बध्नस्तु स्तम्बघनः स्तम्बो येन निहन्य ते ॥ 1193

आविधो विध्यते येन तत्र विष्वक्समे निघः ।
उत्कारश्च निकारश्च द्वौ धान्योत्क्षेपणार्थकौ ॥ 1194

निगारोद्गारविक्षावोद्ग्राहो निगरणादिषु ।
आरत्यवरतिविरतय उपरामेऽथास्त्रियां तु निष्ठेवः ॥ 1195

निष्ठ्यूतिर्निष्टेवनं निष्ठीवनमित्यभिन्नानि ।
जवने जूतिः सातिस्त्ववसाने स्यादथ ज्वरे जूर्तिः ॥ 1196

उदजस्तु पशुप्रेरणमकरणिरित्यादयः शापे ।
गोत्रान्तेभ्यस्तस्य वृन्दमित्यौपगवकादिकम् ॥ 1197

आपूपिकं शाष्कुलिकमेवमाद्यमचेतसाम् ।
माणवकानां तु माणव्यं सहायानां सहायता ॥ 1198

हल्या हलानां ब्राह्मण्यबाडव्ये तु द्विजन्मनाम् ।
द्वे पर्शकानां पृष्ठानां पार्श्वं पृष्ठ्यामिति क्रमात् ॥ 1199

खलानां खलिनी खल्याप्यथ मानुष्यकं नृणाम् ।
ग्रामता जनता धूम्यो पाश्या गल्या पृथक् पृथक् ॥
अपि साहस्रकारीषचार्मणाथर्वणादिकम् ॥ 1200

इति संकीर्णवर्गः

****

३. नानार्थवर्गः

नानार्थाः केऽपि कान्तादिवर्गेष्वेवाल कीर्तिताः ।
भूरिप्रयोगा ये येषु पर्यायेष्वपि तेषु ते ॥ 1201

आकाशे त्रिदिवे नाको लोकस्तु भुवने जने ।
पद्ये यशसि च श्लोकः शरे खड्गे च सायकः ॥ 1202

जम्बुकौ क्रोष्टुवरुणौ पृथुकौ चिपिटार्भकौ ।
आलोकौ दर्शनोद्योतौ भेरीपटहमानकौ ॥ 1203

उत्सङ्गचिह्नयोरङ्कः कलङ्कोऽङ्कापवादयोः ।
तक्षको नागवर्धक्योरर्कः स्फटिकसूर्ययोः ॥ 1204

मारुते वेधसि ब्रध्ने पुंसि कःकं शिरोऽम्बुनो ।
स्यात् पुलाकस्तुच्छधान्ये संक्षेपे भक्तसिक्थके ॥ 1205

उलूके करिणः पुच्छमूलोपान्ते च पेचकः ।
कमण्डलौ च करकः सुगते च विनायकः ॥ 1206

किष्कुर्हस्ते वितस्तौ च शूककीटे च वृश्चिकः ।
प्रतिकूले प्रतीकस्त्रिष्वेकदेशे तु पुंस्ययम् ॥ 1207

स्याद् भूतिकं तु भूनिम्बे कत्तृणे भूस्तृणेऽपि च ।
ज्योत्स्निकायां च घोषे च कोशातक्यथ कट्फले ॥ 1208

सिते च खदिरे सोमवल्कः स्यादथ सिह्लके ।
तिलकल्के च पिण्याकी बाह्लीकं रामठेऽपि च ॥ 1209

महेन्द्रगुग्गुलूलूकव्यालग्राहिषु कौशिकः ।
रुक्तापशङ्कास्वातङ्कः स्वल्पेऽपि क्षुल्लकस्त्रिषु ॥ 1210

जैवातृकः शशाङ्केऽपि खुरेऽप्यश्वस्य वर्तकः ।
व्याघ्रेऽपि पुण्डरीको ना यवान्यामपि दीपकः ॥ 1211

सालावृकाः कपिक्रोष्टुश्वानः स्वर्णेऽपि गौरिकम् ।
पीडार्थेऽपि व्यालीकं स्यादलीकं त्वाप्रियेऽनृते ॥ 1212

शीलान्वयावनके द्वे शल्के शकलवल्कले ।
साष्ठे शते सुवर्णानां हेम्न्युरो भूषणे पले ॥ 1213

दीनारेऽपि च निष्कोऽस्त्री कल्कोऽस्त्री शमलैनसोः ।
दम्भेऽप्यथ पिनाकोऽस्त्रि शूलशङ्करधन्वनोः ॥ 1214

धेनुका तु करेण्वां च मेघजाले च कालिका ।
कारिका यातनावृत्त्योः कर्णिका कर्णभूषणे ॥ 1215

करिहस्ताङ्गुलो पद्मबीजकोश्यां त्रिषूत्तरे ।
वृन्दारकौ रूपिमुख्यावेके मुख्यान्यकेवलाः ॥ 1216

स्याद् दाम्भिकः कौक्कुटिको यश्चादूरेरितेक्षणः ।
लालाटिकाः प्रभोर्भालदर्शी कार्याक्षमश्च यः ॥ 1217

भूभृन्नितम्बवलयचक्रेषु कठकोऽस्त्रियाम् ।
रोमाञ्चे क्षुद्रशत्रौ च तरोरङ्गे च कण्टकः ॥ 1218

इति कान्ताः

अथ खान्ताः

मयूखस्त्विट्करज्वालास्वलिबाणौ शिलीमुखौ ।
शशाङ्को निधौ ललाटस्थ्नि कम्बौ न स्त्रीन्द्रियेऽपि खम् ॥ 1219
घृणिज्वाले अपि शिखे ।

इति खान्ताः

अथ गान्ताः

शैलवृक्षौ नगावगौ ।
आशुगौ वायुविशिखौ शरार्कविहगाः खगाः ॥ 1220

पतङ्गौ पक्षिसूर्यौ च पूगः क्रमुकवृन्दयाः ।
पशवोऽपि मृगा वेगः प्रवाहजवयोरपि ॥ 1221

परागः कौसुमे रेणौ स्नानीयादौ रजस्यपि ।
गजेऽपि नागमातङ्गा वपाङ्गस्तिलकेऽपि च ॥ 1222

सर्गः स्वभावनिर्मोक्षनिश्चयाध्यायसृष्टिषु ।
योगः संनहनोपायध्यानसङ्गतियुक्तिषु ॥ 1223

भोगः सुखे स्त्र्यादिभृतावहेश्च फणकाययोः ।
चातके हरिणे पुंसि सारङ्गः शबले त्रिषु ॥ 1224

कपौ च प्लवगः शापे त्वभिषङ्गः पराभवे ।
यानाद्यङ्गे युगः पुंसि युगं युग्मे कृतादिषु ॥ 1225

स्वर्गेषु पशुवाग्वज्रदिग्नेत्रघृणि भूजले ।
लक्ष्यदृष्ट्या स्त्रियां पुंसि गौर्लिङ्गं चिह्नशेफसोः ॥ 1226

शृङ्गं प्राधान्य सान्वोश्च वराङ्गं मूर्धगुह्ययोः ।
भगं श्रीकाममाहात्म्यवीर्ययत्नार्ककीर्तिषु ॥ 1227

इति गान्ताः

अथ घान्ताः

परिघः परिघातेऽस्त्रेऽप्योघो वृन्देऽम्भसां रये ।
मूल्ये पूजाविधावर्घोऽहोदुःखव्यसनेष्वघम् ॥ 1228

त्रिविष्टेऽल्पे लघुः

इति घान्ताः

अथ चान्ताः

काचाः शिक्यमृद्भेददृग्रुजः ।
विपर्यासे विस्तरे च प्रपञ्चः पावके शुचिः ॥ 1229

मास्यमात्ये चाप्यपथे पुंसि मेध्ये सिति त्रिषु ।
अभिष्वङ्गे स्पृहायां च गभस्तौ च रुचिः स्त्रियाम् ॥ 1230

इति चान्ताः

अथ जान्ताः

केकिताक्ष्यविहि भुजौ दन्तविप्राण्डजा द्विजाः ।
अजा विष्णुहरस्छागा गोष्ठाध्वनिवहा व्रजाः ॥ 1231

धर्मराजौ जिनयमौ कुञ्जो दन्तेऽपि न स्त्रियाम् ।
बलजे क्षेत्रपूर्द्वारे बलजा बल्गुदर्शना ॥ 1232

समे क्ष्मांशे रणेऽप्याजिः प्रजा स्यात् संततौ जने ।
अब्जौ शङ्खशशाङ्कौ च स्वके नित्ये निजं त्रिषु ॥ 1233

इति जान्ताः

अथ ञान्ताः

पुंस्यात्मनि प्रवीणे च क्षेत्रज्ञो वाच्यलिङ्गकः ।
संज्ञा स्याच्चेतना नाम हस्ताद्यैश्चार्थसूचना ॥ 1234

इति ञान्ताः

अथ टान्ताः

काकेभगण्डौ करटौ गजगण्डकटी कटौ ।
शिपिविष्टस्तु खल तौ दुश्चर्मणि महेश्वरे ॥ 1235

देवशिल्पिन्यपि त्वष्टा दिष्टं दैवेऽपि न द्वयोः ।
रसे कटुः कटुकार्ये त्रिषुमत्सरतीक्ष्णयोः ॥ 1236

रिष्टं क्षेमाशुभाभावेष्वरिष्टे तु शुभाशुभे ।
मायानिश्चलयन्त्रेषु कैतवानृतराशिषु ॥ 1237

अयोघने शैलश्रृङ्गे सीराङ्गे कूटमस्त्रियाम् ।
सूक्ष्मैलायां त्रुटिः स्त्री स्यात् कालेऽल्पे संशयेऽपि च ॥ 1238

अर्त्युत्कर्षाश्रयः कोट्यो मूले लग्नकचे जटा ।
व्युष्टिः फले समृद्धौ च दृष्ठिर्ज्ञानेऽक्ष्णि दर्शने ॥ 1239

इष्टिर्यागेच्छयोः सृष्टं निश्चिते बहुनि त्रिषु ।
कष्टे तु कृच्छ्रगहने दक्षामन्दागदेषु तु ॥ 1240

पटुर्द्वौ वाच्यलिङ्गौ च

इति टान्ताः

अथ ठान्ताः

नीलकण्ठः शिवेऽपि च ।
पुंसि कोष्ठोऽन्तर्जठरं कुसुलोऽन्तर्गृहं तथा ॥ 1241

निष्ठा निष्पत्तिनाशान्ताः काष्ठोत्कर्षे स्थितौ दिशि ।
त्रिषु ज्येष्ठोऽतिशस्तेऽपि कनिष्ठोति युवाल्पयोः ॥ 1242

इति ठान्ताः

अथ डान्ताः

दण्डोऽस्त्री लगुडेऽपि स्याद् गुडो गोलेक्षुपाकयोः ।
सर्पमांसात्पशू व्याडौ गोभूवाचस्त्विडा इलाः ॥ 1243
क्ष्वेडा वंशशलाकापि नाडी कालेऽपि षट्क्षणे ।
काण्डोऽस्त्री दण्डबाणार्ववर्गावसरवारिषु ॥ 1244

स्याद् भाण्डमश्वाभरणेऽमत्रे मूलवणिग्धने ।

इति डान्ताः

अथ ढान्ताः

भृशप्रतिज्ञयोर्बाढं प्रगाढं भृशकृच्छ्रयोः ।
शक्तस्थूलौ त्रिषु दृढौ व्यूढौ विन्यस्तसंहतौ ॥ 1245

इति ढान्ताः

अथ णान्ताः

भ्रूणोऽर्भके स्त्रैणभगर्भे बाणो बलिसुते शरे ॥ 1246

कणोऽतिसूक्ष्मे धान्यांशे संघाते प्रमथे गणः ।
पणो द्यूतादिषूत्सृष्टे भृतौ मूल्ये धनेऽपि च ॥ 1247

मौर्व्यां द्रव्याश्रिते सत्त्व शुक्लसंध्यादिके गुणः ।
निर्व्यापारस्थितौ कालविशेषोत्सवयोः क्षणः ॥ 1248

वर्णो द्विजाद्यौ शुक्लादौ स्तुतौ वर्णं तु चाक्षरे ।
अरुणो भास्करेऽपि स्याद् वर्ण भेदेऽपि च त्रिषु ॥ 1249

स्थाणुः शर्वेऽपि च द्रोणः काकेऽपि च स्वे रणः ।
ग्रामीर्नापिते पुंसि त्रिषु श्रेष्ठेऽधिपे त्रिषु ॥ 1250

ऊर्णा मेषादिलोम्नि स्यादावर्ते चान्तरा भ्रुवौ ।
हरिणी स्यान्मृगी हेमप्रतिमा हरिता च या ॥ 1251

त्रिषु पाण्डौ च हरिणः स्थूणा स्तम्भेऽपि वेश्मनः ।
तृष्णे स्पृहापिपासे द्वे जुगुप्साकरुणे घृणे ॥ 1252

वणिक्पथे च विपणिः सुरा प्रत्यक् च वारुणी ।
करेणुरिभ्यां स्त्री नेभे द्रविणं तु बलं धनम् ॥ 1253

शरणं गृहरक्षित्रोः श्रीपर्णं कमलेऽपि च ।
विषाभिमरलोहेषु तीक्ष्णं क्लीबे खरे त्रिषु ॥ 1254

प्रमाणं हेतुमर्यादाशास्त्रेयत्ताप्रमातृषु ।
करणं साधकतमं क्षेत्रगात्रेन्द्रियेष्वपि ॥ 1255

प्राण्युत्पादे संसरणमसंबाधचमूगतौ ।
घण्टापथेऽथ वान्तान्ते समुद्धरणमुत्नये ॥ 1256

अतस्त्रिषु विषाणं स्यात् पशुश्रृङ्गेभदन्तयोः ।
प्रवणः क्रमानिम्नर्व्यां प्रह्वे ना तु चतुष्पथे ॥ 1257

संकीर्णौ निचिताशुद्धावीरिणं शून्यमूषरम् ।

इति णान्ताः

இதன் தொடர்ச்சி அடுத்த தொகுதியில்



வேண்டுகோள்

கருணையுள்ளங்கொண்ட நம் முன்னோர்கள் அரிய பெரிய இலக்கியங்களையும், பிறவற்றையும் பனை ஓலைகளில் எழுதிச் சுவடிகளாக நமக்குத் தந்தனர். அவை பல்வேறு இடங்களில் முடங்கி உள்ளன. சுவடிகள் பழுதடைவதற்குமுன் சரசுவதி மகாலுக்கு அன்பளிப்பாகக் கொடுத்துதவினால், அவை மக்களுக்குப் பயன்படும்.

மகாலுக்குக் கொடுப்பதன் மூலம், சுவடி தந்தவர்களும், சுவடி எழுதியோரும் அழியாப் புகழை, பெருமைசால் சரசுவதி மகால் உள்ளளவும் பெறுவர். அவை பதிப்பாகி வருமாயின் சுவடி தந்தார் பெயர் இடம்பெறுவதோடு, அப்பதிப்பில் ஐந்து பிரதிகளும் பெறுவர்.

எனவே, நாம் பெற்ற பேறு பெறுக இவ்வையகம் என்ற எண்ணமுடைய நற்பண்பாளர்கள் தம்மிடமுள்ள சுவடிகளைச் சரசுவதி மகாலுக்குத் தந்துதவ வேண்டுகிறேன்.

மாவட்ட ஆட்சித்தலைவர்
மற்றும் இயக்குநர்
சரசுவதி மகால் நூலகம்
மற்றும் ஆய்வு மையம்
தஞ்சாவூர்.

சரசுவதி மகால் நூலக அச்சகம்